

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
TREĆA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Drugi dan rada
12. maj 2017. godine

(Sednica je počela u 10.00 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDNIK: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Treće sednice Prvog redovnog zasedanja u ovoj godini.

Molim vas, samo malo pažnje.

Pre nego što počnemo sa radom, molim da utvrdimo broj prisutnih narodnih poslanika u sali.

Hvala vam.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema utvrđeno da je u sali prisutno 89 narodnih poslanika i da imamo uslove za rad.

Danas su sprečeni da sednici prisustvuju prof. dr Žarko Obradović i Gordana Čomić.

Nastavljamo rad.

Prelazimo na tačke 1–42. dnevnog reda:

1. PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDIJAMA,

2. PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAJMU (PRVI PROGRAMSKI ZAJAM ZA RAZVOJNE POLITIKE U OBLASTI JAVNIH RASHODA I JAVNIH PREDUZEĆA) IZMEĐU RS I MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ,

3. PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU FINANSIJSKOG UGOVORA „UNAPREĐENJE OBJEKATA PRAVOSUDNIH ORGANA B“ IZMEĐU RS I EVROPSKE INVESTICIONE BANKE,

4. PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE ČLANA VSS IZ REDA PROFESORA PRAVNOG FAKULTETA,

5. PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA PRIVREDNOG APELACIONOG SUDA,

6. PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE JAVNOG TUŽIOCA U APELACIONOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U NIŠU,
7. PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U ČAČKU,
8. PREDLOG KANDIDATA ZA ČLANA VSSS KOJI SU PODNELI DEKANI PRAVNIH FAKULTETA U REPUBLICI SRBIJI,
9. PREDLOG ODLUKE O IZBORU PREDSEDNIKA SUDOVA,
10. PREDLOG ODLUKE O IZBORU SUDIJA KOJI SE PRVI PUT BIRAJU NA SUDIJSKU FUNKCIJU,
11. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE,
12. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U VIŠEM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PANČEVU,
13. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U VIŠEM JAVNOM TUŽILAŠTVU U POŽAREVCU,
14. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U VIŠEM JAVNOM TUŽILAŠTVU U ZAJEČARU,
15. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U VIŠEM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PIROTU,
16. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U NIŠU,
17. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U MLADENOVCU,
18. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U VRBASU,
19. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U STAROJ PAZOVI,
20. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U VELIKOJ PLANI,
21. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PRIJEPOLJU,
22. LISTA KANDIDATA ZA IZBOR JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U NOVOM PAZARU,
23. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U ZAJEČARU,
24. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U VRANJU,
25. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U ALEKSINCU,
26. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PETROVCU NA MLAVI,
27. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U DESPOTOVCU,

28. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U ŠAPCU,
29. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PIROTU,
30. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U NEGOTINU,
31. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U KURŠUMLIJI,
32. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U RUMI,
33. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U SOMBORU,
34. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U BRUSU,
35. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U BORU,
36. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PROKUPLJU,
37. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U LOZNICI,
38. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U PANČEVU,
39. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U VALJEVU,
40. PREDLOG ODLUKE O IZBORU JAVNOG TUŽIOCA U OSNOVNOM JAVNOM TUŽILAŠTVU U MIONICI,
41. PREDLOG ODLUKE O IZBORU ZAMENIKA JAVNOG TUŽIOCA,
42. PREDLOG AUTENTIČNOG TUMAČENJA ODREDBE ČLANA 82. STAV 1. TAČKA 2) ZAKONA O DRŽAVNOM PREMIERU I KATASTRU („SLUŽBENI GLASNIK RS“, BR. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-US I 96/15), koji je podneo Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo Narodne skupštine (zajednički načelni i jedinstveni pretres).

Da li još neko od ovlašćenih koji juče nije stigao da govori želi reč?

(Da.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Marinković.

Molim da se prijavite svi koji ste preostali od ovlašćenih, da bih znala da planiram sednicu. Smatraću da neće niko, preći ćemo dalje ako nećete da se prijavite. Je li to u redu?

VLADIMIR MARINKOVIĆ: Zahvaljujem.

Uvažena predsednice, poštovana ministarka sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, SDPS će se fokusirati na predloge zakona i ona rešenja, pogotovo, koja se tiču razvoja ekonomije naše zemlje, i moja diskusija

će biti fokusirana na dug, dakle zaduživanje od 200 miliona evra kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Moja diskusija će biti usmerena na to da kažemo činjenice o tom zaduživanju, o tome je govorio sinoć i moj uvaženi kolega Aleksandar Martinović, i da pokažemo građanima Republike Srbije koliko je važno da se reforme u našoj zemlji implementiraju na najbolji mogući, najkvalitetniji i najbrži način.

Ono što je činjenica to je da je naša zemlja konačno prošle godine prestala da se zadužuje, činjenica je da smo u 2016. godini imali dug od 24,8 milijardi evra, on danas iznosi 24,1 milijardu evra i da smo stopu zaduženosti, kada je u pitanju zaduženost naše zemlje u odnosu na bruto domaći proizvod, sa 74% smanjili na 68%. Ne mogu nikako drugačije da ocenim stavove koji se potpuno razlikuju od onoga što smo razgovarali i diskutovali juče na Odboru za finansije, budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava sa pripadnicima i predstavnicima Ministarstva finansija koji su nam predstavili ovakve jasne činjenice da je naša zemlja prestala da se zadužuje, da smanjuje javni dug, ali i pored toga, što je najvažnije za građane naše zemlje, da ulazi u nove investicije, da kreira jedan sasvim novi kvalitetan i povoljan ambijent za strane investitore, ali i za razvoj domaćih investitora, za nove investicije, privatne inicijative i jačanje domaćeg privatnog preduzetništva.

Zato moram da spomenem i tu činjenicu i da se pohvalimo da je juče Ministarstvo privrede u Vladi Republike Srbije potpisalo sa Evropskom komisijom jedan sporazum o novoj liniji, dakle, kreditnoj liniji, od 200 miliona evra, koja će biti namenjena povoljnom kreditiranju – sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća. Tim sredstvima će biti obuhvaćeno preko 4,5 hiljade preduzeća. Suština je u tome da se u našoj zemlji svake godine otvara mnogo više firmi, malih, srednjih i velikih, nego što se zatvara i takav je trend i 2013, 2014, 2015, 2016, ali i ove, 2017. godine.

Zbog istine, zbog činjenica, zbog svega onoga što radi Vlada i parlamentarna većina ovde moram da napomenem da smo mi u 2012. godini imali nezaposlenost od 26,4%, da je naš javni dug bio čak 75% bruto domaćeg proizvoda, da nam je fiskalni deficit pretio da bude preko 8%. Dakle, ekonomija zemlje je bila u potpunom rasulu. Sada je taj fiskalni deficit ispod 2%, prestajemo da se zadužujemo i, ono što je najbitnije za naše građane, u 2016. godini imamo preko dve milijarde evra stranih investicija i imamo mnogo više otvorenih domaćih mikro, malih i srednjih preduzeća nego što je to bilo u proteklom periodu, dakle prošle godine. To su jedine činjenice i to je jedina istina, zahvaljujući radu, zahvaljujući viziji Vlade Republike Srbije na čelu sa premijerom i izabranim predsednikom gospodinom Aleksandrom Vučićem.

Naravno da će Socijaldemokratska partija Srbije podržavati ovakav plan, podržavati ovakve reforme, imajući u vidu da je *conditio sine qua non* naše politike kao partije socijaldemokratske provinijencije radno mesto, da je suština naše politike da stopa nezaposlenosti u našoj zemlji bude onakva kakva je u modernim i razvijenim zemljama EU, imajući u vidu da je strateški cilj naše

zemlje integracija Srbije u EU i to upravo ne da bismo postali članovi, nego zbog naših građana, zbog njihovog blagostanja, zbog njihovog boljeg života mi ćemo se truditi, stremiti prvenstveno da napravimo takav privredni ambijent da reformišemo naš javni sektor, našu javnu administraciju koja će biti u najboljoj mogućoj službi privatne inicijative i privatnih investicija, koji će biti zaduženi da zapošljavaju naše građane u našem periodu.

Eto rešenja za mlade ljude, eto rešenja da se toliki broj mladih ljudi koji je u prethodnom periodu počeo da odlazi iz naše zemlje, čija je nezaposlenost bila preko 40% a sada je na nekih 25%, eto rešenja da oni ostanu ovde i da časno i na dostojanstven način rade svoj posao, pokreću svoje firme i žive od svog rada, od svog znanja, od svojih veština, uključujući naravno paralelni proces razvoja i investiranja u obrazovanje, investiranja u nauku, investiranja u sve one sektore društvenog života koji su važni, kako bi pomogli ekonomiji, kako bi uopšte pomogli da se naša zemlja na svaki način, ali i politički, bolje razvija, da bude konkurentnija i da postane jedna moderna zemlja u skladu sa onim što mi imamo, u skladu sa našim resursima, prvenstveno ljudskim, materijalnim i, naravno, prirodnim resursima.

Moram da pomenem da je ovaj zajam od Međunarodne banke za obnovu i razvoj samo reprogram zajma iz 2011. godine, ali ne samo reprogram, taj zajam je uzet pod kamatnom stopom od 7,5%, kao što su uzimani mnogi zajmovi u to vreme. Možete samo da zamislite koliko je teško jednoj kompaniji na tržištu da se zaduži kod banke na slobodnom tržištu i da vraća 7,5% kamatne stope. Sada je kamatna stopa 2,2% i sve kolege i iz pozicije i opozicije znaju koliko smo uradili da konvertujemo dolarske kredite i koliko smo uradili da napravimo taj takozvani rol-over kredit kako bismo uradili – šta? Kako bismo smanjili dug naše zemlje i kako bismo smanjili zaduženje građana Republike Srbije, kako bismo otvorili prostor za nove investicije, kako bismo otvorili prostor za infrastrukturne radove, da premrežimo našu zemlju auto-putevima, da otvorimo naše tržište koje se tiče turizma, novih investicija, fabrika, proizvodnih pogona. Tu se vidi jasna vizija Vlade Republike Srbije kada je u pitanju ekonomski razvoj. Tako je, i vi to dobro znate.

Što se tiče novca koji će biti usmeren u finansijsku konsolidaciju javnih preduzeća kao što su „Elektroprivreda“, „Srbijagas“, „Železnice Srbije“ i druga, pa naravno da moramo da investiramo novac u ta preduzeća, jer ako želimo strateška partnerstva, ako želimo da sutra veliki ali najbolji, najkvalitetniji strani investitori budu strateški partneri tih velikih kompanija, mi moramo restrukturirati te firme. Moramo napraviti da te firme funkcionišu tako u skladu sa korporativnim uslovima, u skladu sa tržišnim uslovima i, naravno, u najbolju moguću korist građana da imaju kvalitetno i sigurno i bezbedno snabdevanje kako električnom energijom, tako gasom i svim drugim aspektima koji su nam potrebni kako bismo razvijali našu ekonomiju i kako bi naši građani mogli da imaju najbolju moguću uslugu od strane tih preduzeća.

Ono što moram da napomenem, a što je bilo tema, i gotovo svake sednice je tema diskusije i populizma u govorima određenih kolega, to je odnos sa međunarodnim organizacijama i institucijama. Kolega Martinović je pominjao da je MMF isteran 2011. godine. Mislim da nije isteran, mislim da su oni pobjegli glavom bez obzira, upravo zato što nismo bili kredibilan partner i upravo zato što se nismo pridržavali jasnih dogovora i planova kako naša zemlja treba da izgleda u jednom dugoročnom periodu, dakle od pet, deset ili petnaest godina.

Pomenuću samo da za bilo koji posao, za bilo koji zajam, za bilo kakvu investiciju svaki ozbiljan, veliki investitor koji se interesuje da dođe ovde, da uloži novac, da otvori nova radna mesta, prvo što pita i prvo što pogleda je kakav je kreditni rejting naše zemlje, kako mi to stojimo na Duing biznis listi Svetske banke, kakav aranžman imamo sa MMF-om, jer to pokazuje kredibilitet naše zemlje.

Pa kada smo ratifikovali sporazum sa Ujedinjenim Arapskim Emiratima za zajam od milijardu dolara, koji nam je dat pod najpovoljnijim uslovima koji smo mogli da imamo, sa grejs-periodom od deset godina, sa 2% kamatne stope, podsetiću kolege da u jednom delu, dakle, na kraju tog ugovora je pisalo da bi se odobrio taj kredit, da bi se odobrila ta sredstva – zemlja koja će povući taj kredit mora i treba da ima aranžman sa MMF zato što je to sigurnost, zato što je to pokazatelj jednog jasnog i kredibilnog puta jedne zemlje i njene ekonomske politike.

Mi smo danas u situaciji da nam gotovo svake nedelje dolaze partneri i iz Evropske banke za obnovu i razvoj, i iz Svetske banke, sa novim projektima, sa novim idejama, jer žele da rade sa Vladom Republike Srbije, žele da rade sa našim institucijama zato što su shvatili i videli na terenu da mi želimo reforme da implementiramo u punom kapacitetu, da želimo da napravimo jednu konkurentnu tržišnu privredu u kojoj će kompanije koje u njoj posluju da imaju najbolje moguće uslove.

I potpuno podržavam ono što je premijer rekao u svom govoru pre nekoliko dana, a to je da će se sagledati mogućnost smanjenja poreza na zarade zaposlenih kako bi se privreda relaksirala i kako bismo otvorili mogućnost za novo zapošljavanje, kako bismo smanjili sivu ekonomiju. E to je rezultat ove jasne fiskalne konsolidacije, dobre makroekonomske politike, dobre makroekonomske i uopšte ekonomske stabilnosti u našoj zemlji.

To nam sada otvara prostor za razvoj. To nam otvara prostor za nove projekte. To nam otvara prostor da novac koji imamo, koji nam ostane i kada ostvarimo suficit, investiramo u kapitalne projekte, investiramo u infrastrukturne projekte i jedan deo tih sredstava usmerimo na razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća koji čine 98% naše privrede, koji zapošljavaju preko 500.000 ljudi i to ćemo sigurno uspeti u mnogim sektorima. Posebno ću pomenuti IT sektor koji će, siguran sam, doživeti jedan pravi bum u narednih nekoliko godina, ali za to nam je potrebna i podrška Ministarstva prosvete, za to nam je potreban podrška i privrednih komora i samih privrednih subjekata kako

bismo napravili dobre uslove da imamo što više školovanih, dakle, edukovanih ljudi, ljudi sa veštinama koji mogu da se bave ovim poslom, koji mogu da rade u IT industriji, koji mogu da prave profit u našoj zemlji.

I, ono što je suština naše politike je da maksimalno rasteretimo, relaksiramo privredu sa nametima i da u narednom periodu od godinu dana radimo na tome da smanjimo parafiskalne namete kako bi privreda u pravom smislu prodisala i kako bismo došli do tog magičnog procenta nezaposlenosti, dakle ispod 10%. Podsetiću vas da je stopa nezaposlenosti u našoj zemlji sada negde prema statističkim podacima oko 13,3% ili 13,5%.

Reći ću samo da kada je u pitanju ovaj zajam, imamo 19,5 godina grejs-perioda, i imamo malu kamatnu stopu i imamo mogućnost da ovaj novac usmerimo na jedan pravi način, na dodatnu reformu javne uprave, na reformu javne administracije, koja je jako važna, i da napravimo od te javne administracije takvu administraciju koja će da bude najbolji mogući servis građanima, a pored građana – privredi, dakle, privrednim subjektima i privatnoj inicijativi u Republici Srbiji. Sve treba da podredimo tome. Sve treba da podredimo tome da imamo veći izvoz i da svaki dan imamo na desetine novih malih privatnih preduzeća koja će zapošljavati pokretače tog posla, koji će zapošljavati njihove porodice i koji će obezbeđivati dugoročno radna mesta, koji će obezbeđivati konkurentnost našoj zemlji i koji će, naravno, obezbeđivati blagostanje.

To je onaj put koji jeste put SDPS-a kao, slobodno mogu da kažem, možda i jedine partije koja baštini prave socijaldemokratske vrednosti. Da stvorimo takav kolač, da stvorimo takav privredni rast, jer danas imamo bruto domaći proizvod od 36 milijardi evra i da dođemo do 60 milijardi kako bismo mogli da napravimo i da se dogovorimo oko jedne prave redistribucije tog BDP-a i kako bismo mogli na najodgovorniji i na najbolji mogući način da se brinemo o našim sugrađanima koji ne mogu da zarade na tržištu, da ostvarimo i da implementiramo tu socijalnu komponentu naše politike za koju se trudimo da i sada bude održiva i da bude kvalitetna. Da investiramo više novca u zdravstvo, u kulturu, u sport, u sve druge segmente našeg društvenog života, kako nam to i pripada, da postanemo jedna ekonomski snažna zemlja, ekonomski hab u ovom regionu, ekonomski lider, za šta u svakom slučaju imamo sve uslove.

Imamo takvo liderstvo, što je najbitnije, koje će u svakom slučaju moći da realizuju sve ove planove. Stavili smo malo na stranu istoriju, malo se manje bavimo istorijom, a više se bavimo budućnošću, više se bavimo liderstvom, našim građanima, njihovim životom, njihovim radnim mestima, i ono što je u 21. veku jako važno, kvalitetom njihovog života i dostojanstvo.

Još samo nekoliko reči o ovim izmenama i dopunama Zakona o sudijama. Sve ove izmene koje su unete u ovaj zakon su potpuno prihvatljive i naravno da ćemo podržati ove izmene zakona, kada je u pitanju produženje mandata sudija i predsednika sudova, kako bi se održao njihov kontinuitet rada i kako bi se održao jedan jasan i dobar i kvalitetan nivo efikasnosti i efektivnosti

rada sudova, što jeste jedan od ciljeva i same Vlade i parlamentarne većine – da kroz efikasan rad sudova, dobro sudstvo, vladavinu prava napravimo još jedan bolji okvir za ekonomski razvoj i svaki drugi razvoj društvenog života u našoj zemlji. Stoga je ovo bitno i naravno da ćemo u danu za glasanje podržati ovakve predloge.

Tako da nam preostaje da nastavimo da radimo, da diskutujemo, naravno, sa našim kolegama iz opozicije o reformskim zakonima, da naše reforme budu još jače i brže i da budu još kvalitetnije, i da na taj način učinimo život građana Srbije mnogo boljim i kvalitetnijim nego što je to bilo u ranijem periodu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

BOJAN TORBICA: Poštovani predsedavajući, cenjeni ministri i predstavnici Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca. Tokom rasprave koja se juče odvijala u ovom zdanju imali smo priliku da od ovlašćenih predstavnika opozicionih poslaničkih grupa čujemo primedbe kako se u Srbiji ne poštuje parlamentarizam, kao i da čujemo zahteve za poštovanje dostojanstva institucije Skupštine.

Sve bi to bilo lepo da ne dolazi iz usta onih koji su pre 17 godina bili deo nacionalnog puča, prilikom kog je ovo zdanje opljačkano i zapaljeno, i ne samo ovo zdanje. Sve bi to bilo lepo da ne dolazi iz usta onih koji su više od jedne decenije gazili sve principe demokratije i parlamentarizma u ovom domu, misleći da će vladati zauvek. Ti isti, naknadnom pameću, obogaćeni, besramno su juče spominjali i reformu pravosuđa i vladavinu prava i nezavisno pravosuđe kao da nikada nisu bili deo skupštinske većine koja je pre nešto više od sedam godina sprovela najstrašnju čistku ...

PRESEDAVAJUĆI: Nastavite, kolega.

Sačekajte, izvinjavam se, promenite elektronsku jedinicu, pošto je ta neispravna, očigledno. Izvolite.

BOJAN TORBICA: Odlukom jedne partije srpsko pravosuđe je ostalo bez više od 1.000 ljudi u čije znanje i iskustvo je ulagano decenijama, više od hiljade čestitih sudija i tužilaca su javno osramoćeni i žigosani kao nestručni, nesposobni, korumpirani i nedostojni vršenja sudske ili tužilačke funkcije, samo iz jednog razloga, jer nisu pristali da budu slepi poslušnici tadašnje vlasti.

Niko od onih koji su juče pričali nije se tada pobunio i niko nije spomenuo ni vladavinu prava ni nezavisno sudstvo, ni dostojanstvo tih ljudi, pošto im je bio bitan samo lični interes. Niko se nije pobunio videvši da blate i ponižavaju čestite ljude.

Nikome od njih nije palo na pamet da kaže bar jednu reč i pokuša da zaustavi to ludilo i taj besramni linč i progon. Ne samo da je tada izvršena sramna i nezakonita čistka u pravosuđu, već je napravljena mreža sudova koja je bila potpuno nefunkcionalna i koja nije imala nikakve veze s realnošću. Rezultat svega toga jeste da je danas srpsko pravosuđe preopterećeno predmetima koji su

nasleđe upravo njihove gluposti i osionosti, da su to isto pravosuđe unazadili za narednih 50 godina i državi Srbiji i njenim građanima pričinili štetu od preko 30 miliona evra. Toliko će ovu državu koštati njihova bahatost i oholost.

Ne znam da li je potrebno da preračunam koliko se vrtića i škola moglo izgraditi za taj novac, koliko je dečijih dodataka, koliko stipendija za đake, studente i mlade naučnike moglo biti isplaćeno, koliko je dece moglo da se leči i izleči za taj novac.

Kada smo već kod novca, nikako ne mogu da shvatim svoje kolege poslanike i pripadnike bivše vlasti o kakvom zaduživanju države su juče govorili. O kakvom zaduživanju su govorili oni koji su zadužili Srbiju, koji su Srbiju ne samo zadužili, već su je bez ikakvog stida doveli do ivice dužničkog ropstva? O kakvom zaduživanju su govorili oni koji su tokom svoje vladavine uzimali kredite po sramno nepovoljnim uslovima sa jednim jedinim ciljem, podići zarade i penzije bez realnih osnova, kupiti socijalni mir i obezbediti još jedan mandat na vlasti?

Nije njima bilo bitno ni ko će ni kako će vraćati kredite koje su uzimali. Bila im je bitna samo vlast i, naravno, oni na vlasti. Imali smo tako priliku da juče slušamo kako se pojedinci brinu zbog situacija u javnim preduzećima, naročito u EPS-u, pokušavajući da prikriju da ta preduzeća poslednjih nekoliko godina upravo sustižu problemi koji su rezultati katastrofalne politike koja je sprovedena od 2000. do 2012. godine, politike koja je zaposlene u tim preduzećima držala u stanju potčinjenosti i na taj način su sebe obezbeđivali i njihove glasove na izborima.

Eto sreće da je to njihov najveći greh, ali nije. Svi su oni bili deo režima koji je sproveo najsramniju pljačkašku privatizaciju, koja je opustošila Srbiju i uništio njenu privredu. Svi su oni bili deo režima koji je na ulice isterao blizu milion radnika šaljući jasne poruke da u ovoj državi nema posla za one koji nisu njihovi članovi i poslušnici. Opustošili su Srbiju, uništavali su njenu privredu i lično se bogatili.

Upravo zato, kako bismo što pre raskrstili sa jednom takvom nakaradnom politikom, kako bismo doprineli u unapređenju kvaliteta i efikasnosti u radu pravosuđa, Poslanička grupa Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka će podržati Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, pošto smatramo da je ovakvo zakonsko rešenje dobro, potrebno i opravdano.

Kada govorimo o predlozima zakona o potvrđivanju finansijskog Ugovora između Republike Srbije i Evropske investicione banke i potvrđivanju Sporazuma o zajmu između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, s obzirom na to da prvi predstavlja Projekat unapređenja objekata pravosudnih organa i odnosi se na 22 potprojekta opremanja, rekonstrukcije i izgradnje objekata pravosudnih organa, od kojih će se sredstvima iz ovog ugovora finansirati rekonstrukcija Palate pravde i izgradnja nove zgrade Tužilaštva za organizovani kriminal, a drugi predstavlja podršku Vladi u

sprovedenju plana dugoročne finansijske konsolidacije i transformacije državnih i javnih preduzeća u oblasti energetike i saobraćaja, kao i da ono što je u ovom trenutku za sve nas izuzetno važno, a to je da su oba zajma uzeta pod povoljnim uslovima i da neće uticati na povećanje javnog duga. Naša poslanička grupa ne vidi nikakvu prepreku da u danu za glasanje podrži ova dva predloga zakona.

Po pitanju predloga o izboru predsednika sudova, o izboru sudija koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju, o izboru jednog broja javnih tužilaca i tužioca za ratne zločine, člana Visokog saveta sudstva Pokret socijalista, Narodna seljačka stranka, Ujedinjena seljačka stranka, će u danu za glasanje podržati one kandidate koji svojim znanjem i iskustvom, kao i sposobnošću mogu na najbolji način obavljati funkcije na koje su predloženi.

I na kraju, posebno mi je zadovoljstvo da kao student profesora Ranka Keče pohvalim to što su pravni fakulteti u Republici Srbiji predložili upravo njega za kandidata Visokog saveta sudstva, pošto se radi očigledno o izvrsnom pravniku, još boljem profesoru, a nadasve sjajnom čoveku, potpuno dostojnom da obavlja funkciju na koju je predložen. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Arsiću, reklamiram član 108. Poslovnika – da se o redu na sednici stara predsednik Narodne skupštine, tj. predsedavajući, u ovom slučaju vi. Vi ste već u 10.30 časova izgubili konce ove sednice, juče ste optužili Demokratsku stranku i opoziciju da mi govorimo van tema dnevnog reda.

Ja ne znam na šta liči govor prethodnog govornika. On treba da bude srećan zato što pred organima reda treba da se nađe njegov predsednik Aleksandar Vulin i niko više.

Ovo je povreda Poslovnika, člana 108, koji kaže da se o redu na sednici stara predsednik Narodne skupštine i predsedavajući. Ovaj prethodni govor je bio odgovor na izlaganje šefa Poslaničkog kluba Demokratske stranke od juče, gospodina Ćirića, i drugih pripadnika opozicije. Ovo nije bilo o temi dnevnog reda.

Ne znam da li imamo isto viđenje na današnju sednicu. Molim vas, gospodine Arsiću, drago mi je što ste konačno videli, posle jučerašnjih pet popusta, da sam se javio za povredu Poslovnika i da ste mi dali istu. Napredujete, za razliku od jučerašnjeg dana, ali vas molim, ako ćemo da razgovaramo o temi dnevnog reda, da razgovaramo, jer znam da ćete posle, kada se ja budem javio po listi govornika da kažete – ne držite se teme dnevnog reda. Držaću se, kao i govornici koji su se držali teme dnevnog reda do sada. Samo vas molim da imate iste aršine prema svima, a ministarku pravde molim da prvo privede pravu gospodina Vulina, koji je odavno trebalo da se nađe u zatvoru.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojeviću, pa vi ste upravo u svom izlaganju potvrdili da nije bilo kršenje Poslovnika. Pa nije kršenje

Poslovnika i nedržanje u temi ako narodni poslanik u svom izlaganju odgovori nekom drugom poslaniku. Onda su i jedan i drugi kršili Poslovnik, nisu bili u temi. Je li tako?

A što se tiče toga, kad ste spominjali predsjednika Pokreta socijalista, ja bih voleo da ga spomenete kada je ovde prisutan, a ne da govorite o njemu kada nije. Osim toga, bili ste na vlasti do 2012. godine, pa ako su postojali osnovi sumnje, zašto to niste uradili tada. Prema tome, nemojte više da zloupotrebljavate pravo na reklamaciju Poslovnika a da u stvari vodite debatu u Narodnoj skupštini.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam vas još juče upozorio na nevaspitano ponašanje pojedinih kolega. Evo, upravo to možete videti. Očigledno da se nečega stide...

Možda si u pravu.

(Predsedavajući: Član, kolega Rističeviću?)

Takođe sam vas upozorio na član 103, to je pravo da se reklamira Poslovnik. Taj član 103. govori o zloupotrebama i kako se one sankcionišu. Član 103. ne dozvoljava da poslanik lupa repliku ministru koji nije tu. Kolega Torbica je bio izuzetno vezan za tačke dnevnog reda. Nesporno je pravo poslanika da reklamira povredu Poslovnika, ali tom prilikom to ne sme da koristi kao repliku, a posebno prema poslanicima, pa i ministrima koji nisu tu.

Vi ste, gospodine predsedavajući, to dopustili. Ja cenim vaše pažljivo ponašanje prema opoziciji, daleko se vrednije ponašate nego što se oni ponašaju u ovom parlamentu, ali vas molim da razmislite da ubuduće, shodno stavu 8. člana 103. Poslovnika, sankcionišete ponašanje poslanika koji povredu Poslovnika koristi kao repliku.

S tim u vezi molim vas da oduzmete dva minuta od poslaničke grupe, čiji je predstavnik govorio i tom prilikom grubo zloupotrebio to pravo. Vi morate to jednom učiniti, inače ovome neće biti kraja, kao što ćete morati da sankcionišete sve ove koje na ovaj način ometaju slobodu govora. Jednoga dana ćete morati da ih kaznite za ometanje drugih poslanika, jer oni mene ne mogu ometi.

(Predsedavajući: Dva minuta, kolega Rističeviću, privodite kraju.)

Nisu oni vredni toga da ja na njih toliko obratim pažnju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Ostalo je da procenim da li treba oduzeti dva minuta od vremena poslaničke grupe Demokratske stranke. Nisam za tako rigorozne mere, bar ne na početku dana. Osim toga, ja sam spreman da ih pustim da govore. To je njihovo pravo. Često na njihovu sopstvenu štetu, tako da neću da im zabranjujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Bojan Torbica.

BOJAN TORBICA: Povreda člana 107. Poslovnika.

Želeo bih samo da kažem da je ovo sramno izgovoriti u Skupštini za jednog ministra. Za čoveka koji je upravo bio žrtva dosovskog režima, za čoveka koji je ležao u dosovskom kazamatu, zato što se borio protiv režima, zato što je voleo Srbiju, zato što je voleo ljude i branio koji su čuvali ovu zemlju.

Nikada se Aleksandar Vulin nije plašio vaših zatvora, ali problem je, i onda kada ste ga hapsili morali ste da obustavljate postupke, morali ste da obustavite, da ga puštate iz pritvora, jer ništa niste imali, jer ste 12 godina znali samo da vršite represiju i progon svojih političkih protivnika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Smatram da nije bilo povrede Poslovnika.

Molim vas da ne zloupotrebljavate pravo na povredu Poslovnika da biste replicirali.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se. Predsedavajući, uvaženi ministri, uvaženi predstavnici pravosudnih institucija, kolege narodni poslanici, na samom početku želeo bih da kažem da će Poslanička grupa SPS u danu za glasanje podržati zakon o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, i izražavamo iskreno uverenje da će za nosioce pravosudnih funkcija biti izabrani oni koji to zaslužuju, odnosno najbolji.

Međutim, imajući u vidu tok diskusije koja je juče trajala onako kako je trajala, daću sebi slobodu da se u ime svih nas narodnih poslanika izvinim građanima, da se izvinim za ono što je urađeno od dela opozicije, od dela govornika koji su iz opozicije čitali spise predmeta, što je apsolutno nedopustivo, što su komentarisali spise i sudskih i javnotužilačkih predmeta, što je takođe nedopustivo, da se izvinim kandidatima koji su predloženi za nosioce pravosudnih funkcija, kako sudijskih tako i javnotužilačkih, što su se njihova imena na jedan jako ružan način pojavila u ovom parlamentu, u ovom visokom domu, sa kvalifikacijama koje ni u kom slučaju niti su činjenično utemeljene, a daleko su od toga da bilo ko ko je van pravosudnog sistema ima pravo da tako nešto komentariše. Naravno, to podrazumeva izvinjenje i tužilaštvu i sudovima.

Ovo građani treba da znaju zbog toga što se iz ovog doma nikada ne smeju čuti takvi tonovi, takva retorika, jer ćemo na taj način obezvređiti pravosudne institucije, urušiti pravosudni sistem, izgubiti ono što je naš cilj, a to je postizanje načela pravne sigurnosti i dostizanja pravde.

Ono što Poslanička grupa SPS smatra ispravnim jeste predlaganje zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama. Juče je predlagač, gospodin Martinović, dao obrazloženje zbog čega je predložio ovaj zakon. Drago mi je da čovek koji nije direktno u praktičnoj primeni procesnih i materijalnopравnih zakona oseća potrebu za jednim takvim sistemskim rešenjem, oseća potrebu da se na kvalitativan način učini jedna promena ili izmena odredaba, i to samo pojedinih odredaba Zakona o sudijama. Moram kao čovek koji je vezan po svojoj struci za pravosuđe, kao advokat i u zaštiti moje profesije koja je sastavni deo pravosuđa, da istaknem nepobitne činjenice.

Predsednici sudova treba da predstavljaju bastion, treba da predstavljaju garant, da iz njihovih sudova, odnosno sudova na čijem su čelu, nikada neće izaći odluke koje su donete pod pritiskom lobi grupa, interesnih grupa, na bilo koji drugi način, osim po zakonu. Svaki sudija je nezavisan i samostalan. Nezavisnost i samostalnost sudija je ograničena samo na jedan jedini način, način koji je propisao zakon i zakon je jedino ograničenje koje ne dozvoljava apsolutnu nezavisnost i apsolutnu samostalnost sudija.

Šta je dužnost predsednika sudova? Ogromne obaveze i ogromna odgovornost. Sigurno najvažniji deo posla predsednika sudova jeste raspored poslova u sudu. To je segment u korpusu njegovih obaveza koji nosi najveću težinu, jer on mora da ustroji i parničnu i vanparničnu, delimično izvršnu materiju. On mora da ustroji u pojedinim sudovima odeljenja, u Privrednom apelacionom sudu odeljenja koja se vezuju za privredne sporove, odeljenja za stečaj, odeljenje za razumni rok. On mora da vodi računa o ravnomernoj raspodeljenosti predmeta sudijama kako bi sudije mogle da postignu što efikasniji rad. On mora da vodi računa da odeljenje sudske prakse funkcioniše na najbolji mogući način, kako bi iz jednog suda izlazile odluke koje ne bi povređivale pravo stranke da oseti pravnu sigurnost u smislu odluka koje nisu različite, a iz istog su suda, naročito kada je u pitanju drugostepeni sud.

Najveći stepen nezadovoljstva građana jeste upravo u pogledu dva pravca. Jedan je pravac suđenja ili povrede prava na suđenje u razumnom roku, zbog toga što se sporovi neuobičajeno dugo vode. Drugi pravac jeste neujednačena sudska praksa. I u jednom i u drugom segmentu predsednici sudova nose posebnu odgovornost, da i odeljenje sudske prakse i odeljenje za razumni rok funkcionišu na najbolji mogući način. Osim toga, predsednik suda je jedna vrsta menadžera, zbog toga što vodi računa o materijalno-finansijskom stanju sudova.

Sada, kada se sve ovo uzme i obzir, da li je racionalno i ako bilo ko od narodnih poslanika, bilo ko može da nas ubedi da nije, ja zaista onda ne bih imao nikakav poseban komentar, da predsednik suda koji je bukvalno sve ove poslove uradio na najbolji mogući način, optimalan način, da je ispoštovao sve one obaveze koje se vezuju i za „poslovník o radu suda“, da je ispoštovao sve obaveze koje se vezuju za garanciju da će svaki sudija imati mogućnost da neometano radi, da će svaki sudija biti zadužen sa brojem predmeta koji će obezbediti i rešavanje priliva, i postizanje ažurnosti i postizanje kvaliteta, da mu što manje presuda bude ukinuto, a što više presuda bude potvrđeno, zar takav sudija, koji je navršio radni vek u toku trajanja svog mandata ne treba da radi do isteka mandata? Treba, i te kako treba.

Ja sam prvi kao čovek koji se deklariše kao deo pravosudnog sistema i u zaštiti pravosudnog sistema da svaki sudija mora da ima tu vrstu sigurnosti koju mu obezbeđuje predsednik, a predsednik suda ima pravo da nastavi započete poslove. I mi normiranjem ove odredbe u ovim izmenama i dopunama ovog zakona upravo postižemo taj efekat. To je po nekom mom

dubokom uverenju i uverenju Poslaničke grupe SPS možda trebalo i ranije da se uradi, ali nije nikad kasno.

Juče smo čuli nešto što je zapanjujuće, i tu ću se sad vezati u jednom drugom delu za izbor nosilaca pravosudnih funkcija, kako sudija, tako i tužilaca. Rečeno je da ljudi koji su navršili 62, 63, 64 godine – šta oni više imaju da traže u pravosudnom sistemu. Ajde, s jedne strane, što je to diskriminišuće, ali s druge strane, ako posmatramo uporedno pravo, koliko imamo pravosudnih sistema, koliko imamo država u kojima se prevashodno radni vek definiše na znatno viši nivo, starosni nivo u odnosu na naš.

Drugo, kao što je slučaj Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država, gde se sudije biraju doživotno, dakle njegov radni vek se vezuje za životni vek. Zašto? Zbog toga što je potrebno obezbediti kontinuitet rada, zbog toga što je potrebno obezbediti pravnu sigurnost, zbog toga što je potrebno obezbediti optimalan način funkcionisanja pravosudnog sistema. Ako to može u Americi, ako to može u zemljama Zapadne Evrope, šta je to sporno da to bude u Srbiji?

Zato smatram da su predlozi koje je Vlada dostavila Skupštini, a koji su definisani od strane Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca krajnje korektni predlozi, zasnovani na nečemu što se ovde ne sme i ne može dovoditi u sumnju.

Juče su bila osporavanja koja su apsolutno neutemeljena. Prevashodno, postupak za izbor kako tužilaca, tako i sudija je više nego transparentan. Drugo, ocenjivanje rada i sudija i tužilaca je i te kako prisutno. Treće, kriterijumi su propisani i oni se poštuju. Ovde je malo ko hteo ili možda nije znao da kaže da postoji normativan akt na osnovu koga se vrednuje rad kandidata koji su konkurisali za izbor javnotužilačke funkcije, da su ti kriterijumi propisani Pravilnikom, da u Pravilniku postoje jasne norme koje preciziraju način izbora i predlaganje kandidata, da se od kriterijuma predlažu: 1) stručnost, 2) osposobljenost, 3) dostojnost, a da se dostojnost pretpostavlja.

Zar to nije dovoljno da se građani uvere da ovo nije partijski način izbora nosilaca pravosudnih funkcija, već nešto što je zakonom i podzakonskim aktima definisano, a te podzakonske akte u granicama svoje nadležnosti utvrđuje ministar pravde? Ako je tako, a jeste tako, zbog čega se dovodi u sumnju nešto što je više nego poznato?

Kada govorimo o kriterijumima i merilima, ja želim zbog građana, ali prevashodno zbog građana da istaknem nekoliko činjenica. Osporavana je Pravosudna akademija od onih koji su Pravosudnu akademiju ustrojili. Pravosudna akademija kao institucija podrazumeva instituciju koja pruža mogućnost edukacije ili dodatnog osposobljavanja onima koji će jednog dana postati sudije ili javni tužioci.

Da li oni koji su prošli obuku u Pravosudnoj akademiji, stekli zvanje budućeg sudije ili javnog tužioca, kao i oni koji su proveli tri godine kao

pomoćnici u javnom tužilaštvu treba da polažu ispit? Apsolutno ne. I to je jasno normirano i to jasno piše i ne treba osporavati.

Sledeće, da li se prati rad tužilaca kada je u pitanju njihova spremnost da se upuste u donošenje odluka koje su u nadležnosti tužilaca? Da. Da li moraju imati odgovarajuća znanja u oblasti informacionih tehnologija? Da. Da li moraju poznavati međunarodno pravne propise? Da. Ako je to sve tačno, a jeste tačno, onda te kriterijume ne možemo dovoditi u sumnju i to su kriterijumi koji služe vama za predlaganja Ministarstvu, izvinjavam se, za ocenjivanje, a Ministarstvu za predlaganje kandidata za nosioce javnotužilačkih funkcija.

Ono što sigurno zavređuje najveću pažnju danas u javnost jeste izbor tužioca za ratne zločine. Juče smo čuli osporavanje institucije Tužilaštva za ratne zločine. Ja moram da podsetim da Tužilaštvo za ratne zločine postoji ne samo u Srbiji. Tužilaštvo za ratne zločine postoji u mnogim drugim državama.

Ja bih samo zamolio, ako može, jesu kolege iz moje poslaničke grupe, ali treba voditi računa o disciplini u Skupštini.

(Predsedavajući: Samo vi disciplinujete vaše poslanike.)

Ono što želim da istaknem jeste naročito značajno. Tužilaštvo za ratne zločine je definisano zakonom. Ako tražimo ukidanje Tužilaštva za ratne zločine, onda apsolutno moramo anulirati jedan zakon, a to je zakon koji se odnosi na organizaciju i nadležnost državnih organa u postupku za ratne zločine. Osim toga, Tužilaštvo za ratne zločine ima jedan deo, hajde da kažemo, prava ili propisa koji se ne vezuju za domaće zakonodavstvo nego za međunarodno zakonodavstvo. Ako je tako, a jeste tako, onda moramo voditi računa da upravo to tužilaštvo ima svoju funkciju i ono jeste specijalizovano da bi se ratni zločinci procesuirali, gonili i kažnjavali.

Moram da podsetim na nešto što ovde juče nije rečeno, a to je da se i posle decenija i decenija pronalaze ratni zločinci zbog toga što ratni zločini ne zastarevaju. Svedoci smo pre petnaestak, dvadesetak godina da je jedan od ratnih zločinaca, koji je nesumnjivo osvedočen kao monstrum, Andrija Artuković, uhapšen, procesuiran, gonjen i kažnjen posle 40 godina ili možda čak i više od 40 godina od učinjenog zločina. Mi ćemo za nedajbože uvek u ratnim situacijama imati okolnosti događaja koje nameću potrebu da se ratni zločin ispita, a s obzirom na to da ne zastareva, onda je logično da će ratni zločinci uvek biti u fokusu gonjenja, u fokusu procesuiranja, u fokusu istraživanja, odnosno dokazivanja i, na kraju krajeva, izricanja adekvatne krivične sankcije, odnosno kažnjavanja.

Zašto onda ukidati Tužilaštvo za ratne zločine? Ako postoji u Bosni, ako postoji u mnogim državama u celom svetu, zbog čega takvu instituciju negirati u Srbiji? Tužilaštvo za ratne zločine mora da vodi računa o svojoj organizaciji kako bi bila što uspešnija, kako bi je podigli na što optimalniji nivo rada, i u personalnom, i u svakom drugom smislu reči.

Ministarka je najavila čak i nacionalnu strategiju za borbu protiv ratnih zločina, i to je deo nadležnosti Tužilaštva za ratne zločine. Da li možemo

biti zadovoljni ili nezadovoljni? Pa, ajde da budemo potpuno iskreni. To može da kaže samo struka. Da li je bilo ko ovde toliko slobodan i spreman, samouveren da kaže da je kompetentan da o svemu ocenjuje rad Tužilaštva? Nisam siguran. Struka da, a mi samo na nivou onoga što možemo činjenično da utvrdimo i ocenimo na način koji podrazumeva doprinos boljem radu Tužilaštva.

U ime Poslaničke grupe SPS želim da skrenem pažnju na nešto drugo. Kada već biramo i tužioce, kada već biramo zamenike javnih tužilaca, biramo sudije, moramo imati u vidu nešto drugo. Ne sme biti lažne solidarnosti, predsednici sudova ne smeju tolerisati sudije, one koji ne rade u skladu sa zakonom, koji ne rešavaju priliv predmeta, koji povređuju pravo stranke na suđenje u razumnom roku i protiv takvih sudija se moraju voditi postupci.

Drago mi je da Visoki savet sudstva ima jedan takav pristup da se procesuiraju i disciplinski kažnjavaju oni koji tako ne rade. Drago mi je da i Državno veće tužilaca ima takav pristup prilikom ocene rada tužilaca. Nažalost, mi danas imamo, nadam se da mi vi, gospodo, iz Državnog veća tužilaca nećete zameriti, situacije gde se tužioci nekada ponašaju na način koji nije u duhu ovoga što ja govorim, pa se, recimo, tamo gde je apsolutno čista krivičnopravna situacija izjavljuju žalbe protiv prvostepenih odluka gde ne postoji čak ni teoretska mogućnost da se ta odluka promeni. Znam da ja nemam pravo da to kažem i da o tome odlučuje drugostepeni organ, ali je činjenično stanje u predmetu takvo da se samo formiraju nepotrebni troškovi, ali se ipak ide na takve troškove. Ne znam zašto. U tom pravcu treba voditi računa da se dostigne onaj nivo poverenja građana u pravosudne institucije koje im obezbeđuju apsolutnu pravnu sigurnost.

Imamo situacije kada se i optuženja, bez obzira o kom optužnom aktu se radi, da li je u pitanju optužni predlog ili optužnica, kada se istrajava na nečemu što uopšte nije u duhu onoga što podrazumeva stanje spisa predmeta, sasvim suprotno. Da li je to nedovoljna edukovanost tužioca? Da li je to nešto drugo? Da li postoje neki eksterni razlozi koji nisu u okviru tužilaštva? Nije moje da komentarišem, ali je zato i te kako na tužilaštvima da se određuju prema svojim kolegama, prema tužiocima u pogledu provere njihovog rada.

Zato smatram da i predsednici sudova, kao i javni tužioci, o ovome moraju voditi računa uvek, u svakom trenutku, i da njihov rad mora biti transparentan kako bi to građani osetili na najbolji mogući način.

Hteo sam preostalo vreme da iskoristim, ali neću stići zato što ističe, ali samo da se osvrnem i na autentično tumačenje odredbe Zakona o državnom premeru i katastru, pa ću to učiniti kasnije.

Želim samo da kažem da su sudovi, kao što su Prvi osnovni sud u Beogradu, neću minimizirati rad ni drugih sudova, svi sudovi u Srbiji na onom nivou na kome jesu u pokušaju postizanja što bolje ažurnosti, što boljeg kvaliteta rada, što bržeg rešavanja priliva predmeta i što efikasnijeg postupanja u predmetima. Ističem da je jedan od primera takvog rada Privredni apelacioni sud u Beogradu, na teritoriji Zlatiborskog okruga Osnovni sud u Požegi, kao i mnogi

drugi sudovi. Nadam se da će njihov rad biti primer kako će se sudije i tužioci odnositi prema svom poslu.

U tom pravcu svi predlozi koji su ovde dati, nakon konačnog predloga za izbor, u danu za glasanje će biti podržani od Poslaničke grupe SPS. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta, povreda Poslovnika.

VJERICA RADETA: Interveniršem na osnovu člana 27.

Čini mi se, gospodine Arsiću, da niste slušali početak diskusije poslanika Jovanovića. On je na početku rekao da se izvinjava građanima, gospodi iz Ministarstva, iz pravosudnih organa u ime svih narodnih poslanika. Poslanička grupa SRS nije ga ovlasila da se u naše ime izvinjava. On ako ima potrebu da se dodvorava skupštinskoj većini, odnosno vladajućoj stranci, mi nemamo. On može u svoje ime ili u ime nekoga ko ga je ovlasio.

Takođe je potpuno nedopustivo, poslanik Jovanović je ovde govorio da narodni poslanici ne smeju da pominju imena nosilaca, odnosno kandidata za nosioce pravosudnih funkcija. Mi smo narodni poslanici, mi raspravljamo o tim ljudima, odnosno o tim predlozima, moramo da pominjemo imena tamo gde ima potrebe da pomenemo ime. Opet ponavljam, ako on neće i ako njegova Socijalistička partija misli da je u redu da se pravosudni organi instrumentalizuju za političke svrhe, neka misli. Ali, molim vas, u ime Poslaničke grupe SRS ne sme i ne može ni da se izvinjava ni da bilo šta kaže. Hvala.

(Nedo Jovanović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo, gospodine Neđo, na repliku.

A za povredu Poslovnika smatram da kolega Neđo nije prekršio Poslovnik u svom izlaganju. On ima pravo da kaže ono što misli, a vi, takođe, imate pravo da kažete ono što mislite i upravo ste rekli. Da li tražite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? (Ne.)

Zahvaljujem.

(Radoslav Milojević: Povreda Poslovnika.)

Samo prvo da vidim, kolega Pavlović je u sistemu.

Po kom osnovu?

(Dušan Pavlović: Imam pravo još tri puta.)

To ćete sačekati.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Mislim da je povređeno dostojanstvo Narodne skupštine i dostojanstvo svih građana Srbije. Dok nam ministar Vujović ovde...

PRESEDAVAJUĆI: Član?

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Rekao sam, član 107.

Dok nam gospodin Vujović, iz Ministarstva finansija, ovde objašnjava kako je dobro da Srbiju i njene građane zadužimo za još 186 miliona evra, njegov državni sekretar kupuje vilu od 400.000 evra. Da li je to Srbija za kakvu se zalaže SNS?

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Milojičiću, izričem vam opomenu.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Zbog čega opomenu?

PRESEDAVAJUĆI: Zato što ovo nije povreda Poslovnika.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Zato što branim dostojanstvo ovog parlamenta? Zato što nas zadužujete 186 miliona evra dok se državni sekretar bahati u vili od 400.000 evra?

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojičiću, izričem vam drugu opomenu.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Hvala. Vide sve ovo građani.

(Marijan Rističević: Povreda Poslovnika.)

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodine predsedavajući, evo prilike... Ovi što izlaze i što okreću leđa ... reklamiram član 103, član 106, član 107, ometanje govornika, evo sad dok ja govorim ... to su ovi isti koji su me tražili po prostorijama da me biju i sad izlaze, mora da se stide svojih postupaka.

Malopre je kolega reklamirao povredu na osnovu povrede dostojanstva Narodne skupštine. Možda to može u fudbalskom klubu „u Palanku“, ali ovde ne može. Dakle, ovde sede ozbiljni ljudi, za razliku od njega. Vi morate da počnete, a sad više niste vi u prilici, već gospođa Gojković, da primenjujete član 103. stav 8. i da na svaku takvu povredu Poslovnika i na svako ometanje, i 106 i 107, izričite mere, i 108 i 109.

Evo vam prilike. Moj kolega poljoprivrednik uporno krši Poslovnik, uporno mi okreće leđa, a imamo tu poljoprivrednu kolegijalnost ali ne vredi. On neće da iskaže, ali ste vi u prilici da sa zloupotrebama Poslovnika iskažete meru iz stava 8. člana 103. i da konačno odbijete ta dva minuta poslaničkim grupama koje zloupotrebljavaju pravo na povredu Poslovnika. Pri tome, svestan sam činjenice da vi maksimalno pokušavate da budete, na neki način, nežni prema opozicionim poslanicima koje to pravilo grubo zloupotrebljavaju. Ali jednom morate da odbijete ta dva minuta da bi ova skupština mogla da radi u skladu sa ovim poslovníkom. Hvala.

Ne tražim da se o ovome glasa.

PRESEDNİK: Hvala.

Miodrag Linta, izvolite.

MIODRAG LINTA: Gospođo predsednice, poštovana gospođo ministarka, poštovani gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, danas ću govoriti o jednoj tački dnevnog reda koja je veoma

značajna za opšti proces stabilizacije i pomirenja u regionu Zapadnog Balkana. To je izbor tužioca za ratne zločine.

Svi smo svesni činjenice da je u prethodnih 25 godina deo međunarodne zajednice vodio politiku dvostrukih standarda prema prostoru bivše Jugoslavije. Za taj deo međunarodne zajednice postoji samo jedna strana koja je krivac, to je srpska strana, koja se smatra zločinačkom i agresorskom, a Hrvati, Albanci i Bošnjaci se smatraju nevinim žrtvama koji su vodili oslobodilačke ratove. Mislim da taj dvostruki pristup dela međunarodne zajednice sigurno ne može doprineti pravičnom odnosu vezano za suđenja za ratne zločine, odnosu prema žrtvama i odnosu prema nestalim licima. Samo isti standardi u odnosu prema ratnim zločincima, prema žrtvama i nestalim licima mogu da dovedu do uspostavljanja trajnog mira, uspostave poverenja i, generalno, stabilizacije na ovom prostoru.

Smatram da je veoma važno što je 2003. godine donet Zakon o ratnim zločinima, na osnovu koga je osnovano Tužilaštvo za ratne zločine, koje je imalo zadatak da upravo svojim procesuiranjem ratnih zločina doprinese procesu kažnjavanja ratnih zločinaca, s jedne strane, i procesu pomirenja, s druge strane.

Mislim da naše Tužilaštvo za ratne zločine u prethodnih 14 godina nije ispunilo taj zadatak u celosti. Mislim da je naše Tužilaštvo za ratne zločine, kao i Haški tribunal, akcenat, pre svega, stavilo na procesuiranje zločina koji su počinili Srbi i da nije na jednak način tretiralo zločine koji su počinjeni nad srpskim civilima zarobljenicima.

Izneću nekoliko podataka vezano za ovu moju tezu. Od svog osnivanja 2003. godine Tužilaštvo za ratne zločine Srbije podiglo je optužnicu protiv 184 lica, u 64 predmeta, od toga broja: dva lica su Bošnjaci, dva Hrvati, 21 Albanac i čak 159 Srba, ili 86% od svih optuženih lica.

Sa druge strane, prema podacima Republičkog centra za istraživanje rata, ratnih zločina i traženje nestalih lica u Banjaluci, sud BiH je potvrdio optužnice protiv 651 lica. Najveći broj se odnosi na lica srpske nacionalnosti, protiv njih 383 ili čak 59%, zatim na Bošnjake 166 ili 25%, i 102 ili 16% na Hrvate. Pred sudom BiH do sada je pravosnažno osuđeno 181 lice, od toga: 114 srpske, 41 bošnjačke i 26 hrvatske nacionalnosti.

Za zločine nad Srbima sud BiH je izrekao samo 230 godina kazne, što čini samo 10% svih izrečenih kazni. Za zločine nad Bošnjacima sud BiH je izrekao kaznu od čak 1.800 godina, što čini 81% svih izrečenih kazni u Bosni i Hercegovini.

Prema podacima Državnog tužilaštva Hrvatske čak 3.553 lica je osumnjičeno ili optuženo za ratni zločin, od toga čak 2.999 lica srpske nacionalnosti koji su optuženi u odsustvu, a svega 107 pripadnika hrvatske vojske ili policije, ili 3%, bilo je pod istragom ili je bilo optuženo. Od njih je svega 40 osuđeno. Većina tih kazni, nažalost, nisu u funkciji istine i pravde, nego

više vređaju žrtve zbog malih kazni za stravične zločine koji su se dešavali nad srpskim civilima i zarobljenicima.

Smatram da bi novi tužilac za ratne zločine trebalo odmah da počne da radi na procesuiranju ratnih zločina nad srpskim civilima i zarobljenicima, odnosno da poveća i broj istraga i broj optužnica protiv zločinaca nesrpske nacionalnosti.

Smatram da bi naše Tužilaštvo za ratne zločine i naše Odeljenje za ratne zločine Višeg suda trebalo da pokrene, ako nikako drugačije nije moguće, i suđenja u odsustvu, jer očigledno je da ni pravosuđe BiH ni pravosuđe Hrvatske nije spremno da ima iste standarde prema svim ratnim zločinima. Nažalost, i pravosuđe BiH i pravosuđe Hrvatske su etnički motivisani, pa obično imamo tragične činjenice da su kazne za Srbe daleko strože, a za Hrvate i Bošnjake daleko blaže.

Takođe smatram da bi novi tužilac za ratne zločine trebalo da osnuje timove za predmete ratnih zločina sa područja Bosne i Hercegovine, Kosova i Metohije i Hrvatske, čiji bi cilj bio da se prikupljaju dokazi za zločine protiv Srba.

Trebalo bi obezbediti veću pomoć oštećenima i svedocima, a takođe bi trebalo Tužilaštvo za ratne zločine da uradi i jednu preciznu evidenciju svih ratnih zločina na prostoru bivše Jugoslavije koji su počinjeni prema pripadnicima srpske nacionalnosti.

Navešću sada niz primera zločina protiv Srba na prostoru Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova i Metohije, jer imam utisak da u delu naše javnosti provejava jedna teza da je samo naša strana kriva i da samo treba govoriti o zločinima koje su počinili pripadnici srpskih vojnih i policijskih formacija, i da jedino srpski narod mora da se suoči sa ratnom prošlošću. Taj pristup je jednostrani pristup i, dok god ne bude spremnosti i u Sarajevu, i u Zagrebu i u Prištini na suočavanje sa svojom zločinačkom prošlošću, smatram da svaka priča o pomirenju i uspostavi pomirenja gubi svaki smisao i nema izgleda na uspeh.

Pomenuću niz zločina na području zapadne i istočne Slavonije. Što se tiče zapadne Slavonije, tokom jeseni 1991. godine u tri hrvatske zločinačke vojno-policijske operacije „Otkos“, „Orkan“ i „Papuk“ proterano je preko 80.000 Srba. Počinjeni su stravični zločini. Spaljeno je i iseljeno preko 60 srpskih sela. Na primer, Marino Selo kod Lipika, gde su pripadnici Zbora narodne garde ubili i mučili 18 Srba iz sela Klip i Klisa. Postoji samo prvostepena presuda, ali su komandanti toga logora oslobođeni. Mesto Novska – ubijeno sedam srpskih civila. Supruga jednog od ubijenih civila, Marica Šatović, pokrenula je postupak za naknadu štete pred hrvatskim pravosuđem. Ne samo da nije dobila naknadu štete za ubijenog supruga, nego čak mora da plaća troškove sudskog postupka.

Pakračka Poljana, stravični zločini koji su učinili pripadnici Merčepove jedinice kada su skupili ljude sa područja opštine Kutina, Pakrac i Zagreb. Radi se ukupno o 52 lica, od toga: 43 lica su ubijena, tri se osobe vode kao nestale, a šest ih je preživelo mučenje i zlostavljanje. Ratni pomoćnik

ministra unutrašnjih poslova Tomislav Merčep osuđen je maja 2016. godine na svega pet i po godina zatvora za ubistvo 43 srpska civila. Presuda je i dalje nepravosnažna. Porodice žrtava kažu da je pet i po godina zatvora za zločinca Merčepa so na živu ranu svih tih porodica.

Imamo stravične zločine u Voćinu i okolnim selima, kada su pripadnici hrvatskih formacija uhapsili 24 srpska civila, koji su na brutalan način ubijeni.

Zatim zločini u Virovitici i selima oko Virovitice, gde je ubijeno desetak uglednih Srba. Odbijeni su zahtevi za nematerijalnu štetu porodicama žrtava.

Stravični zločini su se desili i u Osijeku od jula 1991. do decembra 1991. godine. Već od leta 1991. godine počela su odvođenja, nestanci, mučenja, ubistva, zatvaranja Srba koji su ostali u Osijeku. Zločini nad Srbima su poznati kao „Selotejp“ i „Garaža“. Slučaj „Garaža“ odnosi se na otmice i mučenja srpskih civila u zgradi Sekretarijata za narodnu odbranu, čiji je sekretar bio „čuveni po zlu“ Branimir Glavaš, dok se slučaj „Selotejp“ odnosi na slučaj ubistva srpskih civila kojima su ruke u trenutku ubistva bile vezane selotejpom.

Dokazi o ubistvima Srba u Osijeku se nalaze, prema mojim podacima, u Ministarstvu pravde Srbije. Njih je skupio sudija Ilija Šimić 2005. godine, koji je radio u Komitetu za prikupljanje podataka o izvršenim zločinima protiv čovečnosti i međunarodnog prava, i on je dostavio Ministarstvu pravde spisak od 53 ubijena i nestala Srbina od 1991. do 1992. godine.

U drugom dokumentu navode se imena 28 svedoka koji su, osim o zločinima, govorili o vremenu kako je bilo biti Srbin u Osjeku u leto, jesen, zimu 1991. godine. Nažalost, Ministarstvo pravde tada, a ni naše tužilaštvo za ratne zločine nije postupalo po materijalu koje je dostavio sudija Ilija Šimić. Taj materijal postoji u Ministarstvu već punih 12 godina. Očekujem da će izborom novog tužioca za ratne zločine ovaj materijal biti aktiviran i da će biti osnova za pokretanje istrage protiv zločina nad Srbima u Osijeku.

A 2009. godine Županijski sud u Osijeku osudio je Glavaša i još pet lica za ratne zločine protiv civilnog stanovništva. Glavaš je osuđen na 10 godina. Vrhovni sud mu smanjuje kaznu na osam godina. Služi kaznu u BiH, dok Ustavni sud ukida presudu Vrhovnog suda, on izlazi iz zatvora u BiH, vraća se u Hrvatsku kao slobodan čovek, iako postoji nepravosnažna presuda pomenutog Županijskog suda u Zagrebu. I sada je ratni zločinac koga je osudio nepravosnažno Županijski sud u Zagrebu biran za zastupnika u hrvatskom Saboru. Zamislite da se to desilo u Srbiji, da je neki Srbin koji je nepravosnažno osuđen izabran za poslanika? Pa digla bi se kuka i motika. Čitava međunarodna zajednica, Zagreb, Sarajevo, svi bi skočili na noge i rekli bi kako su u srpskoj skupštini poslanici ljudi koji su činili zločine nad civilima i zarobljenicima.

Posebno stradanje je bilo u Vukovaru, gde su pripadnici Merčepovih jedinica učinili strašne zločine. Laž je i licemerje hrvatskih političara kad govore da su rat u Vukovaru započeli Srbi. To apsolutno nije tačno. Od

proleća–leta 1991. godine počeli su nestanci, hapšenja, mučenja i ubistva Srba, sve do septembra 1991. godine, kada je doneta odluka da se deblokira kasarna JNA u Vukovaru. Do septembra 1991. godine nijedan Hrvat u Vukovaru nije ubijen niti je maltretiran.

Prema podacima Udruženja porodica ubijenih, poginulih, nestalih i nasilno odvedenih lica „Protiv zaborava“ koje deluje u Hrvatskoj iznosi se da je u Vukovaru do početka ratnih dejstava, do septembra 1991. godine ubijeno ili nestalo oko 120 Srba. Nažalost, za ta ubistva Tomislav Merčep i pripadnici njegovih formacija nisu kažnjeni.

Imali smo stravične zločine u Zadru, po zlu poznatu „Kristalnu noć“, kada je 2. maja 1991. godine besna rulja naoružana motkama, štanglama, razbijala srpske radnje, upadala u srpske stanove, razbijala poslovne objekte srpskih firmi koje su tu imale svoje filijale.

Tokom 1991-1992. godine uništeno je oko 200 srpskih kuća, vikendica, poslovnih objekata i lokala društvenih firmi iz Srbije, a prema podacima tadašnjeg šefa Krivičnog odeljenja Opštinskog suda u Zadru Đure Kresovića navodi se da je u širem području samog Zadra porušeno 470 kuća i lokala u vlasništvu Srba, a ubijena su, u periodu 1991/1993 godine, u Zadru, 34 Srbina, od toga 15 civila. Naravno, i o ovome zločinu se nije ništa preduzelo, odnosno nadležni pravosudni organi Hrvatske nisu procesuirali odgovorne nalogodavce i počiniocce ovog zločina.

Paulin Dvor, imali smo tragičnu činjenicu da su hrvatski vojnici iz automatskog oružja u znak odmazde ubili 18 civila, među kojima je bilo osam žena i četiri bračna para. Nalogodavci toga zločina nisu procesuirani.

Posebno je tragična situacija, odnosno stravičan zločin se desio u Sisku tokom 1991-1992 godine, kada je ubijeno više od 600 Srba civila. Hrvatski novinar Domagoj Margetić je 2011. godine podneo krivičnu prijavu protiv odgovornih za zločine nad Srbima u Sisku. On je 2011. godine predao našem Tužilaštvu za ratne zločine u Beogradu svu dokumentaciju o svom istraživanju, o zločinima nad preko 600 Srba u Sisku od 1991. do 1992. godine. Nažalost, od 2011. godine do danas naše Tužilaštvo za ratne zločine ništa nije učinilo da pokrene istragu u vezi s procesuiranjem za zločina nad Srbima u Sisku.

Imali smo zločine u sedam banijskih sela u trokutu između Siska, Petrinje, Sunje, kada su pripadnici MUP-a i zengovci ušli oklopnim vozilima pored kojih se kretala pešadija i kada su iz vatrenog oružja ubili 21 lice srpske nacionalnosti, a veći broj ranili. Za taj zločin takođe niko nije odgovarao.

Koranski most, septembra 1991. godine ubijeno je 13 pripadnika teritorijalne odbrane, četiri su se spasla. Imali smo farsu od suđenja Mihajlu Hrastovu punih 20 godina. Nakon tri oslobađajuće presude osuđen je 2012. godine na četiri godine, iako je minimalna presuda za taj zločin deset godina. Naravno, i u ovom slučaju hrvatsko pravosuđe se pokazalo kao etnički motivisano.

Stravični zločini su bili i u Gospiću, kada je od avgusta do kraja decembra na području nekadašnje opštine Gospić ubijeno 158 lica srpske nacionalnosti i nekoliko Hrvata koji su stali u zaštitu Srba. Osuđeni su Tihomir Orešković na 15 godina, Mirko Norac na 12 godina, on je dobio i presudu za Medački džep, septembra 1993. godine, od pet godina i objedinjena kazna 15 godina. Izdržao je deset godina, a tih deset godina se ponašao kao da je boravio u nekom hotelu. U zatvoru se oženio, izlazio vikendom kući, tako da je to bila najbolja poruka šta hrvatsko pravosuđe misli o zločinima nad Srbima.

Imali smo, naravno, zločin nad tri oficira u Bjelovaru, kada je komandant kasarne doneo odluku o predaji, međutim, komandant Kriznog štaba Bjelovara Jure Šimić do dan-danas nije procesuiran, iako je on naložio ubistvo tri srpska oficira, na čelu sa pukovnikom Kovačevićem.

Stravični zločini u vojnom logoru u Lori, kada je ubijeno oko sto Srba, a preko hiljadu je prošlo golgotu, torturu i mučenja.

Samo sam izneo deo činjenica i podataka vezano za zločine nad Srbima. Tu imamo vojno-policijske akcije „Miljevački plato“, „Medački džep“, „Maslenica“, stravične zločine u „Oluji“, imamo ubistvo narodnog poslanika u Hrvatskom saboru Dušana Trivolčića iz Jasenovca, uglednog Srbina u tom kraju. Pripadnici hrvatskih paravojnih formacija su došli u leto 1991. godine u njegovu kuću, odveli ga. Sledećeg jutra je nađen nedaleko od kuće, ubijen. Niko nije procesuiran za ubistvo narodnog poslanika srpske nacionalnosti u Hrvatskom saboru.

Završavam, ogromni zločini u „Oluji“...

(Predsednik: Hvala.)

Samo sekund, imamo niz mesta gde su Srbi ubijani...

(Predsednik: Hvala.)

Ogromni zločini na Kosovu i Metohiji...

(Predsednik: Hvala vam, poslaniče. Prekoračili ste vreme pun minut. Hvala.)

Želim na kraju još jednom da kažem svoje uverenje da će novi tužilac za ratne zločine aktivno početi da radi na procesuiranju zločina nad Srbima.

PREDSEDNIK: Hvala.

Prelazimo na listu prijavljenih za reč.

Reč ima Dubravka Filipovska.

Izvolite.

DUBRAVKA FILIPOVSKA: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministri, poštovani predstavnici pravosudnih institucija, teško je govoriti odmah posle ovakvih činjenica koje je izneo moj uvaženi kolega Linta u vezi stradanja Srba. Međutim, ovakvi podaci i činjenice dokazuju da zločini nikad ne zastarevaju i da je u Srbiji i te kako i dalje potrebna institucija javnog tužioca za ratne zločine, takođe, potrebna je i koordinacija ove institucije sa ostalim institucijama za ratne zločine u regionu, kako bi se svi zločinci priveli

pravdi i kako nijedna žrtva ne bi ostala da neko ko je počinio zločin ne odgovara za to.

Što se tiče ostalih predloga za sudije i javne tužioce moram da istaknem, i za mene je to u ovom trenutku najvažnije, apsolutno je ispoštovana sva zakonska i ustavna procedura za kandidate za javne tužioce i sudije koje ste nam ovde predali. To je ono što je u ovom trenutku najvažnije.

Ono što je loše i što nije dobro, prema mom mišljenju, jeste činjenica da govornica u ovom parlamentu služi kada nema dovoljno argumenata da se bilo šta drugo kaže, onda se navode neke paušalne ocene u smislu da nije ispoštovana procedura, da su kandidati predloženi pod pritiskom, da njihov izvor ima političku konotaciju. To nije dobro, jer se na taj način nanosi kompletna šteta našem pravosuđu.

Naravno, to je legitimno i nesporno je da svako od kolega narodnih poslanika ima pravo da iznese svoje mišljenje, ali je takođe netačna i činjenica da se na bilo koji način ne sprovodi Akcioni plan Poglavlja 23. Moram da kažem, zbog građana Srbije, da u Narodnoj skupštini Republike Srbije i Odbor za evropske integracije i Odbor za stabilizaciju i pridruživanje apsolutno prate sva poglavlja, da imamo i izveštaje od strane Evropske komisije i skringinge, i uopšte nije tačno da se reforme Akcionim planom za Poglavlje 23 ne sprovedu. Sve je to i predviđeno našom strategijom za reformu pravosuđa.

Takođe želim da kažem da, ako postoji bilo koji argument protiv bilo kog kandidata za sudiju ili javnog tužioca koji je predložen, molim kolege da to javno iznesu, a paušalne ocene da je bilo pritisaka, da nije bilo transparentno – mislim da nisu dobre, jer pre svega urušavaju institucije sudija, institucije tužilaca, uopšte pravosudne institucije.

Od predloženih tužilaca, ako većinom glasova budu izabrani na svoje funkcije, očekujem da posao rade efikasno i kvalitetno, očekujem da u svom radu nemaju ni političkog, ni bilo kog drugog uticaja, očekujem da imaju apsolutnu nezavisnost, naravno, samo ne nezavisnost od zakona, očekujem da ne dolazi do zastarevanja krivičnih postupaka, što urušava ugled pravosuđa, očekujem da niko ne bude privilegovan i očekujem da nijedna žrtva više ne bude počinjena odlukom javnog tužioca da oslobodi potencijalnog napadača.

Vrlo sam pažljivo pratila obuku koju su imali javni tužioci i sudije, sa nestrpljenjem očekujemo primenu Zakona protiv nasilja u porodici i verujem da ćemo ne odmah, ali imati značajne pomake u primeni ovog zakona.

Takođe, smatram da je urađen veliki posao sa predlozima koji su danas pred nama i svakako da imamo prilike da promene Ustava koje su najavljene za kraj 2017. godine i sve ono što je primećeno kao nedostatak promenimo, pre svega kroz to da damo veća ovlašćenja Državnom veću tužilaca a mi u Parlamentu samo izaberemo ono što ste vi predložili.

PREDSEDNIK: Hvala, vreme. Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Naravno da je besmisleno da se govori u isto vreme o 40 i nešto tačaka dnevnog reda, ali besmisao je postalo obeležje ovog parlamenta u jednom delu, tako da, šta da radimo, moramo i sa tim da se borimo.

Na dve stvari ću se osvrnuti, bez obzira na nepristojno dobacivanje nekih. Jedno je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama. Ovo je potpuno nepotreban, besmislen zakon koji temelji svoje postojanje navodnom potrebom da se izjednači status predsednika Vrhovnog kasacionog suda sa statusom drugih predsednika sudova, što je potpuno besmisleno i pravno nevažno. I, takođe, da je potreba donošenja ovog zakona potreba stabilizacije položaja koji ima predsednik suda, radi navodno uspešnog obavljanja funkcije predsednika suda. To znači, ako produžimo na 18 godina da bude mandat, onda bi bilo još stabilnije.

Predsednik suda nije nikakav rukovodilac, on je najbolji ili jedan među jednakima koji treba u tom trenutku da zastupa sud u nekim stvarima koje nemaju puno direktne veze sa onim što je inače nadležnost sudova i sudija. Tako da ćete, sa naše strane, iz Nove stranke imati amandmane „briše se“ na sva četiri člana, sa obrazloženjem koje je pisala gospođa Vesna Rakić Vodinelić, profesorka Pravnog fakulteta i predsednica Saveta Nove stranke. Tako da očekujem da popravite ovu grešku koju ste učinili što ste podneli ovaj predlog zakona i da spasete dušu od daljeg kršenja smisla postojanja ovog parlamenta.

Kratko ću reći nešto i o izboru tužilaca. Ima tu puno imena, čujem da je juče već bilo neko prozivanje. To su podaci od javnog interesa i, žao mi je, svako ko hoće da se bavi javnim poslom treba da bude spreman da će biti pomenut u javnosti, pa to važi i za kandidate za tužioce. To važi pre svega za političare, poslanike, članove Vlade, i tako dalje, ali i za te ljude koji vrše tu javnu funkciju.

Bila je dilema da li poslanici treba da vide, recimo, prosečne ocene i dužinu studiranja kandidata, pa smo od ministarke čuli da to ne treba da se zna, koliko sam shvatio, ako sam pogrešno shvatio ja se izvinjavam, ali nismo dobili to, pa smo onda pritiskom preko Poverenika za informacije 25. 4. dobili neke informacije tako da imamo kandidate, recimo, Stajković Mirjana, devojačko Radovanović – deset godina studiranja, Dedić Miljan – deset godina studiranja sa prosekom 7,19, Stajković sa 7,14, Živković Milan – prosek 6,74, deset godina itd., itd. Kada malo pogledate te podatke, kada se udubite malo, onda vidite da je jako interesantno.

Imate potpuno talentovane porodice za poslove tužioca, gde je cela porodica praktično potpuno posvećena borbi za zaštitu države od kriminala. Pa, recimo, imamo, koliko sam ja dobio ove podatke, izvor je relevantan, tako da ako sam pogrešio, ja ću da se izvinim, ali ne verujem. Imamo porodicu Dedić. Otac Momčilo je predložen za Višeg javnog tužioca u Požarevcu. Rođen je 1954. godine, znači još dve godine do penzije, a bira se na mandat od šest godina, ako se dobro sećam. Sin Miljan, onaj što je studirao 10 godina, i to u Kragujevcu, ima prosek 7,19, predložen je za zamenika tužioca Trećeg osnovnog suda u

Beogradu. Nemojte da se brinete za majku. Majka je već zamenik tužioca u Drugom osnovnom u Beogradu.

Ne znam da li ima još dece u toj familiji, kako je sa kućnim ljubimcima i sa širom familijom, ali ovo je jedan interesantan primer. Čak i da su stvarno sve troje najbolji na svetu to je, naprosto, nepristojno. Nepristojno je da cela familija budu tužioc. U zemljoradničkim zadrugama se ne praktikuje tako nešto, a kamoli u ovako važnim poslovima kao što je posao tužioca. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem. Dame i gospodo narodni poslanici, evo opet ovi fini, vaspitani, kulturni pokušavaju da me ometaju. Neko bi doživeo ovo kao uvredu, ja naravno ne, jer ne mogu da me uvrede gori od mene, nego samo bolji.

Malopre ste slušali diskusiju čoveka koji verovatno misli da je Napoleon. Moj kolega poljoprivrednik je govorio o tužilaštvu, pravosuđu. Ja mislim da upravo on treba da bude predmet interesovanja tih organa sudske vlasti i predmet tužilaštva.

Naime, pitam tužioce, pitam sudije, pitam ove nove koji će biti za ovog vrsnog poznavaoca vinogradske loze, vinodelca – da li on treba da odgovara zato što je, po vlastitom priznanju, izbacio čoveka iz voza u punoj brzini?

(Vojislav Šešelj: Ko?)

Moj kolega poljoprivrednik, vinodelac. Vreme – 13.11.2014. godine, da ne bude da su pisale novine koje je on pocepao, neke zabranio – i on se zalaže za slobodu štampe, kod njega je sve paradoksalno. Kaže ovako: svedoci su članovi njegove stranke, Ištvan Kaić i Marko Matić, kažu da bi mogao i Pavićević, pa kaže da se u prvobitnom sedištu stranke u Hilendarskoj ulici u toku februara 2013. godine otvoreno hvalio kako je u svojoj ranoj mladosti prilikom jednog putovanja vozom od Niša do Beograda zajedno sa svojim društvom iz voza u punoj brzini izbacio stranog državljanina, i to samo zato što je govorio engleskim jezikom.

Dakle, ovo je zločin iz mržnje. Govorio je engleski, po vlastitom priznanju, i zato pitam tužilaštvo – zašto ne saslušaju Ištvana Kaića i Marka Matića da potvrde ovo priznanje mog kolege poljoprivrednika?

Ja se slažem i o porodicama... pa da mi tužilaštvo, a i pravosuđe odgovori... i ovi novi, Kendal Dej, ovi porodice, znaš, kao, ja, privatizacija DIN-a, Filip Morisa, Lukoila, vinogradi, ovo-ono, a žena u Tužilaštvu, u vrhu. Tužilaštvo za ratne zločine, nema zaštićenih, on je rekao, javne ličnosti. Kaže Biserka Živković: Na sastanku 10.11.2010. godine – evo zapisnika – sa Kendal Dejom, pravni savetnik Ambasade SAD u Beogradu... Ovo je jedan od tih zapisnika sa tog sastanka. Ja sam podneo krivičnu prijavu, za koju nikad nisam dobio odgovor. Za špijunažu. Ovo je otvorena špijunaža, jer tu su: Vladimir Vučković, Dragoljub Stanković, Bruno Vekarić, Biserka Živković i Bojan

Lapčević, prisutni su Kendal Dej i Marijana Santrač, pravni savetnik u Ambasadi Sjedinjenih Američkih država u Beogradu, a razgovara se o predmetu „Lovas“, razgovara se o slučaju „Ćuška“, o predmetu „Suva Reka“, to su bili živi predmeti.

Zamenik Vekarić je rekao da je rad gospođe Kandić vrlo značajan i da se uvažava u Tužilaštvu za ratne zločine. Oni izveštavaju Kendala Deja, predstavnika strane države, šta radi naše tužilaštvo. Potpisnik – viši savetnik Biserka Živković. Na kraju kažu da su u Tužilaštvu spremni da se jednom mesečno sastanu sa predstavnicima Ambasade Sjedinjenih Američkih Država i da preciznije govore o toku svakog predmeta. Potpis: Biserka Živković.

Dakle, hoće li neko u ovoj državi, sad kad izaberemo tužioca za ratne zločine, odgovarati za špijunažu? To je jedno. Ja pozdravljam svako kažnjavanje zločina. Niko ne sme da strada zato što nije Srbin, ali takođe niko ne sme da strada zato što je Srbin. I zakon je za svakoga zakon, rekao Valtazar Bogišić, i to pravilo treba primenjivati. Nove sudije, novi tužioci treba da učine pravdu dostupnom svima, da štite nevine, da kažnjavaju krive. Ali u prošlosti, da bi pokrili privatizaciju, predstavnici stranke bivšeg režima su birali sudije, tužioce koji će ga amnestirati od svake odgovornosti za neviđenu predatorsku privatizaciju, koja je u nesreću i očaj bacila 400.000 otpuštenih ljudi. I upravo nam oni sad predaju, a po pitanju mog kolege poljoprivrednika, vinograda, Lukoila, 12 miliona od privatizacije DIN i tako dalje. Kaže Valtazar Bogišić – najveće zlo je kad neko od svog zla još kakvu korist ima. To se upravo odnosi na mog kolegu poljoprivrednika. Hvala.

PRESEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković, replika.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Naravno, prethodni govornik ni na jedan način nije demantovao ono što sam ja govorio u nastupu pre njegovog, tako da je to očigledna potvrda, i meni je jako drago što očigledno najpametniji među vama, najelokventniji, najobrazovaniji, pa i najlepši, najduhovitiji, praktično vaš genije, vaš ideolog, vaša uzdanica koja je malopre govorila, čak ni on, tako najpametniji, najgenijalniji, najlepši, najinteligentniji među vama, ne može da pogodi istinu ni da mu je ispred nosa.

Naravno, neću da komentarišem laži koje su iznete, jer to svi znaju. Ako to nije laž, trebalo je odavno ja da ležim il' da visim u nekom zatvoru. Naravno, takve gluposti slušam svaki dan, nije to ni prvi put i neće biti ni zadnji put. Malopre sam govorio o obavezi javnih ličnosti da trpe kad se govori o njima, za ove tužioce, za ovu porodicu talentovanih tužilaca. I ja isto kao političar moram da čujem svaki glas javnosti, sve što je upućeno prema meni, to je potpuno logično, normalno, makar to bile i laži. I to su, ne makar, nego su to u 99,9% slučajeva laži.

Imam tu svedoka, gospodina Krasića. Na naslovnoj strani nekakvih kao novina, nešto „Budalo“ il' kako se zovu, piše da su pušili u toaletu juče. Na

sreću, ja sam 13 godina antipušač i zakleti borac protiv pušenja, tako da je to potpuno netačno. Ali šta da vam radim, to je Srbija i to je srpski parlament. Prema tome, laži najpametnijeg među vama govore o vama.

PREDSEDNIK: Poslaniče, moram da vas prekinem, ne može tako. Ne može tako.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Inače je isteklo vreme, u redu.

PREDSEDNIK: Vi razgovarajte sa Rističevićem, ali o Parlamentu morate da govorite sa uvažavanjem. To kada vi niste zadovoljni kad novine nešto napišu o vama vidite sa novinarima, ali Parlament nemojte da vređate.

Reč ima Marijan Rističević, replika.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, evo još fino, vaspitano, ovo, ono... To što on hoće meni da naudi, to će se desiti kad na prangiji rodi grožđe i vračarska trava. Nego, saznali smo, novo saznanje, naš Napoleon je nepušač. Posle ove diskusije i replike saznali smo da je naš Napoleon nepušač.

Ali, idemo redom. On je pokušao ovde da me kvalifikuje na razne načine. Poslovice kaže – ne možete nikog naterati da vas poštuje, ali možete se suprotstaviti svakom ko vas ne poštuje. Ja sam u obavezi da se suprotstavim bivšem premijeru, mom kolegi poljoprivredniku, koji je ovde pričao o svemu, o dijagnozama, o obrazovanju itd., koji je ekspert i za vinovu lozu, ali je on tražio da se pusti 47 osoba koje je pozvao ovde.

Ja apelujem na predsednika Skupštine da pusti mom kolegi poljoprivredniku sve kolege sa fakulteta i da mu pusti sve klasiće iz vojske da slobodno mogu da posećuju Parlament svakoga dana, bez ičije dozvole, ali samo da dokažu da su mu kolege sa fakulteta i kolege iz vojske. Vrlo ćete brzo uvideti da neće niko doći i pri tome ćete videti stepen obrazovanja i videćete sve drugo, stepen karaktera koji je moj kolega poljoprivrednik imao.

Dakle, ako pozovete sve njegove kolege sa fakulteta i sve njegove kolege iz vojske da dođu u Narodnu skupštinu kao gosti svakoga dana, evo, o mom trošku da imaju ručak, neće doći niko, a ja neću imati nikakav trošak. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

(Zoran Živković: Replika.)

Idemo dalje, da Parlament ne opterećujemo vašim odnosima. Da li se slažete?

Miroslav Aleksić. Nije tu.

Reč ima Aleksandra Tomić.

Izvolite, kolegice.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Uvažena predsedavajuća, poštovana ministarko, poštovani ministre, kolege poslanici, tema ove sednice danas su, pored izbora sudija koji prvi put preuzimaju svoju dužnost, tužioca, pored toga što imamo izmene i dopune Zakona o sudijama, i dva sporazuma koja potvrđuju,

jedan je finansijski ugovor koji se odnosi upravo na unapređenje objekata vezanih za pravosuđe, a drugi je deo koji se odnosi na zajam.

Kada govorimo o tome da je potreba da usvojimo danas finansijski ugovor, odnosno da potvrdimo ono što je započeto još 2010. godine, onda moramo da kažemo da je veoma važan zadatak Skupštine Srbije, pored izbora sudija i tog dela pravosuđa koji čine i sami kadrovi, i deo unapređenja samog sistema kroz izgradnju i unapređenje objekata u kojima sudije i tužioci rade. Zbog toga je dobro što danas imamo na istoj sednici upravo ovu takozvanu fazu B, objekte koji se odnose upravo na Palatu pravde i rekonstrukciju i unapređenje objekta Tužilaštva za organizovani kriminal u Ustaničkoj ulici.

Ali treba podsetiti da je postupak, uopšte programski deo investicionih projekata, koji je započeo još 2011. godine i trajaće do 2018. godine, usvojen na osnovu odluke Evropskoj parlamenta. Prva odluka je bila 2009. godine, a druga odluka je bila 2014. godine, pod brojem 466 iz 2014. godine. To pokazuje upravo našu težnju da se poglavlja 23 i 24 zaista implementiraju i to je naša međunarodna obaveza, na kraju krajeva, da objekte koji treba da obezbede nesmetan rad i tužioca i sudija, ali i da obezbede veću borbu i rezultate borbe za pravo i pravdu građana Srbije u tim institucijama treba da budu podržana od strane ne samo EU, nego i budžeta Republike Srbije, a s tim u vezi i ovaj finansijski plan i planirana sredstva se nalaze u Predlogu budžeta za 2017. godinu.

Tako da 26 miliona koji su praktično potvrda ovog finansijskog plana za ovu drugu i treću fazu ovog programa podrazumevaju kredit čiji je period otplate 25 godina, s tim što podrazumeva pet godina grejs-perioda sa vrlo povoljnim kamatnim stopama od 1%, ali i podrazumeva jednu vrstu postupka koji ne naplaćuje ni naknade ni provizije za povlačenje ovakvih kredita. Vrlo je važno reći da ovakav kredit daje mogućnost da u toku same realizacije, shodno finansijskim sposobnostima budžeta Srbije, ukoliko je to potrebno, menjamo i određene periode tranši.

Zašto je važno da jedan ovakav sporazum danas usvojimo? U ovom paketu zajedno sa izborom sudija i tužilaca treba da govorimo o njemu zbog toga što je to jedan objedinjen sistem funkcionisanja pravosuđa u Srbiji i kao takav treba da nam omogući da svako ko poželi u budućnosti da vrši bilo kakvu instrumentalizaciju pravosuđa u političke svrhe, jednostavno to neće biti moguće. Ono za šta napadaju i SNS upravo govore oni koji su to radili, koji su imali dovoljno snage i sposobnosti ali i ludosti, rekla bih, da otpuste 600 sudija i da izvrše preko noći seču jedne vrlo važne grane vlasti, pravosudne, i da na neki način, i pored preporuka Venecijanske komisije, ne vrata u datom periodu sudije na svoja radna mesta, nego da to urade onda kada su već primili novih 600 sudija na ta radna mesta, čime su potpuno opteretili sistem, čime su finansijski napravili velike teškoće u funkcionisanju ne samo pravosuđa nego uopšte budžeta Srbije. Tako da na to treba podsetiti ne samo ovde nas kolege, nego i sve građane Srbije, i zbog toga je ovaj finansijski plan potpuno u funkciji unapređenja sistema koji

nas očekuje, a pogotovo sa završetkom poglavlja 23 i 24 u pregovorima sa EU i podizanjem standarda na taj viši nivo.

Ono što je juče izazvalo diskusiju u Parlamentu to je Sporazum o zajmu koji se odnosi na Prvi programski zajam za razvojne politike u oblasti javnih rashoda i javnih preduzeća između Republike Srbije i IBRD u iznosu od 182,6 miliona evra. Mi smo imali prilike kao poslanici svih političkih predstavnika da čujemo i od predstavnika Ministarstva finansija kako javni dug izgleda danas, a kako je izgledao sa završetkom prošle godine. Saznali smo da je 700 miliona evra vraćeno do 1. aprila 2017. godine. Videli smo da je budžet Srbije u prva četiri meseca u suficitu, videli smo da postoji i velika fiskalna disciplina, da jednostavno dolazimo u situaciju da vršimo reprogram skupih kredita sa jeftinijim i da ono što su nekada bile kamatne stope za pozajmljivanje od 6,7% danas su 2,2%, ali ne samo zato što su ponude na tržištu male, kako smo imali prilike da čujemo od onih koji i ne veruju u ove rezultate, već zbog toga što je Srbija postigla mnogo bolji kreditni rejting i zbog vođenja spoljne politike, ali i zbog sprovedenih ekonomskih reformi i fiskalne konsolidacije. To naravno ne kriju ni one razvijene države koje svaki dan šalju svoje investitore i koje su zainteresovane da ulažu i otvaraju nova radna mesta u Srbiji, ali ne kriju ni oni koji jednostavno nemaju baš tako dobre namere zemalja u regionu koje imaju neke druge projekte vezane ako treba i za neka ratna dejstva i podizanje tenzija kada je u pitanju sama bezbednost.

Ono što ne može da se poredi to je da je Srbija završila prošlu godinu sa 2,7% rasta, kada govorimo uopšte o privredi Srbije, da Srbija ima najbolje rezultate u regionu, da je stopa zaposlenosti rapidno pala u odnosu na protekle četiri godine, gotovo se prepolovila, da je otvoren veliki broj radnih mesta, da je uvedena velika finansijska disciplina i da je samim tim Srbija jedno dobro mesto za ulaganje. Ali i danas kada govorimo uopšte o politici u regionu i kada govorimo o politici u Evropskoj uniji, jednostavno, relevantan smo pregovarački partner da rešavamo i probleme o kojima do juče nismo smeli ni da pričamo. Prema tome, Srbija je pokazala da je sa ovakvim ugovorima jednostavno došlo vreme kada treba da ubiremo rezultate svog mukotrpnog rada zajedno sa građanima Srbije u protekle četiri godine.

Zbog toga će u danu za glasanje moje kolege iz SNS glasati za predloge ovih zakona i sporazuma, ali pozivamo i one koji su učestvovali i 2010. godine u ovakvim sporazumima da daju svoj glas. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Biljana Pantić Pilja ima reč.

BILJANA PANTIĆ PILJA: Hvala.

Poštovani ministri, predstavnici pravosudnih funkcija, pred nama je više kadrovskih rešenja i želim da pohvalim ovo povećanje broja sudija i tužilaca, što može samo da doprinese efikasnijem pravosuđu i da učini da imamo dostupniju pravdu za sve građane Srbije.

Juče i danas čuli smo neke sramotne izjave koje se odnose na pojedine kandidate čime se otvoreno narušava nezavisno sudstvo, tačnije, nezavisno pravosuđe, pošto imamo i tužioce i sudije, koje treba svima da bude cilj. Takve izjave čuli smo od onih koji su sprovodili čuvenu reformu i „Operaciju 700“ 2010. godine. Sramotno je da ljudi koji su uništili srpsko pravosuđe kritikuju današnji izbor sudija i tužilaca.

Takođe, čuli smo od nekih poslanika da se spore proseci na studijama određenih predloženih kandidata. To su rekli poslanici kojima, kopajući njihove rodne gradove, ne možemo ni diplome da pronađemo, a pričamo o prosecima. Kao neko ko se bavi praksom, smatram da prosek ne treba da bude relevantan za izbor sudije, tužioca, da je to bitno za onog ko se bavi naukom, ali da neko ko nije ni prošao pored pravnog fakulteta, nijednog drugog, očigledno, spori prosek ljudi koji su završili ozbiljne fakultete jeste u najmanju ruku sramotno.

Ne sumnjam da će u danu za glasanje za nosioce pravosudnih funkcija biti izabrani najbolji kandidati. Moram samo da osporim neke. Meni lično bode oči izbor gospođe Živković za sud u Pirotu i sudije, nisam ovde dobro zapisala, za Prvi osnovni sud u Beogradu, čini mi se da se preziva Bojat, pošto imam određena saznanja i smatram da ne ispunjavaju osnovne kriterijume da budu izabrani za funkcije za koje su predloženi.

Komentari od pojedinih poslanika koji se odnose na način izbora tužilaca i sudija govore da ti isti poslanici nemaju elementarno znanje niti poznavanje prava o temi o kojoj pričaju. Izbor nosilaca pravosudnih funkcija je izuzetno transparentan, za razliku od onog koji smo imali 2010. godine koji ste sprovodili u kafanama, kako se vama svidelo. Ovaj put se sprovodi po propisanim kriterijumima kojima se garantuje nezavisno pravosuđe, a koje je garant pravne sigurnosti.

Takođe ću se samo osvrnuti nakratko na izbor profesora Keče, koji je predložen za člana Visokog saveta sudstva. Lično, kao student koji je studirao kod tog profesora i polagao Građansko procesno pravo, mogu da kažem da mi je izuzetna čast da jedan takav profesor postane član Visokog saveta sudstva, nezavisno za ocenu koju sam dobila, što bi sad neki poslanici ovde prozvali koji nisu studirali nigde.

Što se tiče izbora novog tužioca za ratne zločine, nadam se da će novi predloženi tužilac, koga izaberemo u danu za glasanje, mnogo bolje raditi svoj posao nego prethodni ratni tužilac. Za one koji su rekli da ovu instituciju treba ukinuti, očigledno je da se ne bave pravom, da ne znaju da ratni zločin ne zastareva i da ovakve institucije postoje svuda u svetu, pa treba i kod nas. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Maja Videnović. Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Hvala.

Gospođo predsednice, poštovana ministarka, poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, gospodo iz Visokog saveta sudstva, imamo

nekoliko važnih tema. Govoriću, naravno, o zakonima i predlozima iz oblasti pravosuđa.

Nesrećno i načinom na koji se vodi ova skupština imamo priliku da o njima govorimo u jednoj tački dnevnog reda, a to su stvari za koje bismo mi kao odgovorni poslanici, kao predstavnici građana trebalo da govorimo sa punom pažnjom, te u tom smislu svaki izbor i tužilaca i zamenika tužilaca, i sudija, i tužioca za ratne zločine mora da se posmatra u kontekstu širem od samih biografija kandidata. Poštujući ljude koji su se kandidovali za mesta na kojima se nalaze, a ja neću da ulazim u njihove biografije, govoriću o kontekstu, načinu njihovog izbora, netransparentnosti koja prati taj postupak, što ostavlja ogromnu sumnju i mene kao odgovornu narodnu poslanicu onemogućava da podržim bilo koga u izborima koje ste nam vi ovde predložili.

Dakle, stanje u pravosuđu, ogromni problemi i u sudstvu i u tužilaštvu govore o tome da posledice trpe građani, da posledice trpe institucije i da posledice trpi pravna država, odnosno vladavina prava. Ne moram, narodni poslanici, da vas podsećam da nas opominje i Evropska komisija u svojim konstantnim izveštajima o napretku na nekoliko ključnih stvari na koje mi kao društvo ne reagujemo, na koje vi kao predstavnici struke ne reagujete na način koji bi bio potreban da se stvari koje su problem reše i da se mnoge od njih unaprede. Nezavisnost sudija i tužilaca, i citiram Izveštaj o napretku Evropske komisije – nije obezbeđeno u praksi, da postoji ogroman prostor za politički uticaj na izbor, a to je, nažalost, ono što smo juče i danas svedoci da čujemo iz diskusija narodnih poslanika iz Srpske napredne stranke, da predstavnici vlasti i dalje javno komentarišu suđenja i istrage koje su u toku, što predstavlja ogoljen i ogroman prostor na uticaj i pritisak.

Kada govorimo o izboru tužilaca, to je ono što sam rekla, mnogo važniji je sam kontekst o tome kakvo je stanje u tužilaštvu, koji su sve to problemi koji opterećuju tužilaštvo a koji su mnogo važniji od samih biografija kandidata koji su predviđeni, opterećenost tužilaštva danas, posla koji jedan tužilac radi od novog zakonika o krivičnom postupku gde danas javni tužilac ima jedan radni dan za posao za koji je istražni sudija imao pet radnih dana, da imamo činjenicu, a to je ministarka juče rekla, da nam nedostaju u velikom broju tužioci. To je oblast koja ne bi trebalo da trpi i to je nešto na šta bi trebalo adekvatno da se reaguje.

Dakle, i po evropskom proseku imamo manje tužilaca u odnosu na broj stanovnika, mnogo manje čak i u odnosu na taj evropski prosek mi imamo ogroman broj tužilaca koji nisu izabrani na ta mesta. To je odnos prema toj instituciji i takvo stanje je potpuno neodrživo.

Curenje informacija iz istrage i pritvora i činjenica da tužilaštvo na tako nešto godinama ne reaguje, da tako nešto nije samo nekakva praksa koja je postojala pet godina nego, nažalost, pravilo da se informacije iz istrage i pritvora po pravilu pojavljuju u istim medijima koji onda vode procese protiv određenih lica. Ta lica prolaze kroz medijski linč, što predstavlja svojevrsan brutalan i

nedopustiv napad, i pritisak i poruku, kao i upozorenje na sudije, tužioce kako bi oni trebalo da reaguju.

Netransparentnost izbora, a to je ono o čemu su i moje kolege govorile, jeste činjenica da kandidati koji nisu prošli, a imamo nekakvu rang-listu koja nije transparentna niti jasna, nemaju mogućnost da se žale, da dobiju obrazloženje koji su to razlozi zbog kojih oni nisu prošli. Imamo neverovatne situacije gde je Poverenik za informacije tražio po prijavi Alumni kluba Pravosudne akademije da se dostave biografije 17 kandidata za zamenike o kojima mi danas govorimo i neverovatni stav da to predstavlja nekakvu službenu tajnu te profesionalne biografije kandidata o kojima bismo mi trebalo da govorimo. Ne znam kako to može biti službena tajna kada mi te biografije imamo. Tužilačka funkcija je mnogo važnija od personalne biografije samog kandidata. Ona ima širi interes za javnost i to su stvari koje ne bi trebalo da se ponavljaju.

Kada govorimo o tužilaštvu i o stanju u tužilaštvu, mi nažalost govorimo o slučaju „Savamala“, koja predstavlja brutalan primer, to je događaj koji se desio i koji je udario na temelj pravne države. „Savamala“ je udar na temelj pravne države, nažalost, simbol ove vlasti, ali ćutanje tužilaštva u prethodnih godinu dana, a evo ovih dana ćemo obeležiti 13 meseci, jeste nažalost obeležje i tužilaca. Ne vidim ni jedan jedini razlog zašto postupajući tužilac nije izašao konstantno i obavestio javnost i građane Srbije o čemu se radi u predistražnom postupku. Da li postoje problemi u tom postupku? Da li je možda onaj koji nije sprečio rušenje mnogo važniji od onoga koji je naredio policiji da ne reaguje na poziv građana u pomoć, dakle, da li je odgovornost njegova. Nažalost, tužilaštvo time što ćuti saučestvuje u tom udaru na pravnu državu i to je nešto što je potpuno neverovatno.

Živimo u zemlji u kojoj Poverenik tuži Više javno tužilaštvo zato što ne žele da daju službeno biografiju postupajućeg tužioca za taj slučaj, Tužilaštvo je kažnjeno 800.000 dinara, građani Srbije plaćaju nerad tužilaštva, to su potpuno neverovatne stvari. Imamo paradoksalnu situaciju da Republičko javno tužilaštvo tuži Poverenika zato što je Poverenik naložio da javnosti da profesionalnu biografiju i kaže ko je postupajući tužilac u slučaju „Savamala“, zbog toga što je navodno povredio javni interes i ugrozio ne znam koji zakon. Nije jasno ni koji je to zakon povredio, ni kakav je to javni interes koji sprečava građane Srbije da imaju informaciju ko je tužilac, ko ćuti na brutalni udar na pravnu državu koji traje već godinu dana.

Gospodo tužioci, svi koji radite na tom slučaju, oduprite se pritiscima, izađite u javnost. Ukoliko ne možete da podnesete te pritiske, ja vas molim da se sa tog mesta sklonite. To je brutalan udar na pravnu državu i nedopustivo je da tužilaštvo na tako nešto ćuti već više od godinu dana.

Uticaj na rad tužilaštva, primeri političkog uticaja – komentarisanje prevashodno od strane premijera, sada izabranog predsednika, gde on govori da je neki čovek kriminalac, da je drugi čovek najveći narko-diler i da on treba da se

procesuiru, da gradonačelnik Beograda nizašta nije kriv, da nije kupovao stanove, da je njegov potpis falsifikat, gde je glavni dokaz i glavna istina nekakvo poligrafsko testiranje, da za pad helikoptera niko nije kriv, u trenutku kada nije ni pokrenuta istraga, da za „Savamalu“ niko nije kriv i da je za to on znao da bi čak on seo u taj bager i rušio samo danju, a ne noću, a da je sve ostalo u redu. Ako nešto može da se definiše po uporednoj praksi, po svim pozitivnim propisima kao direktni udar, kao direktno upozorenje i direktna poruka to su nezapamćeni pritisci koji dolaze prevashodno od predstavnika, od najviših predstavnika vlasti, prevashodno od Aleksandra Vučića.

Kada govorimo da postoje medijsko-politički pritisci, pa čak je i Visoki savet sudstva reagovao na ponašanje Televizije Pančevo, o jednoj brutalnoj kampanji na sudiju, da su to nedopustivi napadi da su, nažalost, na toj televiziji Pančevo pokazivali i porodične prilike i fotografije članova porodice, što je očito manir ove vlasti, i samo zbog toga što je ta sudija, časna, poništila presudu po privatnoj tužbi funkcionera Srpske napredne stranke protiv jednog novinara.

Dakle, ta uigrana, nažalost, već pet godina dobro uigrana političko-medijska propaganda koja na brutalan način krši pretpostavku nevinosti, to konstantno curenje informacija istrage i pritvora su nešto našta, nažalost, ni vi ne reagujete.

Samo nekoliko reči o izboru, odnosno o Predlogu zakona o sudijama ja ću govoriti kada budemo imali vreme o amandmanima, to je par ekselans politička poruka i svaki argument da se stavlja u isti odnos sa predsednikom Vrhovnog kasacionog suda je činjenica da predsednicima sudova, i to sve ankete o sudijama govore, da su najviši pritisci, pod jedan, od predstavnika političke vlasti i, pod dva, od predsednika sudova. Mi danas predloženim zakonom pokušavamo da im obezbedimo dupli mandat čime bi oni mogli da imaju osam godina mandata. Osam godina ozakonjenog prostora na uticaj sudija, a to je nešto o čemu ćemo više govoriti po amandmanima.

Dakle, izbor tužioca za ratne zločine – nedopustivo je da od decembra 2015. godine Srbija nema tužioca za ratne zločine. Imamo konstantne najave premijera od decembra 2016. godine da će biti izabran u narednih sedam dana, pa je u novembru rekao da će biti izabran naredne nedelje i da je isključiva krivica Vlade što nemamo tužioca za ratne zločine. Izveštaj o malom broju predmeta, i domaći i strani, koincidiraju sa činjenicom da nemamo tužioca za ratne zločine, da je svake godine sve manje i manje.

Ono što je ključno, ono što je važno za svaku zemlju, a posebno za zemlju kao što je Srbija, znate, odnos prema ratnim zločinima je odnos prema našoj prošlosti, a naša zajednička obaveza je da tome posvetimo najveću pažnju i da to tužilaštvo goni apsolutno svakoga ko je učinio bilo kakav zločin, a posebno oni koji su tako nešto učinili u ime naše zemlje, to je naša obaveza prema budućnosti. Nažalost, odnos koji mi kao društvo, koji ova vlada ima prema Tužilaštvu za ratne zločine je odnos prema ratnim zločinima. Mi imamo

činjenicu da je predsednik Srbije, još uvek predsednik Srbije Tomislav Nikolić, odlazeći predsednik, na brutalan način vodio kampanju protiv prethodnog tužioca za ratne zločine, čak, upozoravajući ga odakle ideja tom čoveku da on nešto kopa po Srbiji – „nek dobro razmisli taj tužilac za ratne zločine šta radi“.

To su neverovatni pritisci, neverovatna upozorenja i neverovatne poruke. Nažalost, sve ono što je nastalo posle toga što je gospodinu Vukčeviću istekao mandat, činjenica da imamo politički vrednosni argument zašto taj čovek nije upisan u imenik advokata je nešto što apsolutno predstavlja odnos ove države prema ratnim zločinima.

Poštujući vreme, ostavljajući vreme mojim kolegama, govorićemo više o amandmanima, ja mislim da su ovo ključne stvari i da svaki kontekst izbora mora da se razgovora u kontekstu širem od samih biografija. Hvala na pažnji.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Šešelj.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovo što sam već govorio, što se odnosi na dosadašnji rad Tužilaštva i Specijalnog suda za ratne zločine, dovoljan bi bio razlog da se zakaže posebna parlamentarna rasprava i da zatražimo izveštaj o dosadašnjem radu tog specijalnog suda.

Naravno, on kroz naš pravni sistem nije proveden kao neki specijalni sud, ali po svim karakteristikama jeste specijalni sud, i tamo su se desili toliki pravni skandali da je jednostavno situacija postala nepodnošljiva.

I to što će danas biti izabran novi i glavni tužilac to ne znači da će se stvari promeniti. Možda će se malo promeniti, al' ostaje sva ostala struktura ista, a to je struktura koja je navikla da prima naloge od američkog i ostalih zapadnih ambasadora u Beogradu, to je struktura koja je navikla da svaki čas putuje u inostranstvo, da se dogovara sa srpskim neprijateljima kako progoniti Srbe. I oni od svih skalpova koje su okačili po svojim zidovima imaju gotovo isključivo srpske skalpove.

Vi se sećate kad su dosmanlije došle na vlast da je Koštunica dao aboliciju za nekoliko stotina, odnosno preko 1.000, 1.300 albanskih terorista koje je trebalo procesuirati pred našim sudovima. Takvo stanje se održalo i do danas i prava je retkost kad se nekome pokuša suditi ko nije Srbin.

Videli smo slučaj onoga iz Tuzle, Jurišića, za koga postoje svi dokazi da je učestvovao u masakru vojnika JNA, oko 150 vojnika je ubijeno u maju 1992. godine, jednostavno, na kraju je oslobođen. Oslobođen, kako kažu, zbog nedostatka dokaza.

Ono što će ostati najveća sramota za ukupno srpsko pravosuđe, mislim da je u pitanju „Ovčara“ i mislim da je u pitanju „Srebrenica“. „Ovčara“ se još uvek zataškava.

Prvi je Koštunica počeo da zataškava „Ovčaru“ i sve je dogovoreno da sude nekim teritorijalcima i nekim dobrovoljcima, od kojih su neki zaista

učestvovali, a neki uopšte nisu bili na tom mestu, da bi se prikrila uloga oficira vojne bezbednosti, pre svega generala Aleksandra Vasiljevića.

Ja sam objavio knjigu izabranih dokumenata iz tog procesa sa jednim specifičnim naslovom, gospođa Maja Gojković je čitala ovu knjigu, naslov je „Politički ortakluk kurve Del Ponte i kurve Del Koštunice“, i u toj knjizi sam objavio najinteresantnija dokumenta koja govore o monstruoznim podmetačinama u toku ovog procesa. I proces je stao. Ljudi su pušteni, ništa se ne dešava.

Neki dan sam razgovarao, na primer, sa Predragom Milojevićem zvanim Kinez koga su dva lažna svedoka oklevetala da je bio na „Ovčari“, da je bio na „Jami“ i da je overavao žrtve iz revolvera 357 „magnum“, a meni hrvatski veštak koji je na licu mesta otkopavao i leševe i čaure potvrdio u haškoj sudnici da nijedna čaura 357 nije pronađena, a ovamo jedan policajac, i dalje prima policijsku platu, Spasoje Petković Štuka, drugi probisvet, za koga nije bilo mesta na traktorskoj prikolici kada su vodili zarobljenike na streljanje pa je preko njiva trčao prečicom da slučajno i on ne propusti, to je taj Božo Latinović zvan Boro Krajišnik, i oni privilegovan status, lažne izjave i sve prođe...

Vidite, zločin na Ovčari je bio između 20. i 21. novembra. gardijska brigada je do 23. novembra bila na Ovčari i oficiri bezbednosti. Evo, ja mogu Šljivančaninu da poverujem da nije znao da će biti streljani ti koje je on odvezao na Ovčaru, ali šta je uradio sutradan kao oficir bezbednosti gardijske brigade i oficir bezbednosti Operativne grupe „Jug“. Je l' se zapitao sutradan – a gde su mi oni za koje ni revers nisam dobio?

Pukovnik Vojinović, kad je otišla gardijska brigada postao je komandant grada Vukovara, a kad je bilo streljanje bio je komandant tri sela koja obuhvataju i Ovčaru i pojma nije imao o Ovčari. Bio je komandant grada Vukovara nekoliko meseci, što znači da je bila vojna vlast, nije bilo civilne vlasti, ta vojna vlast je provela ekshumaciju svih leševa na području Vukovara i oni su uredno sahranjeni na vukovarskom groblju. Svaki leš je označen, ako je bio nepoznat, sa posebnim oznakama koje su omogućile kasniju identifikaciju. Jedino Ovčara nije dirana, dok se stranci nisu zainteresovali. Dakle, „Ovčara“ je spremna da bude velika srpska kompromitacija kada to zatreba Hrvatima i zapadnim silama.

A zašto je Aleksandar Vasiljević organizovao streljanje 200 zarobljenika na Ovčari? Zato što je on kao šef Vojne službe bezbednosti organizovao one čuvene grupe „Opera“ i „Labrador“, koje su imale zadatak da podmetnu bombu na zgradu Jevrejske opštine u Zagrebu, da se ustašama podmetne, pa onda na Jevrejskom groblju, na Mirogoju i tako dalje.

Ustaše su pohvatale tu grupu i oni su propevali tamo po hrvatskim zatvorima, i onda je bio ucenjen Aleksandar Vasiljević. I da bi se dočepao tih svojih ljudi koji su pohapšeni u Hrvatskoj on je ispunjavao hrvatske naloge. Prvo je lično odvezao jedan transportni avion pun ustaša iz Vukovara u Zagreb, njih tamo istovario i utovario svoje ljude, a onda je na Ovčari streljao tačno 200

zarobljenika, što su naručili Hrvati, a sa Vesnom Bosanac je pravio spisak koga treba streljati. To su uglavnom bili politički protivnici HDZ-a, to je bila ona gradska fukara, pijanci, probisveti uglavnom, malo je tu bilo ozbiljnijih ljudi.

Bilo je sedmoro ljudi čiji identitet nikako nisu mogli da utvrde, što znači da su bili stranci. DNK analiza ništa nije pomogla i niko u Srbiji ne reaguje, Ministarstvo pravde to zna. Je li tako ministarko? Sve to znate bolje od mene. I ministar pre vas je znao, i onaj pre njega je znao, i kada je bila ona ministarka, kako se zvaše, Snežana Malović, bila je dosmanlijski ministar, i ona je potvrdila da sve to zna, ali niko ne sme da pokrene. Je li tako bilo Nataša? Znači, sve se to zna, a niko ne sme da pokrene.

Oko Srebrenice nema nikakvih tajni; streljano je oko 1.000-1.200 muslimanskih zarobljenika, i to je ratni zločin streljanje vojnih zarobljenika i nikakvog drugog krivičnog dela nema. Nijedna žena nije streljana, nijedno dete. Bilo je nekih koji nisu imali uniformu. Zna, nije cela 28. divizija imala uniforme, ali su se oni kao organizovana borbena jedinica probijali iz Srebrenice ka Tuzli i usput padali u zarobljeništvo.

Evo, nedavno je umro Ljubiša Beara i poneo tajnu sa sobom u grob. On je osuđen na doživotnu, kao direktni izvršilac na terenu. Ko je dao nalog, sada je malo teže utvrditi. On nije progovorio, ali imamo posebne muslimanske izvore – da je Klinton tražio od Izetbegovića da se organizuje da pogine 5.000 muslimana u Srebrenici, o tome svedoči Ibra Mustafić, koji je lično razgovarao sa grupom muslimana sa Izetbegovićem, i objavio knjigu o Srebrenici, da se pobije 5.000 muslimana i da to bude povod za ulazak NATO u rat protiv Srba.

Nije pobijeno 5.000 muslimana, pobijena je hiljada, ali teško je sad licitirati. Zločin je zločin. Zločin se ne može pravdati, ali se mora sprečiti da se po političkim nalozima sudi nevinim ljudima ili ljudima čija je krivica mnogo manja od organizatora. Ovi ljudi kojima se sada sudi, zapravo nemaju nikakve krivice, oni su na jedan prirodan način reagovali na pobunu zarobljenika. Zna, kada 10, 15 vojnika sprovodi 200 zarobljenika „nevezanih“, i opuste se sa njima, čak i srdačnije pričaju, pa se jedan iznenada zaleti i otme pušku našem policajcu, ubije ga, okrene prema drugima... Sreća, komandir reagovao, uhvatio za cev i okrenu u vazduh. Te su se stvari dešavale.

Sada se pojavljuje tužilac koji ne zna šta je streljački stroj i kaže – izvedeni pred streljački stroj. Kreten! Izvedeni pred streljački stroj. Gde se to izvodi pred streljački stroj? Gledali ste u filmovima o Napoleonu kako izgleda taj zgusnuti streljački stroj, linijski, kad su u pitanju puške starijeg tipa koje se pune na vrhu cevi, a, videli ste, rasuti streljački stroj je uveden kada su uvedene puške ostraguše. Dakle, puške koje se pune straga, i brže se pune i brže se ispaljuju zrna, i onda više nije bilo moguće da idu ti zgusnuti streljački strojevi, jer pobiše ih odmah, moralo je svako da se brine za svoju zaštitu u rasutom stroju. Nema pojma taj tužilac, a postupa ovde. Ne zna on koliko su ljudi navodno streljali. Kaže – tu su streljali neki pre njih, pa su oni streljali, pa su dolazili neki posle

njih da streljaju, i tako u četiri, pet, šest faza. Ne može se tako suditi, a sudi se pod pritiscima spolja.

Slučaj Kravica. Procesuiran je u Sarajevu pred Specijalnim sudom BiH, i nigde nema da je u više navrata bilo streljanje, a ljudi su osuđeni na visoke kazne robije, i nema genocida. I nema veze između toga što je uradila policija kada je bila napadnuta od zarobljenika i ono što su uradile neke vojne jedinice koje su nekoliko grupa zaista streljale. Zašto naši državni organi ne reaguju? I, po mom mišljenju treba preispitati. Imao bih još neke stvari da kažem, ali dogovorili smo se da još neke stvari stavimo na tapet, pa će to Milorad Mirčić sada da kaže.

Treba organizovati parlamentarnu raspravu o izveštaju Specijalnog suda za ratne zločine i njegovog tužilaštva, pa da onda na osnovu svih činjenica koje nam budu podnesene zauzmemo odgovarajuće stavove. Mi živimo u sistemu podele vlasti. Svaka grana vlasti je relativno samostalna, relativno nezavisna, ali sve grane vlasti treba međusobno da se kontrolišu. Mi, jednostavno, kao Parlament treba da zahtevamo kontrolu, bar delimičnu kontrolu sudske grane vlasti koja se odnosi i na rad Specijalnog suda za ratne zločine i njegovog tužilaštva – da jednom zavedemo red na tom planu.

PREDSEDNIK: Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Uvažena gospodo predsednice, Gojković, poštovani ministri, gospođice ministarko, predstavnici Tužilaštva sa saradnicima, mi danas govorimo o veoma značajnoj temi, a dozvolite da na početku kažem nešto o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, a onda o predlozima za tužioce.

Dozvolite na početku da kažem da je i ovaj predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, uvaženog narodnog poslanika i predsednika Poslaničke grupe SNS, gospodina dr docenta Aleksandra Martinovića, kao i izbor tužilaca, imaju svoje uporište u ekspozeu predsednika Vlade Republike Srbije, gospodina Aleksandra Vučića, kojeg je on predstavio narodnim poslanicima Narodne skupštini Republike Srbije 9. avgusta gospodnje 2016. godine. Gospodo narodni poslanici, *repetitio est mater studiorum*, pa onda da ne zaboravimo, ekspoze predsednika Vlade Republike Srbije gospodina Aleksandra Vučića je najtransparentniji, najkonkretniji, najveći i najbolji od svih 70 prethodnih ekspozea predsednika Vlada Srbije, počevši od prvog ekspozea predsednika vlade moderne Srbije, gospodina Prote Mateje Nenadovića 1805. godine do danas.

Gospodo narodni poslanici, ako ne verujete proverite. Ujedno vam dajem na znanje, a nadam se da nemate vi koji podrugljivo pljeskate mržnje, i na radovanje da je ekspoze predsednika Vlade gospodina Aleksandra Vučića citiran u jednom prestižnom međunarodnom časopisu, koji se nalazi na SCImago listi...

(Narodni poslanici poslaničke grupe DJB: U kom časopisu?)

PRESEDAVAJUĆI: Molim kolege da ne dobacuju.

MARKO ATLAGIĆ: Vas očekujem da se javite, vi koji ste profesor univerziteta, nijednu diplomu nemate...

Dozvolite da kažem da se nalazi na SCImago listi međunarodnog časopisa, time je prvi put u modernoj istoriji Srbije jedan ekspozit predjednika Vlade Srbije citiran na jednom prestižnom međunarodnom časopisu. Da li je tačno, gospodo, ili ne, proverite. Posebno pozivam da proveriti univerzitetskog profesora koji dobacuje. Na stranici 52 ekspozite predjednika Vlade Aleksandra Vučića piše: „Što se plana rada u oblasti pravosudne profesije tiče, strateški dokumenti su zacrtali aktivnosti usmerene na uspostavljanje stručnosti, odgovornosti i efikasnosti višeg kvaliteta pravde. U narednom periodu pažnju treba posvetiti reformi pravosudnih profesija.“

Upravo ovaj predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama koji je predložio uvaženi narodni poslanik dr docent Aleksandar Martinović ide u tom pravcu.

(Vojislav Šešelj: Jesi li ti pročitao njegovu knjigu?)

Sušтина izmena ovog zakona odnosi se na dužinu trajanja mandata predjednika sudova. Oni bi ubuduće, po ovom predlogu, bili birani na period od četiri godine uz mogućnost da još jednom budu izabrani na tu funkciju.

(Vojislav Šešelj dobacuje.)

Hvala vam na kulturi.

Isto tako, ovim predlogom zakona predviđeno je da predjednicima sudova koji u toku mandata navrše radni vek funkcija predjednika suda prestaje tek istekom mandata. Naravno, odluku o tome donosi Narodna skupština Republike Srbije.

Dame i gospodo, juče ste, neki, rekli da ne razumete u kom smislu idu ove promene. Ove promene idu u svrhu dosledne primene Ustava Republike Srbije, koji utvrđuje položaj sudija i predjednika sudova kako bi se postigao efikasniji rad sudova, a time i ostvarivanje prava građana u sudskim postupcima. Nemam nameru šire to obrazlagati, jer je to juče kvalitetnije, stručnije i odgovornije, mogu reći, od mene objasnio gospodin dr Aleksandar Martinović.

Dame i gospodo narodni poslanici, mi danas raspravljamo i o izboru tužioca za ratne zločine. Dozvolite odmah da kažem da je to izuzetno osetljiva tema i da je posao tužioca veoma odgovoran. Tužilac, kao samostalni državni organ, u krivičnom postupku nalazi se u dvostrukoj ulozi, i vrlo je bitno da se to kaže, ulozi stranke u krivičnom postupku i ulozi državnog organa, što mnogi ovde među nama zaboravljaju, zadužen je da zastupa državne nacionalne interese Republike Srbije, a državni najviši nacionalni interes Republike Srbije jeste utvrđivanje istine i pravde.

Gospodo narodni poslanici, nemam nameru da osporim listu tužilaca, osim dva kandidata, a to su Marina Živković, Viši osnovni sud u Pirotu, i Natalija Bobot, Prvi osnovni sud u Beogradu, kao što je to koleginica Pilja rekla, zbog kompetentnosti i stručnosti.

Poštovani građani Republike Srbije i poštovani narodni poslanici, dozvolite da kažem još nekoliko rečenica o tome da su juče u diskusijama bez argumenata bili napadani Ministarstvo pravde i pojedine sudije.

Dozvolite samo da kažem istinu, a vi znate da ja neću napamet ništa da pričam, citiraću, za vreme stranke bivšeg režima sudstvo je bilo najgore u Evropi po oceni evropskih zvaničnika. Neke su im sudije umirale od nepravde, a neki su izvršili samoubistvo. Za vreme stranke bivšeg režima napravljen je jedan od najvećih skandala u istoriji sudstva.

Dame i gospodo, poštovani građani Republike Srbije, oni su izabrali mrtvog sudiju, pokojnog Ljubišu Ristića iz Požege, za sudiju, a njihova predsednica Visokog saveta sudstva Nata Mesarović je izjavila, citiram, da su svi kandidati bili provereni i da su na proveru utrošili 200 časova vremena, završen citat.

Poštovani narodni poslanici, nije mi objasnila do danas, ni meni, ni vama, ni građanima Srbije, kako je samo proveravala, ispitivala mrtvog sudiju Ljubišu Ristića, a to je tvrdila da jeste.

Kako, gospodo iz stranke bivšeg režima, opravdati činjenicu, a juče ste rekli ovde da se politika meša u izbore tužioca i sudija, da ste izabrali za sutkinju gospođu Sonju Brkić, koja je kršila Zakon o sudijama, jer je istovremeno obavljala dužnost sudije Vrhovnog suda Srbije i predsednika, verovali ili ne, RIK, a vi znate, gospodo koji se bavite sudstvom, da Zakon o sudijama to izričito zabranjuje. Ali nije samo tu problem. Problem je u tome što je ona u RIK na taj način protivpravno uzela 2.673.000 dinara. Poštovani narodni poslanici i gospodo poslanici, odbila je da vrati te pare.

Gospodo iz stranke bivšeg režima, vi se kod izbora sudija i javnih tužilaca niste pridržavali niti stručnosti niti osposobljenosti, a najmanje dostojnosti, da ne kažem da ste imali jednog pomoćnika ministra a da nije imao završen Pravni fakultet. To potvrđuje i Izveštaj Evropske komisije za 2010. godinu u kojem, pored ostalog, piše, citiram...

Hvala vam, vi što kažete citiraj, bilo bi dobro da i vi ponešto citirate.

Citiram: „Reforme koje provodi vlast“, znači bivša, „u Srbiji predstavljaju posebnu zabrinutost“, završen citat, iz knjige „Reforma pravosuđa u Srbiji 2008–2012“, stranica 96.

Ta ista Evropska komisija kaže, citiram: „Proces reizbora sudija“, a juče ste imali primedbe, – „bio je netransparentan, rizikujući time i princip nezavisnosti reforme koje je provela vlast, bile su kao najgora moguća stvar“, završen citat. Izveštaj Evropske komisije preneo je i uvaženi list „Politika“, 7.7.2012. godine. Toliko, gospodo, o vašim primedbama juče, a vi moje proverite i demantujte me.

I na kraju o ovom zakonu. Vi znate da se dolaskom gospodina Nikole Selakovića, bivšeg ministra pravde, situacija poboljšala, iako još uvek ima određenih problema, ali sadašnja gospođica ministar Nela Kuburović nastavlja da poboljšava situaciju iz dana u dan. Proći će mnogo vremena da vratimo sudstvo tamo gde mu je mesto.

Gospodo narodni poslanici, dozvolite sada da kažem nešto i o tužilaštvu u Haškom tribunalu, kao jedan od svedoka u suđenju veka, dakle, kao svedok gospodina Slobodana Miloševića. Odmah da vam kažem, nikad me niko od novinara do sada nije upitao, i na početku da kažem da su se tamo desile strašne ljudske sudbine za koje još štampa ne zna, a ja ću na kraju reći ko je to i učinio.

Dozvolite da kažem, kada su u pitanju zločini i Haški tribunal, da je taj sud vrlo čudno osnovan, ne samo Sud nego i Tužilaštvo i da su vrlo čudno i postupali. Kada su u pitanju zločini Hrvata nad Srbima u Hrvatskoj, ali i drugim narodima, ali u prvom redu nad Srbima u Hrvatskoj, vidim da se gospodin „Vlahočević“ smeje na žrtve koje spominjem, onda je istina da brojni zločini nad Srbima u Hrvatskoj za vreme i posle hrvatske zločinačke akcije „Oluja“ nisu kažnjeni.

Gospodo narodni poslanici i uvaženi građani Republike Srbije, zločinačka akcija „Oluja“ je najveći i najmonstruozniji zločin protiv srpskog naroda zapadno od Drine i najveći pogrom u Evropi posle Drugog svetskog rata. Ovo vam ne govorim samo kao narodni poslanik i jedan od svedoka Slobodana Miloševića, nego vam govorim i kao stručnjak za ovo područje. Za osam dana Hrvatska je proterala 280.000 Srba i 280 pre zločinačke akcije „Oluja“. I niko do danas nije kažnjen.

Poštovane dame i gospodo, do danas niko od neposrednih počinilaca ubistava ili po komandnoj odgovornosti za više od 1.500 ubistava civila, paljenja srpskih kuća, čitavih sela i gradova i sistematskog etničkog čišćenja akcijom „Oluja“ nije odgovarao.

Hrvatska je mogla devedesete godine, ali nije htela, da se direktno suoči sa svojom dugogodišnjom zločinačkom prošlošću. Umesto toga, da se odrekne ustaške ideologije, ona i dalje do danas forsira ustašku ideologiju, zasnovanu na mržnji i uništavanju svega što je srpsko. Vi to dobro znate ako dobro pratite.

Danas je ustaška ideologija jedan od temelja Hrvatske politike, koja teži, nažalost, da oblikuje kolektivnu svest hrvatskog društva, što je pogubno ne samo po Srbe u Hrvatskoj nego i po Hrvate.

Ne treba da vas čudi što su Hrvati ponovo postavili ploču sa natpisom „Za dom spremni“ u Jasenovcu, jer je danas, nažalost, ustaška ideologija postala najveća hrvatska hrana. Pljačkanje, ubistva civila, silovanje žena, paljenje srpskih kuća, i ne samo srpskih, nego i drugih naroda širom Evrope, sknavljenje crkvenih objekata je iskonska odlika hrvatskog nacionalnog karaktera od devetog veka do dvadesetog. Napisao sam knjigu koju radim 20 godina – „Zločini Hrvata od devetog veka do danas“, sve su inostrani izvori, ne nad Srbima, nego i nad drugim narodima.

U Haškom tribunalu hrvatski koljači nisu krivi, ali je zato Milan Martić kriv za bombardovanje Zagreba, sa 35 godina, za poteze, dame i gospodo, koje je poduzeo kako bi se odbranio od najvećeg etničkog čišćenja u Evropi

posle Drugog svetskog rata, zločinačke akcije „Oluja“, u kojoj je proterano više od 250.000 Srba.

Taj isti Haški tribunal i Tužilaštvo do danas nisu sankcionisali predstavnike Hrvata zbog njihovog napada na područja pod zaštitom UN, niti su ikada kaznili Hrvate za bombardovanje i masakriranje Srba u zapadnoj Slavoniji maja gospodnje 1995. godine.

I ono što je najvažnije, a vidim da juče u diskusijama gospodi narodnim poslanicima iz opozicionih klupa nije bilo jasno, gospodo, opštepoznata je stvar, vi koji bar malo pravo znate, da je Haški tribunal osnovao nelegalni organ, Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija umesto Generalne skupštine. U filozofiji prava i u pravu, ako je nešto osnovano nelegalno sve odluke koje donosi taj organ, i u budućnosti koje će doneti, one su ništave.

Haški tribunal i kao takav nije uspeo do dana današnjega da zadovolji pravdu, a trebalo je. Haški tribunal nije kao takav, iako je ilegalan, doveo do pomirenja naroda, a trebalo je. Haški tribunal je izdvojio jednu naciju, a to je srpsku naciju, kao jedinu odgovornu za svirepe zločine na području bivše SFRJ. To potvrđuje ovu moju tezu i podatak da Srbi čine preko 95% osuđenih u Haškom tribunalu na preko hiljadu godina.

Haški tribunal je za stotine hiljada prognanih Srba, hiljade mrtvih, unesrećenih, osudio nekoliko čuvara u logoru Čelebić u Bosni i dva kosovska Albanca neposredna izvršioca nižeg ranga.

Nije tačno, ako se zna, a zna se, da Haški tribunal nije zločinački, da je idejni tvorac, molim vas obratite pažnju na ovo, dakle idejni tvorac Haškog tribunala, prvi predsednik tog suda, a nadam se, čini mi se, i zadnji, poslednji, Teodor Meron rekao: „Osnujmo ad hok sud“, pre osnutka, „i osudimo sve srpske vođe. Jedino ih tako možemo skinuti s vlasti. Narod stoji za njih.“ Završen citat.

Uvaženi narodni poslanici, gospodo iz Tužilaštva, Haški tribunal, kao svedok vam kažem, to sam izrekao čim sam došao a sad ponavljam pred vama, pred građanima Srbije, najveći je pravni, najveći politički i civilizacijski izmet kojeg je iznedrila međunarodna zajednica.

Na kraju, mi smo juče ovde slušali jednu narodnu poslanicu koja je govorila o tome kako mi treba da kodificiramo odluku Haškog tribunala i Haški sud. Ona ne zna da tu nakazu od suda nije osnovao ilegalni organ. Osnovao ga, kako je sam rekao, Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija umesto Generalne skupštine UN. Nije ni čudo šta ona kaže zato što je došla iz jedne minorne poslaničke grupe čiji je predsednik, te grupe, verovali ili ne, bio kandidat za predsednika Srbije i koji je u programu naveo otcepljenje KiM od Republike Srbije. Između njega, a radi se o Nenadu Čanku, i Hašima Tačija nema nikakve razlike.

Na kraju, nije on jedini u ovom visokom domu, a nema ga nikada u ovom visokom domu kao poslanika, koji je takvu tezu javno izneo, al' građani su me zadužili da to kažem, ima još narodnih poslanika koji sede ovde u ovom visokom domu i jedan od njih je Čedomir Jovanović, koji je rekao za Republiku

Srpsku, citiram: „Republika Srpska je nastala na genocidu, na srebreničkom genocidu, na etničkom čišćenju nezabeleženom u Evropi posle Drugog svetskog rata“, završen citat, 23. 6. gospodnje 2012. godine.

Gospodo narodni poslanici i uvaženi građani, ja nosim vaš zahtev, tačno, precizno, danas ovde, 5. 4. gospodnje 2016. godine u deset sati i 16 minuta Albin Kurti je izgovorio na B92 info da bi voleo da predsednik Vlade u Srbiji bude Čedomir Jovanović i Žarko Korać, jer oni priznaju nezavisnost Kosova. Dalje, 26.10.2012. godine Čedomir Jovanović je rekao: „Republička vlast je trebalo i još uvek treba Vojvodinu da odvoji od Republike Srbije i da joj prizna puni suverenitet i ona treba biti nezavisna zemlja“.

Na kraju, poštovani narodni poslanici, kao čovek struke poslednju rečenicu vam govorim, postoje dve najveće mrlje u istoriji srpskog naroda. Jedna je bila 13.7.1813. godine, kada je vođa Karađorđa ubio Nikola Novaković, kada su mu oderali glavu, zasolili, napunili pamukom i poslali u Carigrad. I druga, 28.6.2001. godine, kada je predsednika Slobodana Miloševića grupa ljudi na čelu, pored ostalog, i sa jednim narodnim poslanikom Čedomirom Jovanovićem, na prevaru na Vidovdan ispratili nevina u Haški tribunal.

Voleo bih da istorija demantuje ove moje reči, a sve će na videlo izaći. Hvala lepo, uvažena gospodo narodni poslanici.

PRESEDAVAJUĆI: Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. stavovi 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović, povreda Poslovnika. Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala lepo.

Bilo je sporo ali dostižno, te tako dobih i ja priliku da primedbudjem o povredi Poslovnika, jer se član 108. krši u kontinuitetu, doduše selektivno.

Ne vidim razlog zašto je prethodno govorniku, i ne samo njemu već i gospodinu Rističeviću, dozvoljeno da krši član 106. Jer, evo, recimo, pošto brojke sve govore, gospodin Atlagić je govorio 23 minuta i jednu sekundu, od toga je prvih 11 minuta i 23 sekunde bilo posvećeno ekspozeu i bivšim vlastima. Onda je bio jedan mali pokušaj da u narednih tri minuta i 37 sekundi čujemo nešto o ovoj temi zbog koje smo se danas skupili, te smo završili sve na kraju sa još osam minuta i jednom sekundom o drugim temama, prethodnim režimima, prethodnim vlastima i ekspozeu.

Takođe, gospodin Rističević nam se obratio sa svojim belim stadima i čobančićima, vinogradima i svim ostalim što ga interesuje na potpuno neprimeren način i u trenutku kad uopšte ne treba raspravljati o tome. Pošto u svakom zlu ima nečeg dobrog, ja sam zaključila usput da je on, izgleda, u nekim rođačkim odnosima sa tom čuvenom porodicom tužioca Dedić, jer ih je tako zdušno branio da ja ne mogu da vidim drugi razlog, te vas molim, došlo je da vas molim, gospodine predsedavajući, mada se ovo odnosi delom i na prethodnu

predsedavajuću, da se potrudite da član 108. ne kršite i da vodite računa o redu na skupštini, odnosno da se poslanici drže utvrđenog dnevnog reda i da govore samo o temama koje su na dnevnom redu. Hvala vam najlepše.

(Marko Atlagić: Samo jednu rečenicu.)

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo, kolega Atlagiću.

Smatram da je kolega Atlagić uglavnom bio u temi, ne baš uvek, ali jako je teško da pretpostavi predsedavajući šta će koji poslanik u određenom momentu da kaže. Široka je tema, reč je o izboru nosilaca javnotužilačkih funkcija.

Ne možete, kolega Atlagiću, završili smo to. Utrošili ste 23 minuta.

U redu, jedna rečenica, samo vas upozoravam da ne sme da bude zloupotrebe Poslovnika.

Ja vas upozoravam, sačekajte da odgovorim kolegici.

Gospodin Marko Atlagić je uglavnom bazirao svoju diskusiju na propuste Specijalnog suda za ratne zločine u prošlosti. Izborom novog tužioca, kroz svoju diskusiju je hteo da ukaže da te propuste ne treba ponoviti ili tolerisati. Ne znam zašto to nekome smeta?

Prvih 11 minuta je govorio o ekspozu predsednika Vlade, koji je značajan deo ekspoze posvetio nezavisnosti i samostalnosti nosilaca sudijskih funkcija i samostalnosti nosilaca javnotužilačkih funkcija, onako kako piše u Ustavu, i to je citirao. Ne mogu da shvatim u čemu smo onda prekršili Poslovnik. Da li želite u danu za glasanje da se Narodna skupština izjasni o povredi? (Da.)

Kolega Atlagić, povreda Poslovnika.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine gospodine Arsiću, kako sam rekao, dostojanstvo Narodne skupštine – vi ste objasnili povredu, ali ostala je još jedna rečenica da dodam. Kada sam citirao ekspoze, hteo sam da kažem da je to manir svakog vrlog narodnog poslanika u svim parlamentima sveta, i program, ako drže do svoje države, do svoje vlade i do svog predsednika vlade, treba svi da nosimo u torbama, jer iz njega izlaze velike ideje.

PRESEDNIK: Poslaniče, sve je jasno.

Reč ima narodna poslanica Marinika Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem.

Poštovane kolegice i kolege, gosti iz Vlade Republike Srbije, ja ću se osvrnuti na tužilački deo dnevnog reda i odmah skrenuti pažnju na niz otvorenih pitanja juče, a koja su, nažalost, i do danas ostala kao otvorena i koja je pokrenuo kolega Marko Đurišić, tražeći odgovore na, i danas su u nekoliko navrata ponovljene stvari o onom biografskom delu za kandidate za tužioce koji se tiče akademskog perioda, odnosno same dužine trajanja studiranja, proseka itd., što bi nama kao narodnim poslanicima moglo da da određene upute kada dođe dan za glasanje.

Ono što se desilo juče, a to je da je ministarka odgovorila da ne smatra da treba da nam da takve informacije, vi to ne smete da radite. Vi to vrlo

dobro znate. Sve i da smatrate da one nisu potrebne, kada vas narodni poslanik o tome pita dužni ste da na njih odgovorite. Ja sam zaista očekivala da ćete danas doći sa tim informacijama. Pošto se to nije desilo, imamo vremena do dana za glasanje i ja vas molim da o svim kandidatima dobijemo od vas, ne od Poverenika, sve podatke koje su narodni poslanici tražili za tužilačke funkcije.

Ono što mene naročito brine u ovom preobimnom dnevnom redu jeste onaj deo koji se tiče Tužilaštva, odnosno tužioca za ratne zločine. Imajući priliku da vidim programe dvoje kandidata, Milana Petrovića i Snežane Stanojković, vrlo je jasno da imaju potpuno suprotne ili suprotstavljene prioritete.

Kandidat Milan Petrović za svoje prioritete je istakao jačanje regionalne i međuregionalne saradnje na svom polju delovanja, uz potpuno jednak tretman prema svima, bez obzira na nacionalnu, versku ili etničku pripadnost. S druge strane, kandidatkinja Snežana Stanojković je u svom programu markirala da bi preispitala regionalnu saradnju i, takođe, dala prednost zločinima, odnosno slučajevima u kojima su žrtve Srbi, što je, naravno, složićete se, potpuno suprotno i domaćem i međunarodnom pravu, i svim normama i svim okvirima koji se tiču bilo kog tužilaštva za ratne zločine.

Međutim, mi smo u radnom materijalu dobili kao prvopredloženu Snežanu Stanojković. Iz tog razloga ja ističem ozbiljne rezerve prema većini koja će u danu za glasanje izabrati tužioce ili tužiteljku za ratne zločine.

Ono što naročito želim da istaknem jeste sledeće: sve i da imamo najbolje kandidate na svetu za tužioce za ratne zločine mene jako zanima kako će oni postupati kada stupe na dužnost, a naročito da li će se u ratne zločine mešati i istraživati na taj način da se ne bave samo izvršiocima, već i onim što smo mi jako dugo godina nosili kao strašno tešku hipoteku naše prošlosti, a to su ratni huškači.

Ja nemam amneziju i dobro pamtim ratnohuškačku perjanicu iz devedesetih godina Aleksandra Vučića, koji je bio na funkciji ministra informisanja, dakle bivšeg ministra informisanja, i nadam se da će bilo ko ko bude izabran za tužioca za ratne zločine krenuti i od vrha piramide time pokazujući svoju autonomnost, svoju nezavisnost, svoju profesionalnost, da su svi jednaki pred zakonom i da će propitati naročito one koje su na rat huškali, a ne samo one koji su zločine izvršili.

Evo, baš sam juče gledala snimak nekog govora Aleksandra Vučića iz Gline, pred ljudima u uniformama, vojnim, paravojnim, to bi Tužilaštvo trebalo da istraži, gde je poklično izgovarao pozive na stvaranje „velike Srbije“, a nemam baš utisak da se „velika Srbija“ jedino stvara u miru, a na primer jedino „velika Albanija“ u nemiru. Tako da bih volela da dobijem te odgovore...

PREDSEDNIK: Hvala, potrošili ste vreme. Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović, povreda Poslovnika. Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Svakako, predsedavajuća, član 107, a naravno i član 104, jer, pre svega, malopredajni govornik nije uopšte govorio o tački dnevnog reda. Član 107. zato što se na ovako jedan grub način obmanjuje javnost i vređaju se određeni državni funkcioneri, posebno s tom pričom o ratnom huškanju.

Prosto, da podsetimo uvaženu koleginicu, a i čitavu javnost, Aleksandar Vučić je politikom krenuo da se bavi 1993. godine. Rat je već uveliko trajao. I potpuno je neverovatno da neko ko je tada bio još uvek student na Pravnom fakultetu može da bude ratni huškač, a neki koji su tada bili aktuelni političari, a uvažena kolegunica bila je u njihovoj stranci, zalagali su se za „Srijem Hrvatskoj“. I to je potpuno neverovatno šta mi ovde slušamo. I nisu im ratni huškači oni koji su zagovaranje proterivanje srpskog naroda...

PREDSEDNIK: Poslaniče, to nije povreda Poslovnika.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: U redu, samo vas molim da reagujete da ovakve skandalozne izjave zaista ne dolaze do javnosti, jer se ovako obmanjuje javnost. A šta je ko izjavljivao mislim da njoj ne bi bilo uputno da o tome govori, pošto bismo o ratnom huškanju tek mogli da popričamo, posebno sa njenom bivšom partijom. Hvala.

PREDSEDNIK: Vladimir Orlić, replika.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospođo predsednice. Potpuno je, ali potpuno nepotrebno i potpuno neprihvatljivo da se na ovakvim temama i na ovakav način, kao što smo čuli malopre, prave neke političke karijere, pitanje je, uzgred, gde i u kakvom okruženju, to nek bude pitanje za onoga ko je ove stvari uradio malopre, to je apsolutno ispod svakog nivoa, iz više razloga. Prvo, čistom klevetom pričamo o ratnom huškanju. Zbog čega? Zbog toga što je neko umeo da da reč podrške za svoj narod onda kada je bio ugrožen, ne da napadne i uperi prst u bilo koga drugog, nego da ohrabri i pomogne svog. To se naziva huškanjem. Svaka čast.

Neprihvatljivo je i mnogo neprihvatljivije iz jednog mnogo važnijeg razloga, zbog toga što dolazi od onih od kojih dolazi. Ajmo sad ovako, čuli su svi ovde i svi koji ovo prate ko je Ramuš Haradinaj. Je l' tako? Čuli su vrlo dobro. Čuli su da je Karla del Ponte lično u svojstvu tužioca rekla da je taj čovek neposredno odgovoran za svirepa ubistva, likvidacije, progon, silovanja, deportacije ljudi, za ista etnička čišćenja. Zna, ne Srbija, celi svet zna o kome je reč.

E sada, da danas nama, pominjući Aleksandra Vučića, onakve besmislice malopre izgovori neko ko dolazi iz neposrednog okruženja izbornog štaba ljudi koji su pravdali Ramuša Haradinaja, koji su optuživali Srbiju zbog toga što se on slobodno šeta i oni koji su stajali ponosno sa svojim novim kompanjonima, koliko juče, ovde u Domu Narodne skupštine, da iste te stvari, te užasne stvari, u svrhu zaštite Ramuša Haradinaja, ponove, ti nama da ovde sole pamet. Neka gleda Srbija, a oni slobodno neka kažu još koji put, čuće ovo iznova. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Hvala.

Milanka Jevtović Vukojičić, izvolite.

(Marinika Tepić: Replika.)

Nema replike.

(Marinika Tepić: Ima. Kako nema?)

Nema, ocenila sam da nema replike. Preterali ste.

(Marinika Tepić: Ja preterala?)

Apsolutno.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice Narodne skupštine, uvaženi ministri sa saradnicima, poštovani građani Republike Srbije, kolege poslanici i poslanice, u svom govoru osvrnuću se na jedan zakon, to je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, koji je podneo šef poslaničke grupe i narodni poslanik, gospodin Aleksandar Martinović, zato što mislim da juče i danas od strane opozicionih poslanika nijedna suštinska primedba nije izneta, u stvari jedina primedba koja je izneta odnosi se na to što je šef poslaničke grupe i narodni poslanik, Aleksandar Martinović, u skladu sa zakonom i Poslovníkom, radio svoj posao, odnosno predložio Vladi, a Vlada Narodnoj skupštini ovaj zakon o izmenama i dopunama Zakona o sudijama.

Tako radi šef Poslaničke grupe SNS, i rad i odgovornost narodnih poslanika, to je ono što je prioritetno, kako za SNS, tako i za njene koalicione partnere. Naravno da ove izmene i dopune Zakona nisu velike, ali su suštinski vrlo značajne i tiču se same biti Zakona o sudijama. Zašto su jako važne i zašto su jako značajne? Zato što je dužnost narodnih poslanika da prati i kontroliše implementaciju donetih zakona u Narodnoj skupštini.

Narodni poslanik gospodin Aleksandar Martinović primetio je, i zato je predložio izmene i dopune Zakona, da u dosadašnjoj primeni Zakon o sudijama ima neke nepreciznosti koje treba jasnije definisati, a sve polazeći od Ustava, od člana 143. stav 4. koji definiše Vrhovni kasacioni sud kao najviši sud u Srbiji. Iz tog razloga, nije logično da predsednik Vrhovnog kasacionog suda, s obzirom na složenost njihovog izbora i na odgovornost koju imaju, ima isti mandatni period kao predsednici drugih sudova.

Iz tog razloga predloženo je skraćenje mandata predsednika drugih sudova na četiri godine, uz mogućnost, naravno, da oni budu izabrani još jednom na mandatni period od četiri godine, ali to će, naravno, isključivo zavisiti od efikasnosti rukovođenja pravosudnom institucijom, odnosno od njihove efikasnosti kao predsednika sudova.

Ove izmene i dopune Zakona i te kako su značajne i sa aspekta ostvarivanja prava građana koje je, inače, garantovano Ustavom i to prava građana na pravično suđenje, što i predviđa član 32 Ustava.

Moram da kažem da je Vlada Republike Srbije na čelu sa Aleksandrom Vučićem i da je resorno Ministarstvo pravde u prethodnom periodu donelo niz zakonskih rešenja čija je implementacija otpočela i koja i te kako

utiču i na pravnu sigurnost građana ali i na poboljšanje sudijske funkcije, odnosno na poboljšanje pravosuđa uopšte.

Napomenuću samo neke od tih zakona, to je Zakon o javnim beležnicima, odnosno notarima, na koji je Republika Srbija čekala čitavih 70 godina, i doneti su u mandatu Vlade Aleksandra Vučića. Takođe moram da istaknem i Zakon o izvršenju i obezbeđenju čija je primena počela 1. jula 2016. godine, i zahvaljujući čijoj primeni, odnosno zahvaljujući implementaciji ovog zakona, imamo za 900.000 manje ranije rešenih izvršnih predmeta. Prema tome, na taj način sudovi su i te kako rasterećeni, a rasterećenje sudova znači zakazivanje češćeg suđenja, veća dostupnost pravde građanima, mogućnost da se češće zakazuju suđenja i da građani u razumnom roku ostvaruju svoja prava pred sudom.

Moram da istaknem i Finansijski ugovor koji se odnosi na izgradnju pravosudnih institucija, odnosno na izgradnju objekata pravosudnih institucija, a pre svega tiče se objekta Palate pravde, površine 25.000 m², radi se o jednoj od najvećih investicija u Republici Srbiji. Moram da pohvalim, takođe, i rekonstrukciju u Katanićevoj ulici, tj. Vojno-tehničkog instituta, gde su već počeli sa radom Drugi osnovni sud, Drugo osnovno javno tužilaštvo, Republičko javno tužilaštvo, Državno veće tužilaca, a prebačeni su i neki sudovi iz Palate pravde. Ukupna površina tog prostora je 14.000 m².

Takođe moram da istaknem da je Vlada sve ove godine 2013, 2014, 2015. i te kako dala značaj na unapređenju, odnosno na izgradnji pravosudnih objekata, i to širom Srbije ne samo u Beogradu. Krajem prošle godine počela je izgradnja Prekršajnog suda u Požarevcu, u februaru ove godine počela je izgradnja Prekršajnog suda u Pančevu, 2016. godine, posle 20 godina, sazidana je prva zgrada u Raški i to je upravo zgrada za potrebe Prekršajnog suda.

Moram da napomenem da je ovim projektom, odnosno budžetom da su predviđena sredstva od milion i trista hiljada evra za završetak radova Prekršajnog suda u Užicu. Uz Prekršajni sud u Užicu radi se na izgradnji i Privrednog suda.

Naravno, SNS u danu za glasanje, podržaće sve iznete predloge.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Pokušaću u ovo malo vremena još jednom da ukažem na apsurdnost ovog predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, odnosno na činjenicu da se danas u raspravi koriste suprotni argumenti u odnosu na raspravu pre četiri godine kada je ista ova većina promenila Zakon o sudijama, koji je predviđao mandat predsednika sudova od četiri godine i mogućnost reizbora, rečima da se time zakon usklađuje sa ustavnim pravilom da se predsednik Kasacionog suda bira na pet godina, bez prava reizbora. I to je bilo veliko dostignuće reformi SNS.

Danas ne možemo da čujemo koji je to razlog, koji su to argumenti da se vraćamo na ono staro, ono što ništa nije valjalo. Koja je to pamet? Mogu da razumem predlog koji je došao od kolege Martinovića koji tada nije bio deo vladajuće većine, bio je u nekoj drugoj stranci. Ali, ne mogu da razumem ćutanje ministarke. Ona nije bila ministarka pre četiri godine, tri i po, bio je njen kolega iz stranke, ali ona baštini, valjda, ono što je rađeno u prethodnom periodu, u vreme te većine, zato treba da objasni kako on to nije bio u pravu kada je doneo ovde u Parlament Predlog izmena zakona da se ukine mandat od četiri godine i produži na pet i ukine mogućnost reizbora. A sad je ovo tako dobro. To je diskusija koju sam ja hteo da čujem, ali ne mogu da dođem...

Puna su usta priče kako će ovo da pomogne za efikasniji rad sudova, a evo ga primer tačka 9. dnevnog reda – Predlog za izbor sedam predsednika sudova, koji je došao u Skupštinu 31. oktobra, gospodo, prošle godine, pre šest i po meseci, a tek je danas na dnevnom redu. Pa kako su radili ti sudovi prethodnih šest i po meseci? Efikasno i u korist građana? Ko je odgovoran za to? Ko je odgovoran što šest i po meseci ovaj predlog stoji u proceduri i nije usvojen? A mi pričamo o efikasnosti i potrebi da sudovi rade efikasno i u korist građana. Kako su radili onda u ovih prethodnih šest meseci? I kakav je garant ove većine koja se ovako ophodi prema izboru predsednika sudova da će se to promeniti u budućnosti? Nikakav.

Potpuno iste argumente i diskusije slušamo kada se radi o izboru Tužioca za ratne zločine. Ne možemo da čujemo ko će biti podržan od strane većine. Isti argument – u danu za glasanje podržaćemo najboljeg. Pre godinu i po dana nije bilo najboljeg. Kandidati koji su danas pred nama, jedna kandidatkinja je dobila 75 glasova, drugi kandidat pet glasova narodnih poslanika.

Šta se promenilo u godinu i po dana da očekujemo da će sada imati izbor tužioca za ratne zločine? Nismo čuli ništa, nijedan argument, nijednu podršku za njihov program koji su izneli za rad u budućnosti. I treba da čekamo zvonce u danu za glasanje da vidimo ko će biti izabran. I to je slika ove vladajuće većine i načina na koji se upravlja Srbijom već pet godina.

Drago mi je da je tu ministar Vujović, koji juče nije bio tu da kaže nešto o ovim zajmovima koje treba da uzmemo danas, da kaže na koji način će biti potrošeno 182 miliona evra za Zajam za razvojne politike u oblasti javnih rashoda i javnih preduzeća. Kako se ostvaruje, recimo, Stub A, gde kaže da ovaj zajam treba da obezbedi racionalizaciju strukture zarada zaposlenih u javnom sektoru i sprovođenje predaktivnosti kroz usvajanje Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru.

I sad ja vas da pitam, u tom zakonu stoji da će do jula 2017. godine, a trebalo je da bude do 1. januara 2017. godine, biti donet zakon o platama zaposlenih u lokalnim samoupravama i AP Vojvodini – 'oće li biti donet do 1. jula, ministre? Vi znate da neće. Vlada ne radi celu ovu godinu. Vlada će da padne za nekoliko dana. Imaćemo izbor nove vlade. Da li će biti usvojeno do 1.

jula? Neće. I ako vi budete ponovo ministar finansija, vi ćete morati da odete u Međunarodnu banku za obnovu i razvoj i da kažete – izvinite, evo mi ne poštujemo obaveze koje smo preuzeli. I neće vam biti prvi put, tako da ste navikli. Ali mi nećemo da vam damo podršku za to jer vi znate da ono što ste potpisali ne možete da ispoštujete. To je jedna tačka.

A da ne govorim o stanju i o tome kakve efekte imamo u finansijskoj konsolidaciji javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije“ i „Srbijagas“. Da li možemo mi uopšte i kada ćemo o tome da razgovaramo? Ni jednu jedinu reč nismo čuli o tome u dosadašnjoj raspravi, a evo spremili ste, poslali ste nam danas, Vlada jedino što radi, evo, nova dva sporazuma o dva nova kredita za EPS – 45 miliona evra i za EMS – 15 miliona evra. Ima li kraja tom zaduživanju? A da ne pričamo o rezultatima. Zadužujemo se na ime EPS-a, a proizvodnja struje manja 20% u januaru i februaru mesecu ove godine. Ko je za to odgovoran, neko rukovodstvo iz 2012. godine ili ljudi koji već pet godina urušavaju „Elektroprivredu Srbije“?

To su stvari o kojima ovde treba da se razgovara i bez te rasprave nemate našu podršku za ove zakone.

PREDSEDNIK: Hvala. Prošlo je vreme. Zahvaljujem. Vreme.

Reč ima Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Javio sam se za reč kao predlagač zakona. Razumem da je prethodni govornik ozlojeđen rezultatima izbora na kojima je njegov kandidat teško potučen. Negde se sakrio u mišju rupu, niko živi ne zna gde je. Razumem da je prethodni govornik ozlojeđen što pripada stranci koja je toliko moćna i jaka da ne može na predsedničkim izborima da kandiduje svog predsednika nego kandiduje potomka – kako beše, Marijane? – Murat-age Pozderca. Ja to sve razumem.

I razumem to što gospodin Đurišić ima jedan običaj koji je imao austrijski car Franjo Josif. Koliko vidim, Marko Đurišić sedi sam a stalno govori „mi“. Tako je proklamacije pisao Franjo Josif. Kaže – mi, Franjo Josif, naređujemo to i to. Mi, Franjo Josif, naređujemo to i to...“ Je li tako, Marko? E...

Sedi čovek sam, bez predsedničkog kandidata, nigde živog poslanika oko njega nema iz njegove stranke i – mi nećemo, i mi nećemo, i mi smo protiv i mi smo za ovo, i mi smo za ono i tako dalje.

Prvo, što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama, stvar je potpuno jasna. Njegoš kaže: „Vrijeme je majstorsko rešeto. Prečistiće ono ove stvari. Sitnarije decu zabavljaju“.

Dakle, vreme je pokazalo da je zbog efikasnosti u radu sudova u Republici Srbiji, da je zbog kvaliteta rada predsednika sudova potrebno pristupiti izmenama Zakona o sudijama u smislu da se sa jedne strane napravi distinkcija između Vrhovnog kasacionog suda kao najviše sudske instance u Republici Srbiji, čiji se predsednik bira po Ustavu Republike Srbije na pet godina i ne može biti ponovo izabran, i svih ostalih sudova u Republici Srbiji, za koje sama ja, a ne mi, dakle ja kao narodni poslanik predložio da se predsednici sudova biraju na

period od četiri godine i da mogu biti ponovo izabrani na tu funkciju i, takođe, predložio sam da predsedniku suda koji u toku mandata navrší radni vek sudijska funkcija i funkcija predsednika suda prestaju istekom mandata predsednika suda.

Uopšte ne vidim razlog zašto su ovi predlozi izazvali toliku nervozu kod gospodina Đurišića, koji očigledno smatra da je neka grupa – sam za sebe, i ja nemam ništa protiv toga, ali mislim da Predlog zakona ne treba da stvara toliku impulsivnost, jer je reč o jednoj promeni koja može da donese samo dobro, prema mom mišljenju, srpskom pravosuđu. Gospodin Marko Đurišić je juče napustio sednicu Narodne skupštine kada je smatrao da mu je ovde postalo dosadno pa nije ostao do kraja da čuje argumentaciju Srpske napredne stranke u vezi sa ovom tačkom 2. dnevnog reda, u vezi sa ovim zajmom.

O tome su pričale i njegove bivše kolege iz Demokratske stranke, kako se mi dodatno zadužujemo, kako ne valja ništa u Elektroprivredi Srbije, kako se povećava javni dug i tako dalje. Mi smo juče pokušali da objasnimo kolegama iz Demokratske stranke, pokušaćemo to i danas da objasnimo gospodinu Đurišiću da je u pitanju u stvari reprogram zajma iz 2010. godine, kada je kreditni rejting Srbije bio mnogo niži i mnogo slabiji nego što je sada, kada smo uzimali kredite po kamatnim stopama od pet, šest, sedam, osam i više posto, a sada reprogramiramo kredit po kamatnoj stopi od 2,2%.

Sad gospodin „mi“ može da se okrene na glavu, ali činjenica je da srpska ekonomija i da srpske javne finansije stoje bolje nego kada je „mi“ i kada je njegov Boris Tadić upravljao ovom državom, kada smo imali stopu rasta bruto društvenog proizvoda minus 3,6%, a sada imamo 3, 3,5, idemo na 4%, kada nam se povećava kreditni rejting, kada možemo da pomognemo radnicima „Goše“, koje je gospodin „mi“ upropastio 2007. godine, kada je fabrika privatizovana. Dakle, sve su to argumenti zašto treba podržati ovaj predlog zakona iz tačke 2. dnevnog reda.

I, takođe, gospodin „mi“ juče nije mogao da čuje argument Srpske napredne stranke da smo za prva četiri meseca ove godine uspeli da vratimo 700 miliona evra i da spustimo javni dug, što pokazuje da je politika Vlade Republike Srbije, da je politika Ministarstva finansija, da je politika Aleksandra Vučića apsolutno ispravna i da je ona dovela do toga da smo ozdravili našu ekonomiju i da smo ozdravili naše javne finansije i vi ćete, gospodine Vujoviću, u danu za glasanje i, naravno, Vlada Republike Srbije imati punu podršku Poslaničke grupe Srpske napredne stranke i naših koalicionih partnera za Predlog zakona iz tačke 2. dnevnog reda, a da li će gospodin „mi“ da podrži vaš predlog zakona, to je sada na njemu da odluči nakon što čuje argumentaciju i drugih poslanika iz Srpske napredne stranke.

PREDSEDNIK: Reč ima ministar Dušan Vujović.

Izvolite.

DUŠAN VUJOVIĆ: Hvala lepo.

Samo ću o činjenicama. Znači, vi ste u Predlogu ove tačke dnevnog reda dobili i na engleskom i na srpskom dokument koji prati ovaj zajam. Smatrali

smo da nije potrebno da vam objašnjavamo opštu prirodu takozvanih programskih zajmova, pošto tu sredstva idu za opštu upotrebu u budžetu, a programski deo se odnosi na stvari koje su, po pravilu, uglavnom ispunjene pre nego što je uopšte taj kredit bio na razmatranju Saveta direktora Svetske banke, ide u potvrdu na strani 5. srpskog prevoda tačke: Stub A, Stub B i Stub C postoje navedene pojedinačno sve stvari koje su urađene pre Saveta direktora. Znači, Stub A – Zajmoprimac je usvojio okvir za praćenje sprovođenja Zakona o rokovima za izmirenje novčanih obaveza, Zajmoprimac je doneo Zakon o načinu određivanja, doneli smo prvu gornju granicu sa sve datumima i brojevima svih projekata, navedeno ovde, Zajmoprimac je usvojio Zakon o sistemu plata, to je bio onaj opšti zakon, pre godinu dana je donet.

Tek će PP 2 kredit možda razmatrati ono o čemu vi govorite. PP 1, to je već sve urađeno, prema tome, znači, sve je urađeno, idemo dalje.

Stub B – Zajmoprimac je preko Saveta Agencije za energetiku doneo saglasnost i Program energetske zaštite lica i Program restrukturiranja „Elektroprivrede Srbije“, doneo je preko Nadzornog odbora Plan optimizacije radne snage u EPS, Plan finansijske konsolidacije Srbijagasa, sve navedeno taksativno, sa sve navodima dokumenata, datumima objavljivanja u „Službenom glasniku“ i svemu ostalom.

Mislom da stvarno moramo da poštujemo činjenice. Ovde razgovaramo o ratifikaciji dokumenta koji je već usvojen, sa gomilom dokumenata koji su doneti. Prema tome, radi tačnog informisanja – to sve postoji. Da li imamo snage da to nastavimo, što će biti predmet nastavka, pošto ovo nije kraj ovih reformi u ovom sektoru, to je drugo pitanje i to je pitanje posebne rasprave. Prema tome, ovo je sve doneto.

Drugo, ovo čeka mesecima da bude usvojeno i reč je o 182,6 miliona evra. To su pare koje idu na opštu podršku budžetu, po kamatnoj stopi od 0,7%. Mnogi zajmovi su 6,7%, prosečna kamatna stopa našeg druga je 4,31% sa stanjem duga na 30. april ove godine.

Stanje duga je bilo 24,15 milijardi evra, kamate su ove godine procenjivane da će biti 128, a ne 135, kao što smo planirali u budžetu. Biće bolje, zato što je povoljnije kretanje valutnih kurseva i kamata u svetu. Znači, očekujemo da ćemo platiti 128 milijardi, što je milijardu i 40 miliona evra, što je u proseku 4,3%, 0,7% je šest puta jeftinije. Znači, mi ćemo sa ovih 182,6 miliona šest puta jeftinije platiti i vratiti neke kredite. Koliko će nam biti potrebno? Kolega Martinović je već rekao ovde da imamo 600 miliona manje zaduženje, da je deficit manji za 600 miliona evra nego što smo planirali i da smo smanjili dug za 650 miliona evra od početka ove godine. Mi svaki cent beležimo i vodimo vrlo precizno. Prema tome, smanjujemo potrebno zaduživanje, smanjujemo potrebno finansiranje, a ovim refinansiramo obaveze po šest puta nižoj kamatnoj stopi.

Ako mislite da to nije dobro, samo da napomenem jednu stvar koja ne piše nigde, Svetska banka ima vrlo ograničene resurse i daje ih samo tamo gde

su sigurni da će biti ostvareni razvojni rezultati koji se planiraju. Mnoge zemlje ne mogu ni približno da dobiju po stanovniku onoliko sredstava koliko je Srbija dobila u protekle dve godine zato što se pokazala kao vredan partner koji ostvaruje ove stvari.

Prema tome, bolje funkcionisanje EPS-a... Da li smo završili sve? Nismo, ovde uopšte ne dobija EPS pare. Ovo budžet dobija pare za sprovođenje programa restrukturiranja EPS-a, to je priroda *Development Policy Loan*, odnosno programskih zajmova kojima se produžavaju reforme a sredstva daju za budžet. Ovo je nedvosmisleno šest puta jeftinije od prosečnog zaduživanja Srbije, nedvosmisleno jako dobro za budžet, jako dobro za Srbiju, jako dobro za sve što radimo.

Ako je to potrebno da kažemo još jače, ovo podržava sve ono što se dešava. To što je pala proizvodnja električne energije u prvom kvartalu, nije pala zato što je neko želeo, tu se dogodile razne stvari, uključujući loše vremenske uslove i nadam se da će oni vrlo brzo to kompenzirati, pošto taj pad nije normalan i nije održiv. Hvala lepo.

(Marko Đurišić: Replika.)

PREDSEDNIK: Kome je replika? Morate reći.

(Marko Đurišić: Hteo sam da se javim, kao što je i Martinović govorio o svemu, i o kreditima i o svemu.)

PREDSEDNIK: On je predlagač, ako niste znali.

Poštovani poslaniče, on je predlagač. Samo mi recite kome želite da replicirate. Ne postoji opšta replika u dva minuta. Da bih donela odluku morate mi reći ...

Samo polako, ja ne znam zašto ste vi toliko agresivni i negativni, lepo vas pitam. Ne znam da vičem, lepo vas pitam...

Dobro, onda ništa. Mislim, pošto nećete da komunicirate sa mnom, a treba da donesem...

(Marko Đurišić: Tražim repliku na izlaganje gospodina Martinovića.)

Izvolite.

Tako. Normalnija konverzacija...

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala. Znači, ja i dalje nisam dobio odgovor ni od kolege Martinovića ni od poslanika većine kako je sada argument da mora da se drugačije uredi izbor predsednika drugih sudova od izbora predsednika Vrhovnog kasacionog suda, ako je pre tri i po godine upravo bio taj argument da mora na isti način da se uredi izbor predsednika sudova i dužine, odnosno mogućnost reizbora da se promeni zakon. Koja se to pamet desila i koje je to znanje i šta je bilo posledica da dođemo do ove promene?

Ima pravo kolega Martinović da predloži zakon, kao i svaki narodni poslanik, imam i ja to pravo. Imam 15-20 zakona koje sam predložio, nijedan ne može nikada da dođe na dnevni red i verovatno nikada neće doći dok smo u opoziciji.

Kad govorimo o tome kako se odnosi ovaj parlament, kako radimo i u čemu je problem, problem je to, ne što je predložio poslanik, nego poslanik vladajuće većine, i što to može po hitnom postupku da dođe na dnevni red, a predloži poslanika iz opozicije, ima ih preko 60-70 u proceduri, nijedan ne može da dođe na dnevni red.

Ali problem je što ovakva izmena, kada čujemo ovo je temeljna, ovo je krucijalna izmena, nije plod neke javne rasprave, nije plod neke analize, nekih podataka koji će da kažu to je zbog ovoga ili onoga, nego argument koji je korišćen pre tri i po, četiri godine, sada se samo okrene i kaže – ajmo sada drugačije.

Mi ne možemo da znamo koja je to pamet i šta je dovelo do toga, i to je ono što tražimo da čujemo sve ovo vreme. I žao mi je što mi ne date priliku da odgovorim ministru Vujoviću.

PREDSEDNIK: Hvala.

Niste ni tražili.

(Marko Đurišić: Evo sada tražim.)

Reč ima ministar. Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Uvažena predsednice, dame i gospodo narodni poslanici, već nekoliko puta imali smo prilike u prethodnom izlaganju da čujemo da postupak predlaganja javnih tužilaca nije bio transparentan i da je bio veliki pritisak političke vlasti na predlaganje ovih kandidata, iako je po prvi put pred narodnim poslanicima lista kandidata koji su predloženi isključivo od strane struke, od strane predstavnika Državnog veća tužilaca i sudija koji su učestvovali u radu komisija i koje je Vlada prihvatila bez ikakvog oklevanja.

Pošto nije jasno kako je došlo do toga da budu predložena dva kandidata za tužioca za ratne zločine moraću da upoznam one koji nisu poznati sa procedurom na koji način se vrši postupak predlaganja.

Pre svega, Državno veće tužilaca obrazuje komisiju koja boduje rad, odnosno vrednuje rad javnih tužilaca i vrednuje program rada koji je predstavljen od strane tužilaca, iako su neki poslanici juče govorili da nisu imali prilike da se upoznaju sa programom, danas iznose pojedinosti iz tog programa pa mi nije jasno na osnovu čega su došli do tih podataka. I upravo ta komisija, koju čine isključivo tužioci i sudije, izvršila je vrednovanje i rangiranje kandidata, i maksimalan broj bodova, svaki kandidat može da dobije 70 bodova.

Na konkurs za izbor tužioca za ratne zločine bilo je prijavljeno šest kandidata. Prvoplasirani kandidat je dobio 69,6 bodova, poslednji kandidat je dobio 40,8 bodova.

Državno veće tužilaca je prihvatilo listu koja mu je bila dostavljena i smatralo je da Vladi treba da prosledi listu kandidata koji su dobili najveći broj bodova, tako da je predloženo da se za kandidata za Tužioca za ratne zločine izabere jedan od kandidata i to: Snežana Stanojković, Milan Petrović i Dejan Terzić.

Ono što takođe moram da istaknem, da sam juče i tokom diskusije više puta rekla da je Vlada razmatrala sva tri kandidata i na osnovu njihove biografije, a smatrajući pre svega da su zamenici koji su postupali u Tužilaštvu za ratne zločine i na osnovu njihovog dosadašnjeg iskustva upoznati sa organizacijom rada u Tužilaštvu za ratne zločine i najviše zavređuju da budu izabrani za kandidate, tako da su se upravo ta dva kandidata našla danas pred narodnim poslanicima.

Kada je reč o prosečnoj oceni kandidata, smatram da se ovde pravi zabuna i nije dovoljno jasno da postoji razlika u postupku izbora zamenika javnih tužilaca i javnih tužilaca.

Javni tužioci i svi kandidati o kojima danas ovde možemo da raspravljamo su lica sa dugogodišnjim iskustvom. Uglavnom su to lica koja su već i do sada obavljala funkcije javnih tužilaca i upravo su to kandidati koji su bili birani tokom 2009. godine, pa tada niko nije postavljao pitanje o njihovim prosečnim ocenama i smatram da ne treba da se kriju i te kako, ali kada je reč o izboru javnih tužilaca koji imaju dugogodišnje iskustvo prosečna ocena na fakultetu ne treba da bude presudna prilikom izbora.

I nije tačno da je od Državnog veća tužilaca, niti od Ministarstva pravde tražen podatak o prosečnoj oceni, traženi su podaci kada je reč o zamenicima javnih tužilaca, i mislim da je Državno veće tužilaca tu svoju obavezu ispunilo i dostavilo podatke Narodnoj skupštini kada je reč o onim kandidatima koje prvi put biramo na javnotužilačku funkciju i kada možemo uopšte posmatramo njihovu prosečnu ocenu.

Ono što takođe želim da istaknem kada je reč o kandidatima koji su predloženi za tužioca za ratne zločine, mislim da je izrečena neistina da je jedan kandidat u svom programu istakao da će prekinuti saradnju sa regionalnim tužilaštvima i da će se samo posvetiti procesuiranju onih zločinaca koji su počinili krivično delo prema srpskim civilima za razliku od drugog kandidata koji insistira i na daljoj međunarodnoj i regionalnoj saradnji. Ono što je bitno jeste da su oba kandidata koji su danas pred vama i o kojima možemo da raspravljamo i te kako potencirali na unapređenju međunarodne i regionalne saradnje i kandidat koji je prvoplasirani takođe ističe da je neophodno da se unapredi saradnja i sa Hrvatskim odvetništvom i sa specijalnim tužiocem BiH upravo kada je reč o procesuiranju ratnih zločina.

Ukoliko neko u programu rada koji je jedan od kandidata istakao gde potencira da treba koristiti institut suđenja u odsustvu smatra da je privilegovanje i procesuiranje onih zločinaca koji su činili zločine prema srpskom stanovništvu, onda, ne znam šta treba da kažem kada imamo na desetine postupaka koji su u prethodnom periodu vođeni i bili upravo obustavljeni kada su u pitanju okrivljena lica zbog zločina nad srpskim stanovništvom.

Ono što je bitno je da je ovaj institut korišćen i u regionalnim tužilaštvima, i da u Republici Hrvatskoj imamo oko 3.000 osuđenih Srba upravo

primenom instituta suđenja u odsustvu, pa ne vidim zašto taj institut nije mogao da se koristi do sada pred srpskim pravosudnim organima.

Kada je reč o izboru predsednika sudova, samo bih napomenula da se ovde ističe primedba da šest meseci nije Narodna skupština raspravljala o predlogu koji je dostavljen od strane Visokog saveta sudstva, a podsetiću vas da ste imali prilike da birate predsednike sudova 2010, 2011. i 2012. godine i da gotovo tri godine u Srbiji ne da nismo izabrali predsednike sudova, već nije bio ni raspisan, ni objavljen konkurs za njihov izbor pa se tada niste pitali da li ti sudovi mogu da funkcionišu ili ne.

Mislim da sa kandidatima koji su danas predloženi ni na jedan način nije bilo dovođeno u pitanje funkcionisanje osnovnih i viših sudova u prethodnom periodu i period od šest meseci nije tako dug period da bismo trpeli kritiku.

Ukoliko sada menjamo Zakon o sudijama u pogledu onoga što je poslanik Aleksandar Martinović predložio, ne vidim išta sporno u tome da priznamo da je možda bila greška što se zakon menjao 2013. godine, jer upravo na osnovu iskustva koje smo do sada imali u praksi verovatno smo shvatili da na drugi način može da se obezbedi kontinuitet i efikasniji rad sudova.

I ono što je takođe bitno kada je reč o kontinuitetu i radu predsednika sudova, moram da istaknem i primenu Jedinog programa rešavanja starih predmeta, koji se donosi na osnovu Programa koji donosi Vrhovni kasacioni sud, koji je u protekle dve godine i te kako dao velike rezultate kada je reč o smanjenju starih predmeta i danas ne možemo da govorimo o stotinama i desetinama predmeta koji postoje u parnici i krivici koji traju duže od 10 godina. To je svedeno na minimum, upravo zahvaljujući Programu u rešavanju starih predmeta koji su doneli predsednici sudova. I upravo da bi se omogućio kontinuitet u sprovođenju takvih programa smatram da je sasvim opravdano da predsednici sudova mogu da nastavljaju i da obavljaju svoju funkciju i po navršenu radnog veka. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Milovan Drecun.

MILOVAN DRECUN: Poštovana predsednice, ministri, kolege narodni poslanici, izbor Tužioca za ratne zločine je od presudnog značaja za utvrđivanje istine, razotkrivanja zločina i procesuiranje onih koji su počinili zločine.

Na to nas snažno opominje i ovaj „zid plača“ ispred Doma Narodne skupštine koji bi trebalo da bude zapravo naša savest svih nas i budućeg Tužioca za ratne zločine i nas poslanika. Mora da nam nametne pitanje da li smo položili ispit savesti, da li smo uradili sve što smo mogli da se razotkriju zločini i zločinci procesuiraju.

Ja sam se opredelio za kog kandidata ću glasati kada je u pitanju izbor tužioca za ratne zločine. Međutim, ne mogu da budem zadovoljan onim što je dosadašnji rad Tužioca za ratne zločine. U jednom delu su procesuirali one

koji su iz redova srpskog naroda počinili zločine nad pripadnicima drugih nacionalnosti i taj posao podržavam. Međutim, mislim da je apsolutno nedovoljno učinjeno da se procesiraju zločini koji su počinjeni nad srpskim narodom i tokom rata u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini, posebno na Kosovu i Metohiji.

Zato od novog tužioca za ratne zločine očekujem da reši neke probleme prvo unutar Tužilaštva za ratne zločine, na koje ću da ukažem, a onda da se maksimalno posveti procesuiranju onih, i to u odsustvu ako nisu dostupni, koji su počinili zločine posebno nad srpskim narodom, jer vidimo da situacija u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini, na Kosmetu nije takva da možemo očekivati od sudova koji funkcionišu na toj teritoriji da će oni procesuirati one koji su počinili zločine nad srpskim narodom.

Ono što me posebno zabrinjava i na šta, gospođo ministarka, ukazujem, u Tužilaštvu za ratne zločine postoje osobe koje su na nezakonit način izabrane. To je neviđen skandal. Ne može da radi u Tužilaštvu za ratne zločine, posebno na mestu zamenika, neko ko je, recimo, deset dana nakon isteka konkursa podneo prijavu za zamenika i koji nije prošao izbor kroz Skupštinu. I to nije samo posao budućeg tužilaštva za ratne zločine da razreši, nego i vaš u Ministarstvu pravde. Ne može da se dozvoli falsifikovanje dokumenata.

Pogledajte zapisnik sa sastanka sa pravnim savetnikom jedne zapadne ambasade, gde se Tužilaštvo, tadašnji tužilac za ratne zločine obavezuje da će jednom mesečno informisati pripadnike ambasade o toku svakog predmeta. Ali taj zapisnik je falsifikovan u više navrata, jer ono što su govorili na sastanku i što je u prvom zapisniku jeste mnogo, mnogo gore. Ne može se dozvoliti da tužilac za ratne zločine tuži poslanike koji žele da znaju šta je urađeno da bi se procesuirao zločinac Ramuš Haradinaj, dakle tuži poslanika i ometa ga u radu, ukida njegovo ustavno pravo, tuži ga američkom ambasadoru. Ako se u narednom periodu nastave takve nepravilnosti u Tužilaštvu za ratne zločine, onda ja ne očekujem da će ono ispuniti svoju funkciju.

Zatim, mislim da je neophodno da se ispitaju detaljno i precizno načini trošenja sredstava koje je Tužilaštvo za ratne zločine u minulom periodu dobijalo na osnovu donacija. To nije utvrđeno. Ja sam dobio bezbroj primedbi, bezbroj informacija od pojedinaca koji mi ukazuju na te nepravilnosti, a posebno na funkcionisanje neke nevladine organizacije, sada ugašene, pod nazivom „Centar za tranzicione procese“. Ne radi se o iznosima od pet do deset hiljada evra ili dolara, radi se o mnogo većim iznosima. Uticaj sa strane na Tužilaštvo za ratne zločine je išao u dva pravca iz pojedinih ambasada koje nisu bile zainteresovane za procesuiranje onih koji su počinili zločine nad srpskim narodom, nego samo za one koji su iz redova srpskog naroda počinili zločine nad drugim nacionalnostima. Zatim, neviđen pritisak i neviđene uloge.

Moram da vas pitam, gospođo ministar – kako niko do sada nije objasnio ulogu Fonda za humanitarno pravo u radu Tužilaštva za ratne zločine? Kako je Nataša Kandić godinama imala, ne znam da li još uvek ima, kancelariju

u Tužilaštvu za ratne zločine? Podmetali su lažne svedoke na osnovu kojih su ljudi bili osuđivani. Kako niko nije reagovao na saopštenje za javnost upravo Tužilaštva za ratne zločine od 14. novembra 2011. godine gde, citiram, piše: „Direktorka Fonda komentariše suđenja, rad suda i Tužilaštva pristrasno i nestručno, u postupke ulazi sa unapred stvorenim predubedenjem o krivici i nevinosti. Postupanje sudija i tužilaca u predmetu vezuje za ličnosti koje postupaju, a ne sa sadržinom radnji koje se u postupku preduzimaju, uvek polazeći“, obratite pažnju na ovo – „sa stanovišta svojih interesa da se po svaku cenu, bez postojanja validnih dokaza, dokaže da je naša država, to jest, država Srbija odgovorna za sve zločine u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i na Kosovu, a ne sami izvršioци protiv kojih se vodi postupak.“

Dakle, nekome je izgleda u interesu, svih ovih godina, da država Srbija bude označena kao odgovorna za zločine koje su počinili svi drugi i da se samo srpski narod proglasi nekakvim zločinačkim narodom. Ukazujem na ove nepravilnosti i opravdane sumnje zato što mislim da je sve ovo uticalo na rad Tužilaštva za ratne zločine, a da je upravo taj uticaj rezultirao time što imamo izuzetno mali broj optužnica koje je Tužilaštvo za ratne zločine podiglo za zločine protiv srpskog naroda. Kakav je to bio izgovor da nema suđenja u odsustvu? Pa nijedan Albanac koji je počinio zločine onda neće biti osuđen.

Prikrivanje dokaza o zločinima nad Srbima, o tome sam govorio u više navrata i to je izuzetno važno. To se odvijalo u vrhu Tužilaštva za ratne zločine i ti ljudi moraju da snose odgovornost za to prikrivanje zločina. U toku 2011. godine policijski službenici Službe za otkrivanje ratnih zločina došli su do saznanja da se u magacinskom prostoru Tužilaštva za ratne zločine nalaze desetine hiljada neobrađenih izjava lica koja su u Srbiju došla iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine za vreme i nakon ratnih dešavanja, a koje su prikupili predstavnici Komiteta za prikupljanje podataka o zločinima protiv čovečnosti i međunarodnog prava, kao i predstavnici boračkih i udruženja žrtava rata iz Republike Srpske, i dostavili Tužilaštvu za ratne zločine na dalji rad i postupanje. U originalnim izjavama pred policijskim i sudskim organima Srbije izbegla lica su svedočila o svojim stradanjima i stradanjima svojih sunarodnika, često navodeći imena izvršilaca ratnih zločina, Hrvata i muslimana, u svojim izjavama.

Neblagovremenom obradom i držanjem ovako dragocenog materijala u magacinskom prostoru Tužilaštva do kraja 2011. godine umnogome je otežano istraživanje i procesuiranje ratnih zločina koji su izvršeni nad Srbima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kao i odbrana haških optuženika koji nisu imali pristup ovoj dokumentaciji. Ko je to radio? Za čiji interes? Ko plaća ljude koji rade u Tužilaštvu za ratne zločine? Ili, pogledajte ovo, jedna od pritužbi koju sam kao poslanik i predsednik Odbora za Kosovo i Metohiju dobio: „Kako je moguće“, piše u pritužbi, „da tužilac 5. maja 2012. godine smatra da opisane radnje krivičnog dela predstavljaju ratni zločin protiv civilnog stanovništva“, radi se o Albancima koji su bili optuženi za zločine, „a 1. juna iste godine da one nisu ratni zločin, već udruživanje u vezi terorizma i da potpadaju pod Zakon o

amnestiji?“ Ako je ovo u skladu sa zakonom, onda ja zaista uopšte ne znam šta znači funkcionisanje po zakonu.

Takođe, u narednom periodu očekujem da budući tužilac za ratne zločine skine kompletno ljagu od ljudi koji su nadasve vrhunski, rukovođeni otkrivanjem istine, radili svoj posao kao novinari u predmetu „Novinari, ratni huškači“. Oni koji su izmislili taj predmet njima je cilj da sakriju zločine koji su pričinjeni i počinjeni nad srpskim narodom i u Hrvatskoj, i u Bosni i Hercegovini i na Kosmetu.

Konačno, mislim da ćemo i od novog tužioca, iskreno se nadam da će to biti osoba za koju sam se opredelio da ću glasati u danu za glasanje, dobiti i dalje veoma aktivnu podršku u Radnoj grupi, koju je formirao Odbor za Kosovo i Metohiju, za prikupljanje dokaza o zločinima koji su počinjeni nad pripadnicima srpskog naroda.

U potpunosti podržavam ove kriterijume, gospođo ministarko, kada ste rekli da pored regionalne saradnje koja treba da se nastavi, i to je taj drugi deo naše savesti koji mora da bude uvek čist, da se procesuiraju zločinci u odsustvu ako nisu dostupni našim organima i da se veća pažnja posveti istraživanju, otkrivanju i procesuiranju zločina nad srpskim narodom. Jer, ko će, ako ne mi, ako ne država Srbija, da procesuiraju sve one koji se tako smeju i tako sprdaju sada kada mi pokazujemo „zid plača“ ovde? To je naša savest, to je posao koji nam predstoji u narednom periodu. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima Đorđe Vukadinović. Izvolite.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Poštovane kolege, poštovani gosti, imam nekih sedam minuta da kažem nešto o 43 tačke dnevnog reda, ili 44 tačke, što je, naravno, nemoguća misija. Ova rasprava današnja kojoj smo prisustvovali samo pokazuje, čak i kada je najdobronamernije tumačimo, koliko je bilo pogrešno i kratkovido sažimanje svih ovih tačaka dnevnog reda. To ne odgovara čak ni kolegama iz vladajuće većine, niti na taj način uvažavamo značaj tačaka o kojima smo ovde govorili.

Vidimo da su neki zainteresovani, neki lično, a i generalno svi bi trebalo da budemo zainteresovani za rad Tužilaštva za ratne zločine, neki su čitava svoja izlaganja i sve vreme poslaničke grupe trošili na tu temu. Pa zašto to onda nije posebna tema? Ja se slažem sa dobrim delom te argumentacije koju smo čuli i o problemima u radu i o potrebi da bude drugačije i kada je reč o procesuiranju zločina protiv Srba, sve se slažem. Zašto to onda, gospođo kolege, kako hoćete, drugovi, braćo, niste izdvojili da se cela jedna sednica posveti tome? Ovako se stiče utisak da su sastavljene babe i žabe i onda i mi sami delujemo konfuzno, pogotovo građanima koji nas gledaju, jer ne možemo ni o jednoj temi dovoljno iscrpno da govorimo. To je što se tiče Tužilaštva za ratne zločine.

Zatim imamo tačku koja se tiče tužioca, to je potpuno druga tema, treće su zajmovi i četvrto je, ovo što je predložio kolega Martinović, Zakon o

sudijama. To su neke četiri logične celine o kojima smo mogli koliko-toliko da raspravimo i da svako nekako može da dođe do reči i do argumentacije. Ja ću zbog toga samo kratko, nešto ću kada budu amandmani, iskoristiti priliku da pitam gospodina Vujovića, vrlo konkretno, da ne bude da je uzalud bio ceo dan, isto brojke, i bez politikantske, ne znam, želje za bilo kakvim poentiranjem i bez mahanja ciframa, procentima, koliko je i ko dobio na izborima, na kojima nismo mi učestvovali nego predsednički kandidati.

Dakle, vi kažete da je ovo vrlo povoljan zajam. Ja mogu da vam verujem. Ali, ako su bilansi države i ove vlasti tako dobri, da vas pitam ovako zdravorazumski, a vi ćete nam odgovoriti, i meni i javnosti – pa zašto nismo vratili dug? Mi se ipak zadužujemo. Kada slušamo ne samo vas, nego predstavnike vlasti, vrlo često mi deluje, pa to je i sam premijer znao da kaže ponekad, kao da nam neko poklanja, kao da dobijemo milijardu, a to kao da nam je poklonio neko nešto. Pa dobijamo ovo, pa ono... Ne, mi se zadužujemo, doduše, možda po boljim uslovima nego što smo ranije. Meni je drago ako je to tako, ali se mi zadužujemo i to sa rokom otplate.

To nam je vrlo važno i to želim da javnost zna. Rok otplate je do 2036. godine i ne možemo pre toga, odnosno možemo samo pod određenim uslovima to da vratimo. Je li tako? To zvuči jako povoljno, ali to je malo po principu – brigo moja, pređi na drugoga. Dakle, i gospodin ministar i ja do tada verovatno nećemo biti živi. Ako postoji smisao i one floskule i one fraze o tome da se zadužuju naša deca i unuci, onda je upravo to – mi na ovakav način zadužujemo našu decu i unuke. Ja se slažem da su to verovatno radili, i rade, drugi, možda i nepovoljnije. Znači, jedna stvar, ako smo tako dobri, što ga podižemo, što povlačimo, što iz tako uspešnih bilansa ne vraćamo?

I kada smo kod tih uspešnih bilansa čuli smo i od vas, ja sam i juče slušao kolege iz vladajuće većine, kako smo mi ove godine popravili naš bilans i smanjili dug za 600 ili 700 miliona evra. Kada se povećava dug onda vrlo često jasno i glasno kažete, i naročito ističete, da je dobrim delom to povećanje duga bilo posledica nepovoljnih valutnih kurseva – zašto sada ne kažemo da je od tih 600 ili 700 miliona koje smo smanjili, recimo, pola milijarde evra zapravo posledica da nam sada odgovara kurs valute na svetskom tržištu, pa je sada ispao dug manji.

Druga stvar, vi ćete me ispraviti ako grešim, da li je tačno da je za mandata ne ove vlade nego ove vlasti, od promene vlasti 2012. godine, vi tada niste bili ministar, ali svejedno, dug povećan sa 15 na 25 milijardi dolara? To je rezultat kojim se ne hvali niko iz ove vlasti. Možda je moralo, možda je to faktor inercije, ali je činjenica da je dug povećan za gotovo 10 milijardi evra, to sada varira u zavisnosti od kursnih razlika.

I kažete, ne vi, rečeno je juče da je sada taj dug 68% bruto društvenog proizvoda. Kada je ova vlast došla 2012. godine na vlast, taj procenat je bio 45% BDP-a. Proporcija je porasla sa 65% na 68%. Ja pohvaljujem stabilizaciju u ovim sektorima koje stalno ističete, ali se slabo priznaje da postoji

i ova druga strana medalje. Dug je povećan skoro deset milijardi i, drugo, proporcija je sa 65% otišla na 68%.

I što se tiče Predloga zakona o sudijama, samo da kažem to, ne morate mene ubediti, svako iz struke zna ili sluti da je predlog i ideja ovog produženja, odnosno dupliranja, praktično, nemogućnosti reizbora za predsednike sudova motivisana vrlo banalnim razlozima. Dva su razloga: jedno je mogućnost kontrole, jer vlast preko predsednika sudova najlakše kontroliše, lakše je kontrolisati jednog predsednika suda nego čitav sud i mnoge različite sudije, ili bar mogućnost kontrole, i drugo – da postoje neki predsednici sudova kojima ističe mandat i to je javna tajna i to znaju svi iz struke, možete vi meni sada mahati procentima ili nekim etiketama, nekim važnim predsednicima sudova ističe mandat vrlo brzo i njima je potreban reizbor.

Kao što neki vrlo brzo treba da idu u penziju, pa je onda uvedena ova, ja bih rekao, nepotrebna stavka, iako ja ne spadam ovde među mlade poslanike, ali treba biti realan, teško da će neko sa 67, 68 ili 69 godina biti tako jako uspešan u obavljanju svoje i sudijske i još predsedničke funkcije. Dakle, nekima je blizu penzija, neki se penziji raduju, a neki od nje beže, to znamo. Kada ste mlađi, onda obično kažete – jedva čekam penziju, a kada ste stariji, onda kažete – jao, prokleta penzija.

Elem, neki predsednici sudova se spremaju za penziju, na ovaj način se njima čini usluga, a ti su predsednici sudova bliski vlasti, odnosno vladajućoj garnituri. I, to je u suštini ova priča. Sve ove slatke argumentacije koje je potegao kolega Martinović mislim da služe samo da se, na neki način, zamaskira ta elementarna činjenica.

Ne bih više dužio. Ostalo ću kada bude razgovor o amandmanima. Voleo bih da čujem pre svega odgovor ministra Vujovića, a i gospođe ministarke, a vidim da ona trenutno nije prisutna. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Ministre, samo kratko, imate pet minuta do pauze.

DUŠAN VUJOVIĆ: Kratko će i biti. Ovo pitanje se već mnogo puta postavlja šta se tu dešava oko duga i svega ostaloga. Nekoliko stvari želim samo da naglasim, vrlo važnih.

Podaci o kretanju duga se objavljuju svakog meseca. Svi imaju pristup tim podacima. Ako želite detaljnije, možemo detaljnije da vam damo, na kojem god nivou detalja možete da dobijete, pod jedan.

Pod dva, ovaj konkretni kredit se nalazi u članu 3b linija 2 sa 182,6 miliona evra, to je bilo u budžetu, to je bilo doneto kao sastavni deo projektovanog budžeta i svega ostaloga.

Pod tri, odgovor na pitanje – kako se koriste sredstva. Ako pogledate u prilogu dokument, piše – sredstva su, pod jedan, odmah raspoloživa, čim ratifikujemo i dobijemo pravno mišljenje sredstva su odmah raspoloživa u celosti. Postoji jedno ograničenje – ona ne mogu biti trošena na vanredne rashode, što znači da sve ono što je ušlo u budžet koji je ovaj parlament odobrio

sve su legitimni rashodi. Prema tome, mi to koristimo za takozvano opšte finansiranje države kao da smo prikupili pare od poreza ili od donacija ili od bilo čega drugog, nema ograničenja. Postojala su nekad ograničenja za oružje, za dragocenosti i tako dalje, sada to više ne postoji. Znači, tu je sve jasno.

Što se tiče cifara zaduživanja, samo da kažemo neke stvari, jako važno. Mi neto smanjujemo dugo, znači, nema nikakve dileme, to vam se samo tako čini. Mi smo od januara smanjili dug sa 24,8 na 24,15 milijardi, to je 650 miliona. Od toga: 180 miliona se odnosi na kursne razlike, a 670 miliona se odnosi na smanjenje duga. Prema tome, to je potpuno konzistentno. Možete od nas da dobijete detalje kad god želite. Ovih 182,6 miliona, koji su bili planirani da doprinesu opštem finansiranju stanja duga države, da imamo deficit, možemo da koristimo za deficit, inače ćemo iskoristiti da otplatimo najnepovoljnije kredite i time smanjimo trošak zaduženja. Nama se stanje fiskalnih rezervi kreće –finansiramo ono što moramo i otplaćujemo ono što dospeva za otplatu, dospeva u smislu hartija od vrednosti. Znači, finansiramo kredite, a isplaćujemo hartije od vrednosti koje dospevaju.

U meri, da pojednostavim stvar, ako dospeju hartije koje je država izdala pre tri ili četiri godine u iznosu, evo neka pretpostavimo, od 182,6 miliona, mi ćemo to vratiti. One su po pravilu negde oko 5-6%, znači na ovome ćemo uštedeti 5%, na nivou 180 miliona to vam je skoro 10 miliona uštede. Znači, ovaj će nam kredit doneti 10 miliona čiste uštede. Kamata koju ćemo plaćati će biti svega 1,2 miliona godišnje i dospeva, celih 182,6 miliona, 2036. godine. Nije – „brigo moja, pređi na drugoga“, nego da sklonimo teret dugova 20 godina. Dvadeset godina dobijamo po neverovatno povoljnim uslovima da koristimo ta sredstva zato što smo obećali da izvršavamo reforme. Dobijamo sredstva za reforme koje smo već uradili. Ovo kada je bilo na Savetu direktora, ako pogledate spisak, to su sve stvari koje su urađene 2015, 2016. godine. Znači, od nas nema nijedan uslov koji je preostao.

Kolega Đurišić citira nešto što se nalazi u drugom dokumentu, a to je naš tekući aranžman sa Fondom, gde imamo stvari koje nismo doneli. Ovo je sve unazad. Ovo dok nije ostvareno nije ni išlo na Savet direktora Svetske banke. Prema tome, tu nikakvih rizika nema. Rizik je na nama da li ćemo te reforme završiti i da li će one biti dobro urađene. Što se ovih para tiče, ovo nam je priznanje za ono što je već urađeno. Voleo bih da to trajno ostane, da ne bude da smo dobili pare, a da posle nismo to doveli do kraja. Prema tome, ostaje ta moralna dilema da li ćemo istrajati, ali to je na nama, nije na njima.

I konačno, što se tiče upravljanja javnim dugom i svim ostalim veličinama, ako pogledate, biće vam strašno jednostavno, samo saberite procenat fiskalnog deficita sa tim ciframa koje poredite. Znači, nama je deficit bio 6,6% u 2014. godini, pa je bio 3,7% u 2015. godini. Te dve cifre su vam preko 10%, pa to vam je 10% povećanja toga, razumete. To ste morali odnekud... To je bila ta inercija koju nismo mogli da zadržimo. A prošle godine je bilo svega 1,4% i to je bilo sve vraćanje starih dugova. Saberite te tri cifre, znači, vama će od ovog

povećanja, 12-13% vam se odnosi direktno na finansiranje deficita, dodajte tome projektne zajmove i doći ćete vrlo brzo do cifre koju pominjete.

Stvarno mislim da postoji možda potreba da organizujemo jedan poseban, neformalni sastanak, okrugli sto ili nešto gde ćemo razmotriti sve cifre da svima bude jasno. Hvala vam.

PRESEDAVNIK: Vreme. Hvala vam.

Poštovani narodni poslanici, u skladu sa članom 87. Poslovnika, određujem pauzu u trajanju od 60 minuta. Sa radom nastavljamo u 15 časova i dve minute. Hvala.

(Posle pauze – 15.10)

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Reč ima narodni poslanik Dragan Veljković. Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženo ministarko sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama je pored ostalog više desetina predloga odluka kojima se rešavaju kadrovska pitanja određenog broja sudova i tužilaštava, a na osnovu ranije utvrđenih podzakonskih akata, kriterijuma i merila za izbor sudija i tužilaca, što će svakako pozitivno uticati na već učinjene pomake i efikasnost u našem sudskom sistemu.

Međutim, moja pažnja biće prevashodno usmerena na izbor tužioca za ratne zločine, pa u tom kontekstu želim da apostrofiram činjenicu da je Republika Srbija manifestovala svoje opredeljenje da svi teški, masovni i sistematski ratni zločini budu istraženi, a učinioci kažnjeni u skladu sa međunarodnim standardima, bez obzira na nacionalnu, etničku i versku pripadnost ili status učinioca ili žrtve, kao i da promoviše politiku pomirenja, tolerancije, regionalne saradnje i dobrosusedskih odnosa kao preduslov trajne stabilizacije i napretka čitavog regiona. Ovo opredeljenje izraženo je kroz ranije uspostavljen normativni i institucionalni okvir za procesuiranje ratnih zločina u okviru pravosudnog sistema Republike Srbije, među kojima važno mesto ima i Tužilaštvo za ratne zločine.

I pored nedvosmislenog opredeljenja Republike Srbije da je nekažnjavanje ratnih zločina neprihvatljivo, činjenica je da je od završetka sukoba na prostoru bivše Jugoslavije protekao dug vremenski period usled čega su istrage i procesuiranja ratnih zločina postali otežani.

Pored ove objektivne okolnosti, koja predstavlja limitirajući faktor za uspešan rad Tužilaštva, u proteklom periodu u funkcionisanju istog ispoljile su se mnogobrojne slabosti i problemi, a koji se pre svega odnose na sledeće: mali broj podignutih optužnica u toku jedne godine u odnosu na relativno visok broj predmeta u fazi istrage, kao i tendencije sve manjeg broja optužnica u predmetu ratnih zločina u odnosu na prethodni period; nedostatak jasnih i transparentnih kriterijuma za uspostavljanje prioriteta u istrazi i podizanju optužnica, što je za posledicu imalo procesuiranje predmeta sa lakšom krivičnopravnom posledicom, a istovremeno nije bilo predmeta protiv visokopozicioniranih učinilaca;

nezadovoljavajući nivo regionalne saradnje u istrazi ratnih zločina gde glavnu opstrukciju sprovodi Hrvatska, koja se pre svega ogleda u inicijativi hrvatskih poslanika u Evropskom parlamentu kojom se zahteva ograničenje teritorijalne i personalne nadležnosti Tužilaštva za ratne zločine; slab kvalitet dokaznog materijala što je produkovalo porast oslobađajućih presuda, a u tom smislu ističem podatak da je u ukupno 38 predmeta koji su pravosnažno okončani izrečena presuda za 101 lice, od kojih je 68 lica osuđeno, a 33 oslobođeno; potrebu za unapređenjem mehanizma zaštite i podrške svedocima i žrtvama ratnih zločina i potrebu za podizanje nivoa društvene svesti o značaju kažnjavanja ratnih zločina.

Pored napred navedenih slabosti, naročito želim da apostrofiram dosadašnji selektivni pristup ratnim zločinima, pri čemu su bile fokusirane žrtve drugih naroda, a kada su u pitanju srpske žrtve kao da nije reč o ljudima, već o nekoj drugorazrednoj ili trećerazrednoj kategoriji ljudi.

Ova konstatacija temelji se upravo na podacima – od 178 optuženih lica Srba je 153, dva Bošnjaka, dva Hrvata i 21 Albanac, od toga je 17 oslobođeno. Uz ovo treba dodati da je i pravosuđe BiH potvrdilo optužnice od oko 60% protiv lica srpske nacionalnosti, a u Hrvatskoj čak preko 90%. Iz ovoga se lako može zaključiti da prethodni tužilac nije bio dovoljno angažovan na razotkrivanju zločina koji su bili počinjeni nad srpskim narodom u Hrvatskoj, a posebno na KiM. Prosto je neverovatno da od mnogobrojnih ratnih zločina učinjenih nad Srbima na prostorima KiM gotovo da niko nije odgovarao, a nestao je gotovo čitav jedan narod sa jednog prostora uz ogromna stradanja Srba i ostalih nealbanaca, o čemu nas svakodnevno opominje i „zid plača“ ispred ovog visokog doma.

Ovakvo negativno faktičko stanje nameće potrebu da ratni zločini učinjeni prema Srbima treba da budu prioritet Tužilaštva za ratne zločine.

Srbija je u prethodnom periodu striktno poštovala međunarodno pravo i u tom smislu ima moralno pravo da traži da se zločini svuda kažnjavaju i jednako tretiraju kako se više nikada ne bi ponovili i kako bismo zadovoljenjem pravde za žrtve svi zajedno stigli do pomirenja.

Imajući u vidu identifikovane probleme, prioritete delovanja, nadam se da će za novog tužioca biti izabrano lice, saglasno odredbi člana 5. stava 3. Zakona o organizaciji nadležnosti državnih organa u postupku protiv učinilaca ratnih zločina, odnosno da će to biti lice koje poseduje visoki moralni ugled, profesionalac koji neće diskriminisati žrtve, koji će raditi po savesti i zakonu i koji će učiniti sve da razotkrije što je moguće više zločina i da se odgovorni za to procesuiraju, bez obzira na naciju i veru. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov. Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Evo, među ove 43 tačke dnevnog reda u objedinjenoj raspravi, uglavnom se radi o izboru organa u pravosuđu, odnosno sudija, našle su se i dve tačke koje su vezane za finansijske transakcije, odnosno donošenje zakona o potvrđivanju Sporazuma i potvrđivanju Finansijskog ugovora. Pošto ovde nema predstavnika Ministarstva finansija, pitanje je koliko ima svrhe sada razgovarati o ovim tačkama dnevnog reda, ali ćemo mi srpski radikali, u svakom slučaju, zarad javnosti, reći o čemu se ovde radi.

Po našem mišljenju, ovde se radi o finansijskoj pomoći koja je pre svega namenjena konsolidaciji stanja u javnim preduzećima, a u drugom delu, radi se o izgradnji objekata koji su potrebni za funkcionisanje pravosuđa, odnosno sudova, i to je nastavak jednog investicionog programa koji je odranije započet, ali mi bismo se koncentrisali na ovu prvu tačku koja je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma. Zašto naglašavamo zakona?

Možda je ovo prvi put da se donosi zakon o potvrđivanju sporazuma koji je odranije potpisan i odranije je na snazi. Čuli smo ovde iz obrazloženja da ovih 182.600.000 evra, pre svega služi za vraćanje dugova koji su iz ranijeg perioda nastali potpisivanjem ovog sporazuma po mnogo nepovoljnijim uslovima, mnogo nepovoljnijim kamatama i sada, potpisivanjem ovog sporazuma, odnosno donošenjem zakona koji će verifikovati ovaj sporazum, i to sa Međunarodnom bankom, Vlada Srbije predlaže da se po mnogo povoljnijim kamatama dobiju sredstva koja će služiti, ne samo za vraćanje, većim delom, već i za konsolidaciju stanja u javnim preduzećima i to javna preduzeća: „Elektroprivreda Srbije“, „Srbijagas“ i „Železnice Srbije“.

U svakom slučaju treba ponoviti već poznato, da javna preduzeća „Elektroprivreda“, „Srbijagas“, pa i na neki način „Železnice Srbije“, ali prvenstveno ova dva javna preduzeća, da su neki normalniji uslovi, da ova vlast i ova vlada ima neki projekat, neki program, mi bismo bili u situaciji, i garantujemo mi srpski radikali, dakle, da javna preduzeća kao što je „Elektroprivreda“ i „Srbijagas“ pomažu budžetu Srbije, odnosno doprinose da se budžet Srbije puni, a ne da se budžet Srbije dodatno zadužuje, odnosno Vlada Srbije da potpisuje ovakve sporazume.

Ne vrede ova obrazloženja koja daju predstavnici aktuelne vlasti da su oni u situaciji da gase požar koji je odranije nastao tako što će ova sredstva iskoristiti da vrate deo duga po mnogo povoljnijim kamatama, optužujući pri tome raniju vlast. To je već matrica koja funkcioniše od samog početka ovog saziva. Uvek se optužuje ranija vlast. Ranija vlast je upravo sadašnji sastav vlasti, jer ovo je peta godina kako je na vlasti Srpska napredna stranka sa svojim koalicionim partnerima i ne vidimo mi tu neku logiku stvari zbog čega uvek koristi i po toj istoj matrici optuživati raniju vlast.

Ono što predstoji to je da vidimo realno koliko će ova sredstva doprineti da se konsoliduje stanje u javnim preduzećima kao što je „Elektroprivreda“, kao što je „Srbijagas“ i, na kraju krajeva, same „Železnice“, pošto u ovom sporazumu stoji da će Svetska banka kontrolisati sprovođenje ovog

ugovora. Ali Svetska banka je jasno propisala uslove koji podrazumevaju ovi sporazumi tako što je predvidela da poskupljenje struje u narednom periodu bude u visini od 3,5%, tako što je predvidela da Program koji je predložen, a mi smo na Odboru za finansije dobili uverenja da je ovaj program radila Vlada Srbije, a u ovome sporazumu govori o tome samo imperativno, da Vlada Srbije, odnosno javna preduzeća ili Zajmoprimac moraju da sprovode sve ove mere, tako da je malo čudna sama ta definicija.

Kada uradite program i projekat kako to da ne naglasite da ste vi taj koji će jednako ili isto učestvovati u sprovođenju tog programa, nego imperativno stoji da će Svetska banka nadgledati sprovođenje ovog programa i da Svetska banka ima to diskreciono pravo da u svakom trenutku obustavi isplatu sredstava ako se ne izvršavaju delovi ovog programa, pa nas interesuje, odmah posle potpisivanja, odnosno izglasavanja ovog zakona o Sporazumu, kada ćete obavestiti građane Srbije da će se desiti i kada će se desiti to poskupljenje struje. Jer, ako se ne desi u ovoj visini koju predviđa Svetska banka, koju su nalogodavno naložili, kako onda da očekujete da prihodujete ova sredstva po ovako veoma, veoma povoljnim uslovima?

Možda ima malo sarkazma kada mi govorimo o veoma povoljnim uslovima, jer, što kažu, ko je poznavao Svetsku banku i pakao mu lako pada, tako da verovati da je Svetska banka nešto drugačija u odnosu, primera radi, na komercijalne banke, to je nešto što je samo prividno. Uvek imaju veoma čudne instrumente kada kontrolišu zajmoprimca, odnosno kada jasno naglašavaju da njihov program treba da bude sproveden, a program u oblasti konsolidacije javnih preduzeća, kao što je „Elektroprivreda“ i „Srbijagas“, uvek je potencijalna opasnost da se drže veoma, veoma značajne poluge kada su u pitanju budžetski prihodi ove države.

Zato smo mi srpski radikali, između ostalog, principijelno protiv bilo kakvih zajmova, bilo kakvih kredita. Ako već mora to da se uradi, onda treba dobro razmisliti.

Istine radi, malo nas zbunjuje, pošto je u javnosti sve više prisutna informacija koju ponavlja predsednik Vlade, a isto tako i predstavnici vladajuće većine, da se beleži sve veći i veći suficit, pa otkuda onda tolike potrebe da svi ovi sporazumi oko zajma i pozajmljivanja novca budu aktuelizovani kada imamo viška novca? Ima tu jedno objašnjenje koje smo čuli, a to je da postoje neke druge obaveze koje su prioriternije za ovu državu i neki krediti koji su pod nepovoljnijim uslovima. Mi mislimo da je sve veoma bitno, veoma važno, pogotovo je važno funkcionisanje javnih preduzeća kao što su „Elektroprivreda“, odnosno Javno preduzeće „Srbijagas“.

Da se razumemo, monopolski položaj ovih preduzeća omogućava mnogo lagodniju poziciju i, na kraju krajeva, ako hoćete i mnogo lagodnije vođenje ovih kompanija kao javnih preduzeća. To su preduzeća koja nemaju konkurenciju, bave se proizvodnjom i isporukom energenata. To je i u nekim širim okvirima konkurentna delatnost i tu ne bi trebalo da bude problema.

Prosto, čovek ne može da veruje da ova nova proevropska struja, koja je na vlasti u Srbiji u kontinuitetu već 17 godina, od tih silnih svojih reformatorskih programa ne može nikako da nađe recept kako javna preduzeća iz oblasti proizvodnje energenata da stave na noge, kako da posluju, bar ne sa gubicima. Mi nismo očekivali da će čarobnim štapićem da pretvore u neke velike prihode ili da bude neki veliki dobitak, ali, očekivali smo da se stabilizuje stanje u javnim preduzećima.

Svesni smo mi situacije da su u javna preduzeća dovođeni politički podobni kadrovi. Svesni smo i avanturizma koji je preovlađivao od 2000. godine naovamo, da su, nema veze, javna preduzeća opšte dobro kojim treba da raspolaže vladajuća koalicija i iz njih se najviše crpe sredstva kada je u pitanju sprovođenje izbora, kada je u pitanju sponzorisane, kada je u pitanju finansiranje aktivnosti nekih političkih partija. Ali građani Srbije ne mogu više to da gledaju, bez obzira što su svesni, kao i mi, ne mogu više da gledaju i ne mogu više da izdrže, u krajnjem slučaju, da to sve košta njih i da se vadi iz njihovog džepa za sve te avanturističke ideje koje ima vladajuća koalicija.

Pa tako imamo situaciju da možemo o ovoj temi da razgovaramo kada su ovakvi sporazumi i ugovori o ovakvim sporazumima na dnevnom redu. Nikad mi nismo do sada imali tačku dnevnog reda o kojoj ćemo raspravljati kada su u pitanju javna preduzeća od vitalnog, životnog značaja za sve nas u Srbiji.

Mi smo odranije naglašavali i upozoravali da se taj haos, taj javašluk koji vlada kada su u pitanju javna preduzeća „Elektroprivreda“ i „Srbijagas“, mora negativno da se odrazi i da će to, na kraju krajeva, skupo koštati državu Srbiju. Niste hteli ili iz nekih drugih razloga niste poslušali upozorenje nas srpskih radikala. Naravno, ne uzimamo sebi ekskluzivno pravo da smo samo mi upozoravali.

Upozoravali su mnogi i osim srpskih radikala i evo došli smo u situaciju da iz godine u godinu, maltene, potpisujemo neki ugovor, sporazum o uzimanju kredita kako bismo konsolidovali javna preduzeća. Ima tu značaja i politika cena, i ne može čovek da zatvori oči pred tom činjenicom. Cene su isuviše niske, male, ali mora se jednostavno voditi računa kakva je socijalna situacija, kakve su prilike u Srbiji i prema platežnoj moći mora i da se određuje cena energenata.

Ali, da ne zaboravimo, morate da budete svesni da se kadrovska politika koju vodite u ovim javnim preduzećima vratila kao bumerang. Vi ste u ova javna preduzeća postavljali ljude koji su preko noći sticali visoka obrazovanja. To su one diplome gde diplomu poručiš danas, a već sutra dobiješ brzom poštom diplomu i takve ljude ste postavili na čelo tih javnih preduzeća, pa ne možete da se pravdate tako što ćete reći – ranija kadrovska politika.

Pa evo vam „Srbijagas“, u kontinuitetu je jedan direktor, od Demokratske stranke pa naovamo. I šta smo doživeli? Doživeli smo to da direktor i njegovi saradnici imaju platu u „Srbijagasu“ preko 10.000 evra. A ukupna primanja direktora „Srbijagasa“ su preko 25.000 evra, računajući da je u

upravnim odborima, tamo gde je „Gasprom“ vlasnik akcija, tako da je to zaprepašujuće da čovek sa tolikim primanjima do sada nije mogao da spase, da postavi na zdrave osnove firmu „Srbijagas“, ali to je vaša kadrovska politika i to je nešto što smo navikli.

Možda bismo mi i tolerisali da mogu da izdrže građani. Mi vas upozoravamo po ko zna koji put prekinite sa ovakvom politikom, morate da vodite računa da se sve ove garancije koje daje Srbija sastoje upravo u imovini „Elektroprivrede Srbije“ i „Srbijagasa“ u imovini Srbije, one su garancije da će se ovi krediti vraćati, a kada dođete u dužničko ropstvo onda ne vredi više ni da vodimo ovakvu raspravu, a košta vas samo da izvršite kadrovske korekcije, da dovedete bar ljude koji su sposobni, kojima skupoceni automobili nisu statusno pitanje nego sredstvo za obavljanje njihovog osnovnog posla. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Mirčiću.

Gospodine Orliću, tražili ste pravo na repliku. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Osnov pominjanja stranke, gospodine predsedavajući i zahvaljujem na tom pominjanju stranke, jer otvara prostor do dva minuta, još par stvari da prokomentarišemo. Dakle, ova dva minuta biće, pre svega, u svrhu obrazloženja tih nekih pitanja.

Da, naravno, da nema nikakve veze pitanje automobila, službenih ili bilo kakvih sa ovim o čemu raspravljamo danas, ali kada smo to već pomenuli, nije loše primetiti da je upravo država o kojoj se stara Aleksandar Vučić na čelu Vlade, i u ovom a i prethodnom sazivu, rešila to pitanje na odgovarajući način, danas takvog luksuziranja nema.

Kada pričamo o dužničkom ropstvu i ovo što se predlaže, ove mere i sporazumi upravo su u svrhu da tog ropstva ne bude, a stanje u javnim preduzećima i jeste glavni motiv za ovo što je predloženo u vidu sporazuma. A zašto se pominje prošla vlast i koja tačno, više je nego jasno? Dakle, rečeno je više puta, možemo i da ponovimo. Ovim što radimo danas mi upravo lečimo loše posledice i nametnute obaveze iz perioda do 2012. godine, dakle nečim što je danas po uslovima bolje mi rešavamo probleme nametnute tada.

E, a za one koji dobacuju i kojima nešto uporno nije jasno evo malo na temu tog zaduživanja da štogod čuju i nauče. Kaže ovako – 31.12.2000. godina i stanje duga 14,167 milijardi, a 31.12.2012. godine, 17,7, dakle, dve stvari možemo da naučimo: prvo, da ono što se pominje od strane nekih nije tačno, nego iznosi 17,7, a drugo, da primetimo da su bili toliko uspešni i da su ostavili veći dug nego jedna decenija sankcija, ratova i propadanja. Toliko su bili dobri i da mi upravo to danas rešavamo, pa zbog toga je danas taj dug u padu. Vrtlog koji su napravili danas je zaustavljen i krenuo je da se spušta u stranu koja je ovoj zemlji na korist. Mislim da je ovo obrazloženje dobrodošlo. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Izvolite, gospodine Mirčiću.

MILORAD MIRČIĆ: Pa, ovde se radi i o mnogo krupnijim problemima, u pravu ste, nego što su službeni automobili. Ali nešto vam ne ide od ruke ta akcija oko službenih automobila.

Ja živim kao sugrađanin direktora „Srbijagasa“, živimo u istom gradu, pa ga viđam sa dva skupocena „audija“. Da li je to nova politika, restriktivna politika, ja to ne znam, ili se on oglašava ili je to cena koju plaćate koalicionim partnerima, ja to ne znam. Ali, to vide svi Novosađani, vide ljudi i u Beogradu, i to je nešto što u svakom slučaju pada u oči. Možete vi da objašnjavate koliko god hoćete da ste uporni u sprovođenju takvih mera, da ste rigorozni, ali morate da utičete na svoje koalicione partnere. Pa, tako su ga i demokrate plaćale, tako su ga i „žuti“ plaćali, pa čim je došla prva prilika, okrenuo im je leđa.

Ovde se radi o mnogo krupnijim stvarima, a to je, radi se o kriminalu koji je prisutan u ovim preduzećima. Mi imamo nepobitnu činjenicu i dokaze da se u Elektroprivredi krade, krade se struja, prodaje se na crno, ovi gubici u proizvodnji, pa ne možete da objasnite da je prouzrokovano samo vremenskim uslovima, pa nije uvek bila zima, nije uvek bilo zaleđeno. U februaru mesecu moglo se normalno proizvoditi struja. Znači, možete da pričate jednom da vam prođe kao obrazloženje, ali ovde se radi o desetinama miliona kilovata koji se krađu, vi imate situaciju da istovremeno afere potresaju Srbiju i javnost kada je u pitanju izgradnja mini hidroelektrana i vetroparkova.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Mirčiću.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala još jednom.

I napomena, možda ne bi bilo loše voditi računa o postojanju ili nepostojanju osnova za pravo na repliku, ali opet, još jednom, hvala na dodatnom prostoru.

Pričamo o službenim automobilima, da li je moguće da je neko propustio vest koja je bila toliko zvučna i značajna da je za samo par dana u stotinama bio smanjen broj službenih automobila i da se ta akcija nastavila? Koliki je sada broj, to niko ne može da vam kaže precizno, zato što je u pitanju zloupotreba službene rotacije, a zloupotrebljavani su i oni blinkeri. Pa kada je to nestalo? Dakle, ko je to zloupotrebljavao? Naravno, jasno je, oni koji su ovom zemljom žarili i palili do 2012. godine. A ko je zloupotrebe te vrste zabranio i izbacio iz upotrebe? Upravo ta vlast, ta vlada, ta većina i taj Aleksandar Vučić. To je više nego jasno.

Dakle, pogledajmo, svako od nas, ako govorimo o svom komšiluku, ali molim vas da ne ulazimo u lične obračune ili neku ličnu netrpeljivost sa bilo kim, znači da pogledamo realno, da stavimo ruku na srce i da kažemo da li je to danas onako kako treba da izgleda u pristojnoj, civilizovanoj zemlji ili nije, a u isto vreme da se prisetime kako je to tačno bilo do te 2012. godine. Inače, kad pričamo o toj 2012. godini i tom periodu, dakle, ne samo da je to zaduživanje

uzrok mnogih problema koje mi danas rešavamo, nego i pored toga što danas država funkcioniše u plusu nama, s vremena na vreme, dolaze neke obaveze koje su nastale u ono vreme, koje imaju neki svoj rok dospeća, pa i to moramo da rešavamo i da radimo, i zbog toga naš posao nije gotov nego mora da se nastavi.

Dakle, da se setimo šta je to vreme nosilo. Pored tog zaduživanja i dodatnog opterećenja, moram da upotrebim tu reči, doprinelo je, bukvalno, unakaženju situacije, kada je reč o tome kako je ova zemlja poslovala i kako je privređivala – pet stotina hiljada izgubljenih radnih mesta u tom periodu, to je nešto što mora da se nadoknadi i to traži vreme, a 130 hiljada novozaposlenih kaže ima načina da se ...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Gospodine Mirčiću, dobili ste maločas dodatno dva minuta. Ako dam sada vama, onda će se ponovo javiti gospodin Orlić. Nije negativno govorio o onome o čemu ste vi govorili, zaista. Bilo je pojašnjenje i ja vas molim da se vratimo na dnevni red.

Reč ima narodna poslanica Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LjILJANA MALUŠIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, gospodo ministar, dame i gospodo narodni poslanici, gospodo iz Tužilaštva, danas ću govoriti o dva zakona. Prvi je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o zajmu (Prvi programski zajam za razvojne politike u oblasti javnih rashoda i javnih preduzeća) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj.

Moj uvaženi kolega malopre reče da mi mučimo ovaj jadni napaćeni narod. Pa, to nije tačno. Narod je upravo pokazao na izborima kako to mi radimo. I vidi se kako radimo, imamo 55,8% glasova. Znači, taj narod nije napaćen, nego su to gospoda koja kapiraju stvari. Mi radimo za dobrobit ove zemlje. A kako? Mi radimo reprogram duga iz 2010. godine koji je dosovska vlast uzela sa kamatom od 6,7%, nonsens. Mi isti taj zajam sada uzimamo po 2,2%. Pa da vidim šta bi sa tih 5,5%. To treba reći narodu, a upravo ja o tome govorim.

Znači, to što je što se tiče naroda i pameti narodne. Narod nikada ne greši. Kad vi budete vodili politiku kao mi, dobićete verovatno 70%, što vam ja i želim.

Sporazum je, inače, potpisan u januaru ove godine i dobili smo 182.600.000 evra ili 200 miliona dolara. A zašto? Da bismo oporavili devastiranu privredu. Znači, poenta je dugoročna fiskalna konsolidacija i transformacija državnih i javnih preduzeća, naročito u oblasti energetike i saobraćaja. Naravno, devastirano je sve. Od 2012. godine se vidi izuzetno veliki pomak, u programu Vlade postoje i ključni ciljevi, ciljevi koji se naslanjaju na upravljanje javnim rashodima i to na sledeći način.

Pre svega, treba napraviti veliki nadzor i kontrolu nad javnim rashodima, zatim pozabaviti se racionalizacijom zarada i dovesti prave

menadžere. Znači, dovesti u javna preduzeća ljude koji će znati da rade posao i za to treba da budu nagrađeni.

Zatim, treba unaprediti finansijsku održivost javnih preduzeća u oblasti energetike, znači treba sprovesti mere koje će dovesti do boljitka konkretno „Srbijagasa“ i „Elektroprivrede Srbije“. Te firme, nažalost, nismo mi devastirali, nego neko pre nas, a nije tačno da rade sa gubicima. Desilo se to što se desilo. To su, prosto, stvari koje idu uz jednu državu i siguran sam da ćemo za vrlo kratak period to ispraviti.

A ono što treba istaći je da smo dobili kredit sa vraćanjem glavnice do 2036. godine, što je, neko reče, opet od moje mile opozicije, dug za naša pokolenja. Kada bolje razmislite to zaista nema veze s mozgom. Mi ulažemo u privredu, ulažemo u boljitak, i zarad ove dece koja će nas jednog dana naslediti, a s obzirom na to da imamo kamatu od 2,2%, onda zaista treba čestitati Ministarstvu i kompletnoj Vladi.

Svetska banka je zadužena za sprovođenje implementacije ovog programa, a Ministarstvo finansija će tu biti nadzorni organ. Znači, ne postoji nikakva vrsta malverzacije kao u prethodnom periodu.

Ono što još treba istaći jeste unapređivanje efikasnosti javnih i državnih transportnih preduzeća i to kroz smanjenje fiskalnih nameta pre svega, zatim treba dati veliku podršku sektoru puteva, takođe treba napraviti optimizaciju broja zaposlenih, naravno naći i druge izvore finansiranja. Šta još reći, datum plaćanja treba da bude 15. maj –15. novembar i da su raspoloživa sredstva do 31. maja 2018. godine.

Drugi zakon o kojem ću govoriti je Predlog zakona o potvrđivanju Finansijskog ugovora „Unapređenje objekata pravosudnih organa B“ između Republike Srbije i Evropske investicione banke. Ovde bih pohvalila investicioni program Ministarstva za pravosuđe – bravo, iz prostog razloga što se ovde radi o jačanju vladavine prava, pre svega, zatim objekti u kojima su radi, a koji su zaista ispod svakog kriterijuma. Mi želimo da napravimo jedan dobar poslovni ambijent.

Takođe, redimo elektroinstalacije u svim sudovima širom Srbije. Znači, svi sudovi će biti umreženi. Nema posle izvinjenja za neki predmet koji se do sada vukao na primer 20 godina.

Ono što je bitno reći je da se u tim potprojektima koje je Ministarstvo predložilo rešava veliki problem u 22 objekta koja se tiču pravosuđa. Znači, u osnovnim sudovima, u prekršajnim sudovima – u Pančevu, u Novom Sadu i ostalim objektima širom naše Srbije.

Iz budžeta Republike Srbije se finansira 43 miliona evra, a iz Evropske investicione banke 41. Prva tranša je već bila i zahvaljujući toj tranši mi smo napravili, odnosno renovirali bivšu zgradu Vojno-tehničkog instituta i sada je to jedno božanstveno zdanje za primer po svim evropskim i svetskim standardima. Tamo su već smeštena tri suda i počinje izgradnja Palate pravde.

Takođe, pravi se još jedan objekat, to je Tužilaštvo za organizovani kriminal u Ustaničkoj ulici. Šta reći? Samo – bravo za pravosuđe. Renoviraju se sudovi širom Srbije: u Užicu, Kraljevu, Kragujevcu, Zaječaru, Novom Pazaru, Šapcu, Lazarevcu. Ja sam presrećna. Em jačamo vladavinu prava, em će ljudi raditi u ambijentu koji je primeran i biće kao u svim svetskim i evropskim gradovima. Bravo za Ministarstvo, bravo za Vladu! Nastavite tako, biće mi zadovoljstvo da u danu glasanja podržim predlog ovog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodna poslanica Dijana Vukomanović.

Nije prisutna.

Reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, i pre svega uvaženi građani Srbije, danas imate prilike da gledate na vašim malim ekranima kako Vlada, predvođena Srpskom naprednom strankom, vas i vaše potomke koji još možda nisu rođeni ili su rođeni ove godine zadužuje za novih 200 miliona evra. Rok naplate za ovo zaduženje od strane SNS je 2036. godine. Što znači da će deca koja se rode ove godine otplaćivati neznanje, nestručnost i bahatost Vlade predvođene SNS.

Za šest godina vlasti SNS imamo samo jedan rezultat, a to je zaduživanje. Zaduhivanje i novo zaduhivanje. Za šest godina vlasti SNS zaduhili ste zemlju Srbiju i građane Srbije za 10 milijardi evra i to su egzaktni podaci, to ne možete da pobijete. Kažete da se zaduhujete zbog razvojnih politika javnih preduzeća. Evo, da se osvrnemo kako je SNS poslednjih šest godina upravljala javnim preduzećima.

Na primer, ugasili ste FAP posle 63 godine postojanja. Na primer, u Smederevskoj Palanci u „Goši“ se radnik obesio. I mi nismo kao neke opozicione partije koje samo kritikuju, pozdravljam to što je rukovodstvo države došlo u fabriku „Goša“, ali želim da vidim da li će od posete za radnike biti nečeg konkretnog.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojeviću, da li je to tačka dnevnog reda? Da li je to vezano za dnevni red?

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Kako nije? Zaustavite mi vreme, molim vas.

PRESEDAVAJUĆI: Nadoknadiću vam vreme. Ja vas molim da se vratimo na ono što je tačka dnevnog reda. Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Gospodine Milićeviću, zaduhivanje od 186 miliona evra, zarad razvojnih politika u javnim preduzećima, ja govorim o stanju javnih preduzeća.

Molim vas da mi vratite minut. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Molim vas da se ponovo prijavite. Pokušajte da izvadite karticu.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Kakva opstrukcija kada se javim za reč.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojičiću, nije opstrukcija, pokušajte u drugoj jedinici. Pokušajte sada da se prijavite.

(Narodni poslanici iz Poslaničke grupe SNS negoduju.)

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Gospodine Milićeviću, to što mi oduzimate reč ni vas ni bilo koga drugog iz vladajućeg režima neće abolirati činjenice da građane Republike Srbije zadužujete za skoro 200 miliona evra. Govorimo o razvojnim politikama javnih preduzeća.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojičiću, niste shvatili. Nisam vam oduzeo reč. Samo sam vas zamolio da se vratite na ono što je tačka dnevnog reda.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Mogu li da završim?

PRESEDAVAJUĆI: Možete, naravno. Izvolite.

(Narodni poslanici iz Poslaničke grupe SNS negoduju.)

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Ne znam čemu ta nervoza, gospodine Milićeviću. Molim vas da mi dopustite da govorim o temi dnevnog reda.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite. Upravo to sam vas zamolio.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Da li ova vlada zadužuje građane Srbije za 200 miliona evra, zbog razvojnih politika u javnim preduzećima? Da. Ja govorim o stanju javnih preduzeća, kojima rukovodi SNS već šest godina. Stanje je takvo, moram da ponovim, da ste ugasili FAP posle 63 godine postojanja. Stanje je takvo da se radnik u „Goši“ obesio zbog toga što dve godine nije primio platu, nije imao zdravstveno, socijalno osiguranje. Pozdravljam to što je vrh Vlade došao u „Gošu“, ali čekamo konkretne mere. Da vidimo da li će tim radnicima neko da pomogne. To što je neko došao da ih obiđe, pozdravljamo, mi nismo demagoška stranka, mi smo državotvorna stranka i pozdravljamo sve ono što je dobro za građane Srbije.

Ali, gospodine Milićeviću, građani Srbije znaju da radnici u „Juri“ nose pampers pelene i da rade za 15.000 dinara.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojičiću, da li je ovo vezano za dnevni red? Ja vas ponovo upozoravam i molim vas i pitam vas da li želite da govorite o onome što je tačka dnevnog reda.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Da, naravno.

PRESEDAVAJUĆI: Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Ali sa druge strane evo i nešto pohvalno o Vladi, siguran sam da će Koridori Srbije procvati jer se na njihovom čelu nalazi gospodin Zoran Babić. Ako kažete...

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojičiću, vi pokušavate da govorite o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o zajmu (Programski zajam za razvojnu politiku u oblasti javnih rashoda) između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Je li tako?

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Da, govorim o tome da ova vlada zadužuje građane za novih 186 miliona evra.

PRESEDAVAJUĆI: Znači, pokušavate da govorite o potvrđivanju Sporazuma o zajmu?

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Da, o tome i govorim.

PRESEDAVAJUĆI: Da li ste maločas o tome govorili? Ja vas još jednom ljubazno molim da govorite o onome što je tačka dnevnog reda. Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Gospodine Milićeviću, bitno je da su mene građani Republike Srbije, koje Vlada Srpske napredne stranke zadužuje za novih 186 miliona evra, vrlo dobro razumeli i razumeli su da će to biti manjak u njihovom frižideru, da će to biti manjak u njihovom rezervoaru i da će to biti manjak u njihovom domaćinstvu.

Jedno pitanje, žao mi je što ministar finansija nije tu – ako u nekoj kući postoji dovoljno šećera, pa zašto odlazite kod komšije da pozajmite taj šećer, ako kažete da Vlada ima suficit, da su javne finansije nikada bolje? To je zato što je ova vlada najgora vlada u istoriji Republike Srbije i zato što su javne finansije katastrofalne. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika. Najpre, narodni poslanik Marijan Rističević. Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, evo opet okrenuta leđa, kao da je neko pomešao tablete.

Reklamiram članove 106. i 107, posebno član 107 – dostojanstvo Narodne skupštine. Evo ga primer kako se to dostojanstvo krši. Nekako su mi pametniji s leđa.

Nego, da kršenje Poslovnika malo bolje opišem. Dostojanstvo je povređeno tako što je ovde pričano o pelenama i „Juri“. Da podsetim naše gledaoce, „Jura“ je investitor kojeg je dovela stranka bivšeg režima, to je nesporno.

Broj dva, pomenuti govornik, koji je stručnjak za dugove, koji je pomešao fudbalski klub „u Palanku i opštinu“, pa je predsedavao opštini, a finansirao se iz fudbalskog kluba, povredio je dostojanstvo tako što je ovde govorio da smo mi zadužili državu za 10 milijardi. Ali zaboravio je da kaže da je šest milijardi bila kamata na njihove dugove i milijarda za „Agrobanku“ i „Razvojnu banku“. To je zaboravio da odbije. Time je još jednom narušio dostojanstvo.

Sledeće, pričao je o FAP-u kao javnom preduzeću. Ja stvarno ne znam kako se mešaju te tablete, ali očigledno je da je povredio dostojanstvo tako što je pokušao da nas ubedi da je FAP javno preduzeće, a FAP je, koliko ja znam, akcionarsko društvo.

Prema tome...

(Nenad Milić: Tema!)

A ne znam zašto ovi dobacuju, gospodine predsedavajući.

(Nenad Milić: Prekini ga!)

Još jedno kršenje slobode narodnih poslanika, ometanje moje slobode govora i želim da primenite odredbe članove 108. i 109. i kolegama koji uporno dobacuju izreknete neku opomenu u tom smislu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

U najvećem delu onoga što ste rekli, a tiče se konkretno izlaganja narodnog poslanika, ja mogu sa vama da se složim. Mislim da ste i vi bili svedoci i da možete potvrditi da sam nekoliko puta pokušavao da ukažem uvaženom kolegi da govori o onome što je tačka dnevnog reda.

Ne mislim da sam prekršio konkretne članove 106. i 107.

Vas pitam da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.) Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Krsto Janjušević, povreda Poslovnika.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Poštovani predsedavajući, smatram da je ovde prekršeno više članova Poslovnika, međutim, ja ću reklamirati povredu člana 108. Poslovnika: „O redu na sednici Narodne skupštine stara se predsednik Narodne skupštine.“

Opet kažem, vi ste, gospodine Milićeviću, nedavno i bili u našim krajevima i upoznati ste sa situacijom. Videli smo se u kampanji. FAP nije ugašen, kao što je to jedan od prethodnih govornika rekao, na njegovu žalost nije ugašen. On bi voleo da FAP bude ugašen da bi ta njegova stranka imala više materijala za napad na ovu vladu. FAP trenutno proizvodi 50 kamiona zahvaljujući Vojsci Srbije. FAP se nalazi u Priboju, a u tom Priboju je na predsedničkim izborima Aleksandar Vučić osvojio 63% glasova. Njegova stranka, ne znam, nemam podatak koliko su osvojili, toliko je bilo bitno.

Ono što želim da kažem, kada poredimo, i opet kažemo, FAP je Priboj. Voleo bih da je u vreme kada je ovaj gospodin vodio opštinu Smederevska Palanka organizovana prijateljska fudbalska utakmica između Fudbalskog kluba FAP i „Jasenice“. E sad, „Jasenica“ nije fudbalski klub, nego javna ustanova. O tome smo puno puta pričali. Zbog čega? Mene zanima ono što piše na onoj karti koja bi bila prodana: FK FAP – JU „Jasenica“. E tu se nalazi razlika između nas i njih. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Janjuševiću, vi ste ukazali na povredu Poslovnika, član 108, koji kaže da se o redu na sednici Narodne skupštine stara predsednik Narodne skupštine. Mislim da ste i vi bili svedoci da sam u više navrata pokušavao da upozorim govornika da govori o onome što jeste tačka dnevnog reda.

U tom istom članu, stav 2. stoji: „Zbog povrede reda na sednici, predsednik Narodne skupštine može da izrekne mere: opomenu, oduzimanja reči ili udaljavanja sa sednice.“ Ja nisam smatrao da je neophodno i nerado to činim tokom zasedanja, ali definitivno u narednom vremenskom periodu moraćemo da koristimo i ovaj stav 2. člana 108.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov, povreda Poslovnika.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Ja ću vrlo kratko. Recite mi, u skladu sa članom 103, da li ste vi pod utiskom da je prethodni kolega govorio o povredi Poslovnika? Samo toliko.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Jerkov.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni?

(Aleksandra Jerkov: Hoćete li mi dati obrazloženje?)

Naravno.

Da li želite da se izjasni?

(Aleksandra Jerkov: Ne možete samo da me pitate.)

Da li vi mislite da je kolega Milojičić govorio o onome što je aktuelna tema dnevnog reda skupštinskog zasedanja?

(Aleksandra Jerkov: Ja vas pitam za prethodnog govornika.)

Ne mislim da sam povredio član 103.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

Shvatiću da želite.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, replika.

VLADIMIR ORLIĆ: Da, pa jeste da je pominjanje malopre onih pelena bilo u potpunosti degutantno, ali ima i nekog smisla što smo tu reč čuli od onog od koga smo je čuli. Dakle, kada neko lice priča ovde o milijardama, a očigledno je da nema predstavu šta je uopšte milijarda, koliko je to mnogo, ja mogu samo da zaključim – reč je o nekome ko je, izgleda, ostao na tom nekom nivou razumevanja, na nivou pelena.

Kada je reč o dugu, koliko treba da objašnjavamo ovde koliko iznosi neka vrednost u određenoj godini pa da je razborit i razuman čovek zapamti? Koliko puta treba da ponovimo? Je l' u stanju da zapamti? Možda je ovo suviše pitanje ako pričamo o ljudima koji nisu u stanju da vode neku konciznu raspravu na bilo koju temu. Možda ja grešim što očekujem tako nešto. Možda očekujem previše, da se to upamti. Ali elementarno računanje kaže – priča o tih 10 milijardi je besmislica potpuna. Nerazumevanje šta je milijarda, ne samo kada je reč o dugu države i stranoj valuti, nego kada je reč o nečemu što čovek napravi u sopstvenoj lokalnoj samoupravi koja mu je poverena na staranje, kada nju zaduži za milijarde, a toga nije svestan, jasno vam je da je to lice apsolutno nije u stanju da pojmi ono o čemu priča.

Kada priča o „Goši“ i priča o tome da je dobro da se Vlada interesuje, ali ga zanimaju rezultati, neka ode do „Goše“ i nek pita tamo. Ti radnici i ti ljudi su se zahvalili Vladi i na interesovanju i na preduzetim merama, pa može da sazna i detalje koje su to tačno mere u pitanju.

E sad, što se čovek ovoliko sramoti i što sve ovo pravi od sebe? Ja vidim samo jedan mogući razlog – okajava grehe. Okajava grehe – koje? Na primer, sećamo se u periodu mesec ili dva pred izbore koliko je besomučno hvalio svog predsednika stranke, da je to najbolji mogući predsednički kandidat

koji će sve da pobedi. I šta bude? Čovek se ne kandiduje uopšte. Zašto? Jer nije smeo. Znao je da mu je rejting nula.

E, zašto se mi toga sećamo? Zahvaljujući toj reklami koju sada neko mora da plati. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi predstavnici ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, u odnosu na tačke dnevnog reda koje su vrlo važne, moram da priznam da sam trenutno čovek pomešanih osećanja. Kolebam se trenutno između osećanja stida zbog onoga što je izgovorio prethodni govornik koji je pričao, dakle da se razumemo, prethodni govornik koji je bio na listi govornika, ali moram da priznam i da mi je pomalo smešno, jer optužbe koje smo čuli dolaze baš od njega, stručnjaka za dugove, stručnjaka koji bi mogao da se nađe u Ginisovoj knjizi rekorda za dugove koje je uspeo da napravi. I on nas danas optužuje i kaže kako smo upravljali, kakve smo dugove napravili. On, koji je direktno ostavio dugove od preko tri milijarde dinara u jednoj lokalnoj samoupravi samo za jedan mandat. Tri milijarde dinara. To je za Ginisovu knjigu rekorda. Za Ginisovu knjigu rekorda.

Kada je reč o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o zajmu između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, u pitanju je Programski zajam za, kako smo čuli, razvojne politike u oblasti javnih rashoda i javnih preduzeća, meni je, s tim u vezi, zaista neprihvatljivo da tokom današnje rasprave, kao i jučerašnje, slušamo isključivo optužbe od strane predstavnika „žutog preduzeća“, i ovaj koji je malopre govorio, ali i ostali koji su govorili, kako se zadužujemo. Da, ovim se zadužujemo, ovo je dug, ali pod daleko povoljnijim uslovima nego dugovi koje ste vi pravili. Mi smo danas to čuli, kako od gospodina Martinovića, tako i od gospođe Tomić, da ste se zaduživali pod najnepovoljnijim mogućim uslovima sa kamatnim stopama od 6%, 7%, pa i 8%, a ovaj zajam predviđa kamatnu stopu od 2%. Pa gde je tu zdrava logika? Gde je zdrav razum da nas optužujete za to? I ko nas optužuje? „Žuti“ Kena, koji je ostavio tri milijarde dinara duga, kao što sam rekao.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Markoviću, molim vas, samo o dnevnom redu. Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Ja sam sve vreme u temi. Ja sam sve vreme u temi... Ili, možda, Balša Zev Božović? Je l' nas on danas optužuje? On koji poslednjih dana tendenciozno i zlonamerno napada Ministarstvo unutrašnjih poslova, kontinuirano iznosi samo neistine i laži. A u njihovo vreme Ministarstvo unutrašnjih poslova bilo je potpuno kriminalizovano. Nikada u istoriji Srbije nije bilo većeg kriminala u MUP-u nego u njihovo vreme. Da li treba da vas podsećam kakvo je tada stanje bilo u MUP-u? Hapšenja, progoni, nefunkcionisanje institucija, politička ubistva, pa ubistvo premijera. To je sve

ono što je ostalo kao posledica vaše vlasti, odnosno sve ono što se dešavalo u Srbiji za vreme vaše vlasti.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Markoviću, ja vas molim da se vratimo na ono što je tačka dnevnog reda. Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući, što ste mi ukazali na to. Ja hoću da govorimo o tačkama koje su na dnevnom redu. Hoću da govorimo o pozitivnim efektima koje će ovaj zajam proizvesti. Hoću da govorim o tome šta će ovaj zakon novo doneti, šta će dobro doneti.

Dakle, predviđeno je zaduženje, kao što smo čuli, od 182.600.000 evra. Dakle, takođe, predviđena je otplata glavnice, jednokratno, do 2036. godine, kao i plaćanje kamate dva puta godišnje. To su one stvari koje su predviđene ovim zajmom, i danas smo čuli nekoliko puta u raspravi da je to zapravo ono što možemo da kažemo da je nastavak fiskalne konsolidacije, odnosno konsolidacije stanja u javnim finansijama i javnom sektoru. To je ono što danas niko nije ni pokušao da ospori. Malo sam izašao iz onoga što je tema dnevnog reda upravo zbog toga što su svi pre mene to uporno činili, ali vrlo zlonamerno, vrlo tendenciozno uz iznošenje laži.

Ono što želim istaći kada je reč o izboru tužilaca i sudija, da li je potrebno da ponavljam na koji način ste vi u vaše vreme birali tužioce i sudije? Da li je potrebno? Mi smo nekoliko puta čitali to odavde kada su opštinski odbori Demokratske stranke, „žutog preduzeća“, na sastancima opštinskih odbora donosili odluke o izboru tužilaca i sudija u Srbiji. Imali smo primer Vlasotinca, čitali smo nekoliko primera ovde, kako su ocenjivali, kako su vrednovali i koji su kriterijumi bili u pitanju da izaberu tužioce i sudije. I oni danas nama zameraju nešto.

Iz svih ovih razloga želim da odbacimo sve optužbe koje smo čuli kao potpuno neosnovane i da podržimo današnje predloge zakona. Zahvaljujem.

(Balša Božović: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Imate pravo na repliku.

Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dakle, govornik koji je maločas govorio rekao je da sam ja lično optuživao Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije i ministra Nebojšu Stefanovića za to što je saradnik Zvezdana Jovanovića. Iskren da budem, bio je potpuno u pravu. Samo mi nije jasno kada je to Demokratska stranka vršila vlast u ovoj zemlji, a da je dozvoljavala kriminalcima iz zatvora, a kamoli ubicama predsednika Vlade Republike Srbije Zorana Đinđića da policajce naziva „besnim psima“. To Demokratska stranka nikada nije dozvoljavala u ovoj zemlji i nikada neće dozvoljavati.

I nekoliko puta smo govorili, da ima imalo časti u Vladi Republike Srbije među ministrima, koji odgovaraju „zemunskom klanu“ a ne građanima i ne poslanicima, ministar unutrašnjih poslova bi zaista skupio hrabrosti, otišao...

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Božoviću, imate repliku na izlaganje gospodina Markovića.

BALŠA BOŽOVIĆ: Upravo govorim o tome.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodin Marković nije govorio o ovome.

BALŠA BOŽOVIĆ: ... Otišao u Centralni zatvor i pitao u lice Zvezdana Jovanovića koga to naziva „besnim psima“. Koga jedan ubica premijera u Srbiji danas naziva „besnim psima“? Policiju Srbije koja časno nosi srpsku uniformu, koja nosi grb Srbije na svojim grudima? Mislim da takva vlast nije vlast naroda. To je vlast „zemunskog klana“ i neće još dugo vladati Srbijom. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Božoviću, molim vas da poštujete dostojanstvo i ugled Narodne skupštine Republike Srbije. Mi smo ovde predstavnici građana Srbije i, u pravu ste, vlast naroda, a narod opredeljuje kakva će vlast biti. Narod je rekao kakvu vlast želi.

(Vladimir Đukanović: Povreda Poslovnika.)

Gospodine Đukanoviću, pre vas imamo povredu Poslovnika.

(Radoslav Milojević: Replika.)

Dobićete repliku, ali prioritet ima povreda Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Marijan Ristićević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram 106, 107, a posebno povredu dostojanstva. Za razliku od nekih članova Demokratske stranke, ja nikada nisam video Zvezdana Jovanovića i smatram se povređenim, a verujem i mnoge kolege. On je bio oficir za vreme vlasti stranke bivšeg režima.

Grubo je povređeno dostojanstvo, gospodine predsedniče. Vi ste to probali da sprečite, neuspešno, jer je govornik bio uporan.

Sledeći predsednik Vlade koji je proslavljao sa Jedinicama za specijalne operacije u Kuli, moj kolega poljoprivrednik, dakle on je svakako imao veze sa pomenutom osobom koja se zove Zvezdan Jovanović. Ja ga nikad u životu nisam video. Nikada nije bio oficir za vreme vlasti moje stranke i zajedno sa kolegama, koje se slažu sa mnom, energično odbijam da bilo ko nas dovodi u vezu sa čovekom koji je bio oficir za vreme njihove vlasti. I da još kažem da su ga redovno obilazili predsednici njihove stranke. Ja to nikada nisam činio.

Grubo je povređeno dostojanstvo. Ne tražim da se o ovom glasa, ali da se ubuduće zna da sa pomenutom osobom mi nemamo nikakve veze. Stranka bivšeg režima ima i da to imaju na umu kada pričaju o tome, a i mi, jer imamo pravo na zaštitu od ovako gnusnih optužbi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Ristićeviću.

Koliko sam shvatio u vašem izlaganju, ne želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović, povreda Poslovnika. Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, smatram da ste povredili član 109. Poslovnika, zato što je malopredložni govornik rekao da je ovo vlada koja odgovara „zemunskom klanu“, vi ste ga upozorili, a onda je on nastavio i rekao da je ovo vlada „zemunskog klana“ i tada ste već morali da mu date opomenu.

To je jeziva optužba, i to od onih kod kojih su pripadnici tog klana dolazili u kancelariju, u Vladu, a postoje neki drugi brojni ministri koji su bili u toj vladi, koji o tome pričaju.

Tako da mi nije baš najjasnije kome su onda oni odgovarali, posebno zato što smo tada imali nekoga ko je bio na čelu Vlade a kod koga su takvi dolazili, a da ne pričamo o šefu poslaničke grupe, nekadašnje, koji je tamo odlazio i drugovao sa takvim ljudima.

Prema tome, morali ste da ga upozorite, a da ne pričam, naravno, o članu 107. Poslovnika, zato što se tako obmanjuje javnost, svakako, zato što se tako krši dostojanstvo Parlamenta. Morali ste da ga upozorite, a da ste ga upozorite morali biste da mu date opomenu. Zamolio bih vas ubuduće da tako postupite. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Đukanoviću.

U jednom ste u pravu, mada ponavljam, nerado koristim opomene kao predsedavajući, kao vid sankcija. Sa druge strane, gospodine Đukanoviću, nemoguće je obmanuti javnost. Nemoguće je to učiniti kroz delovanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

(Radoslav Milojević: Replika.)

Gospodine Milojeviću, izvolite sada, pravo na repliku.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala. Gospodine Milićeviću, replika na izlaganje poslanika Markovića.

Možete vi ovde da izglasate, kao što je rekao kolega Božović, i da je zemlja ravna, ali to nije tako. Vi ste zemlju zadužili za šest godina vaše vlasti 10 milijardi evra. Stanje u javnim preduzećima, za koja sada zadužujete naše građane u iznosu od 182 milijarde evra, takvo je da radnici u „Juri“ nose pampers pelene, takvo je da se u „Goši“ radnik obesio, takvo je da ste ugasili FAP posle 63 godine postojanja. Ono što je pokazatelj vlasti Srpske napredne stranke to je da ste, i ovoga puta, najveću pobedu ostvarili upravo u zatvorima. Pogledajte ko za koga i kako glasa.

PRESEDAVNIK: Hvala.

Pravo na repliku Aleksandar Marković, zbog direktnog obraćanja.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Želeo bih da iskoristim priliku, s obzirom na to da je tu ministarka pravde, da ukažem na jedan slučaj prethodnog govornika i da apelujem da se istraži taj slučaj. Dakle, kaže – žuti Kena i žuti Šule oštetili budžet za 13.695.000 dinara. Pa kaže – visoki funkcioneri DS-a Radoslav Milojević Kena i Dragan

Šutanovac učestvovali su u sumnjivom poslu kupoprodaje Doma Vojske Srbije u Smederevskoj Palanci, u kojem su direktno oštećene opština i država za preko 13,5 miliona dinara.

Molim vas da istražimo taj slučaj, jer je očigledno u pitanju eklatantan primer korupcije. Ali to nije jedini primer, ima još dosta primera. Međutim, ono što malopre nismo čuli od jednog drugog predstavnika „žutog preduzeća“ to je kako je postao najbolji prijatelj sa Zaevom iz Makedonije. Jer ovo što smo mogli da vidimo ovih dana na Tviteru, od njih i od njihovih predstavnika, jesu zdušne podrške za EU u Makedoniji. On kaže ovako – ne daj se Zaev; ako Zaev ne postane predsednik Vlade, Makedonija će skliznuti u građanski rat i tako dalje.

Imam samo jedno pitanje za njega – da li je slušao albansku himnu u trenucima kada je Džaferi postao predsednik Parlamenta Makedonije? Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Poslanici, određujem pauzu od pet minuta da se dogovorimo kako ćemo da radimo.

Od 15.00 č. do 16.05 slušamo o svemu samo ne o dnevnom redu.

(Poslanici glasno komentarišu.)

Ma, bože moj. Ma znam, koga ste vi sve pomenuli, o tome da ne govorim. Znači, sat i pet minuta bilo je sasvim dovoljno za replike. Sasvim dovoljno. Otišli smo potpuno u spoljnu politiku. Odmorite se.

Sledeći govornik, Balša Božović, ima tri minuta; toliko je ostalo njegovoj poslaničkoj grupi.

Samo polako, Balša, prošao je minut.

Idemo dalje, da radimo. Znači, 65 minuta je bilo sasvim dovoljno da ...

(Goran Ćirić: Više od tri minuta.)

Tako sam odlučila. Bože moj. Mora neko i da donosi odluke.

(Goran Ćirić: Tri minuta i 22 sekunde.)

Tačno pokazuje tri minuta i 22 sekunde, ni zarez više ni zarez manje.

(Tri i dvadeset dve. Vraćeno.)

Ako hoćete, iskoristite; ako ne želite, ne morate. Potpuno demokratsko pravo da se iskoristi svoje vreme.

Gordana Čomić pravila ovaj poslovnik. Neće Konstantinović, nisam ja pravila Poslovnik, da meri minute i sekunde.

Da li poslanik Balša Božović želi da se obrati skupu?

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem.

Predsednice Narodne skupštine, dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani, tema jeste nezavisnost sudija, nezavisnost tužilaca, a bojim se da Srbija nema čime da se pohvali i ova vlada kada je u pitanju nezavisnost sudija i tužilaštva, iz prostog razloga što su rađene mnoge ankete i mnoga

istraživanja koja su pokazala da je svaki drugi sudija, na svojoj koži, osetio uticaj i pritisak izvršne vlasti, što Vlade Republike Srbije, što nekih drugih koji se predstavljaju u ime Vlade Republike Srbije.

Ako uzmemo u obzir da istraživanje i nije određeno po kriterijumima koja se rade u razvijenim evropskim zemljama, onda dolazimo do podatka da je preko 70% sudija na svojoj koži osetilo pritisak izvršne vlasti. O tužilaštvu da i ne govorim. Imamo samo taj najpoznatiji slučaj koji je potresao Beograd, evo već godinu i nešto dana, slučaj „Savamala“, kada tužilaštvo ne sme da se obrati zato što ministar policije ne dozvoljava, očigledno, rad tužilaštva. Da imamo sabotazu predistražnih radnji po pitanju „Savamale“ i da tužilaštvo ne sme da preuzme od policije predistražni postupak, iako to po zakonu naravno može, zato što je očigledan pritisak Nebojše Stefanovića na tužilaštvo i policiju ogroman. I to sve dovodi u pitanje, naravno, funkcionisanje celokupnog sistema.

Ako idemo i korak dalje sa dešavanjima koja su se odigrala u poslednjih nekoliko meseci, onda ćemo doći i do tog famoznog pritiska od strane ministra unutrašnjih poslova i na unutrašnju kontrolu policije, koja pritiska tužilaštvo u slučaju Dalibor Karanović i pretnji koje je Zvezdan Jovanović uputio ministru Stefanoviću...

Šta se desilo?

PREDSEDNIK: Prebacite karticu ako nije u redu. Ako možemo o dnevnom redu.

BALŠA BOŽOVIĆ: To jeste o dnevnom redu, predsednice Skupštine. O dnevnom redu jeste podnesak Sektoru unutrašnje kontrole od strane Zvezdana Jovanovića.

PREDSEDNIK: Kažite mi samo tačku dnevnog reda o kojoj govorite. Tačno.

BALŠA BOŽOVIĆ: Izbor tužilaca.

PREDSEDNIK: Izbor tužilaca?

BALŠA BOŽOVIĆ: Tako je.

PREDSEDNIK: I govorite o?

BALŠA BOŽOVIĆ: Govorim o tužilaštvu. Opštinski javni tužilac u Bačkoj Palanci, direktno o njemu govorim.

PREDSEDNIK: Je li ga biramo danas?

BALŠA BOŽOVIĆ: Ne.

PREDSEDNIK: Kako se zove?

BALŠA BOŽOVIĆ: Tražim izuzeće, a pred ovim domom potpuno sam slobodan da iznesem sve što mislim da je u vezi sa temom.

PREDSEDNIK: Što vam padne na pamet, je li tako?

BALŠA BOŽOVIĆ: Ne, ali zaista mislim da me prekidate potpuno bez ikakvog razloga. Zašto se bojite? Kada...

PREDSEDNIK: Ja se ne bojim, stvarno. Bojim se samo da ovaj parlament ne ide u dobrom pravcu.

BALŠA BOŽOVIĆ: Ali to znači, ako me prekidate, da je sve istina što govorim.

PRESEDNIK: Ma gluposti.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zašto me prekidate?

PRESEDNIK: Kako možete tako nešto da kažete?

BALŠA BOŽOVIĆ: Zašto me prekidate? Pustite me da kažem onu glupost. Dakle, nije valjda kada pomenem Zvezdana Jovanovića, da mi se isključi sistem?

PRESEDNIK: Neću da vam dozvolim da govorite gluposti, zato što time omalovažavate ovaj dom. Iznosite neistine.

BALŠA BOŽOVIĆ: Vi prvi omalovažavate, zato što Zvezdan Jovanović upravlja Ministarstvom unutrašnjih poslova.

PRESEDNIK: Pauza. To nije na dnevnom redu.

BALŠA BOŽOVIĆ: A to je istina.

PRESEDNIK: Istina? 'Oćete da siđem dole da govorimo istinu?

BALŠA BOŽOVIĆ: Pa evo vi meni...

PRESEDNIK: Hvala vam.

Dajte mi reč da govorim o istini.

Je l' to pauza? Ne, dajem pauzu zato što je ovo stvarno neverovatno šta vi želite da napravite od ovog doma. To je neverovatno. To je odraz nemoći, to što radite. To je odraz nemoći, to nije politička borba. (Aplauz.)

Pa jeste, pauza. Pa pauza.

Znači, to nije politička borba. Ustati, iznositi izmišljotine najgore vrste, okrivljavati ljude za nešto što nije istina. I vi tvrdite...

(Poslanik komentariše s mesta.)

Pa ne znam da l' će tužiti, to nije moj problem.

(Poslanik komentariše.)

A, znači, to je dozvoljeno?

(Poslanik i dalje komentariše.)

Pa ne, vi od ovog parlamenta hoćete da napravite cirkus. Pa hoćete da većina, kojih ima dve stotine, ustane i govori sve moguće neistine i kaže – pa tuži me? Pa je l' to dijalog?

(Poslanik glasno komentariše.)

Mene to ne interesuje. Ja samo ne dozvoljavam da napravite od ovog parlamenta ono što nije. Vi želite da napravite besmisao od ovoga i meni je to jasno, dugo se bavim politikom.

Kao što su bili zahtevi da ovde uđu ljudi... Pa da se ne pravimo mali da ne znamo šta stoji iza toga. I onda stanete tamo i medijima iznosite kao nešto utvrđeno, kao... Ne da krši demokratiju predsednica...

(Poslanici komentarišu.)

Ma ne, ma ne...

(Poslanici komentarišu.)

Ne. Ma ne.

Al' nećete da se pobunite protiv toga, nego vam je milo.

(Poslanici komentarišu.)

Ne, ovo je pauza. Draga koleginice, ovo je pauza. Ako nećete da slušate, vi idite da popijete čašu vode. Imam pravo da govorim u pauzi, kao i drugi.

(Poslanici komentarišu što je uključen mikrofon.)

Pa to nije problem što je uključen mikrofon. Je l' ja sprečavam kolege da uključe mikrofon?

(Sve vreme poslanici naglas komentarišu.)

Pa dobro, evo, isključiću, al' ja glasno...

(Isključen mikrofon.)

(Nakon 40 sekundi uključen mikrofon.)

PREDSEDNIK: Ovakvu političku nemoć nikad nisam videla, jer se tu artikuliše time što ćemo obesmisлити rad Parlamenta.

(Poslanici komentarišu.)

Pa ne, 'oću da me čuju kolege, niste vi jedini u sali.

(U sali se čuju glasni komentari.)

Apsolutno, apsolutno. Kada dobije reč.

Znači, ovde je teror od nekoliko poslanika nad većinom koja želi da radi. Što bežite od toga? Što bežite od toga?

I 'oće nam se, i mi hoćemo, i mi ćemo da govorimo šta mi hoćemo, i šta nas briga šta je na dnevnom redu, 'oćemo da obesmislimo sve... Ne može. Moraćete da izaberete drugog predsednika Parlamenta koji želi da obesmisli sve... Dozvoljava da se ulazi...

Pa ne, zato što je vas 18 mrzelo da dolazite... Da, mrzelo vas je da dolazite. Kad je ta tačka došla po hitnom postupku, došlo vas je 18. To govori o vašoj ozbiljnosti. Došlo vas je 18 da traži da nešto uđe u dnevni red. A juče vas je došlo 32 i na silu nešto hoćete da se uradi. Pa nije to demokratija.

Pa nije to demokratija, vi to dobro znate. Čekajte vašu šansu. Biće izbori, možda vas bude 250. U čemu je problem? A nemojte ovo da radite. Gordana Čomić je za svaki zarez izbacivala čitavu poslaničku grupu, koja i nije bila u zgradi Parlamenta. Nije vam to smetalo. Zaboravili ste to vreme.

I vi držite meni lekcije o demokratiji. S kojim pravom?

(Glasni komentari poslanika.)

Ne, neću, pauza je.

(Glasni komentar poslanika: Pauza?)

Da. Što se svađate, koleginice? Ne morate da slušate. Evo, obraćaću se Aleksandru Martinoviću i uvažanim kolegama ovde.

(Glasni komentari poslanika.)

Tako je. Ali kad dobije reč, ne može da priča ko šta hoće. Ne dok sam ja predsednik.

Nema smisla, neke događaje ističete kao zastavu ispred sebe zbog političke nemoći. To nema smisla. Dovodite i mene kao predsednika Parlamenta

u neprijatnu situaciju. I juče ste zloupotrebili to što nisam dozvolila da ovde koristite ime jednog čoveka koji nije zaslužio da se, kad god nemate neki argument, izgovori njegovo ime.

Prekinula sam ga.

(Glasni komentar poslanika: Prekinuli ste ga?)

Da, nećete to nikad da kažete. Nikad.

Kad nešto uradim, kad kaznim kolege, pre neki dan sam gledala Administrativni odbor, onda ne kažete – super, predsednice. I onda bih vas više poštovala. Kad kaznim njih. Kog šefa poslaničke grupe ste vi glasali (kaznili) iz vladajuće većine ikada? Ikada. Kako se zove? Nada Kolundžija, možda? Ko? Ikada.

Pa kad uradim nešto što se vama dopada i kažete – odlično je ovo, predsednice, onda ćemo imati drugačije kriterijume. A ovako, kad uradite nešto dobro – ništa. Kad se nama nešto ne sviđa – ništa.

(Sve vreme dok predsednica govori čuju se komentari u sali.)

Sat i pet minuta – ko će kome nešto da kaže.

(Posle pauze – 16.15)

Evo, imate osam sekundi; završite vašu diskusiju. Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Sramota je što nemamo Vladu nego imamo klan koji odgovara „zemunskom klanu“.

PRESEDNIK: Izričem vam opomenu za ovu uvredu Vlade Republike Srbije. (Aplauz.)

I sve sam bila u pravu što sam rekla u pauzi. Žao mi je što nije išlo u direktan prenos.

(Poslanici DS dobacuju: Išlo je u direktnom prenosu.)

Je l' išlo? Sa zadovoljstvom. Sa zadovoljstvom. Drago mi je ako je išlo, ali u pauzama ne ide. Žao mi je.

(Glasni komentari poslanika.)

Veroljub Arsić, izvolite. Da li želite da diskutujete? Po dnevnom redu. I vas ću prekinuti bilo šta ako krenete da odgovarate i replicirate.

VEROLJUB ARSIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, smatramo da su svi građani pred zakonom isti i da ne treba iznositi tek tako paušalne optužbe protiv određenih ljudi, pogotovo kada su tu predstavnici Državnog veća tužilaca i ministar pravde.

Ovi što se brinu o javnom dugu, to ćemo malo kasnije. Mislim da je ovde Vlada Republike Srbije sa predlogom izbora nosilaca javnotužilačkih funkcija potpuno bila fer prema Državnom veću tužilaca i one kandidate, kako je predložilo Državno veće tužilaca, prosledila Skupštini.

Ovde su neki od kolega poslanika govorili o 42 tačke dnevnog reda. Da postupamo kao što su oni postupali u njihovo vreme, bile bi tri tačke dnevnog reda – dva međunarodna sporazuma i jedna tačka dnevnog reda bi bila izbor nosilaca javnotužilačkih funkcija. Znači, ono što predloži Državno veće tužilaca bivši režim je odvajao kao jednog kandidata, po principu uzmi ili ostavi. Tako su

bili birani tužioci u 2012. godini. Doduše, tada je mogao neki narodni poslanik da ustane i ospori pojedinog kandidata i da se o njemu Skupština posebno izjašnjava, ali nije mogla Skupština da se izjašnjava o svim kandidatima koje je predložilo Državno veće tužilaca. Neko priča o pritisku na nosioce javnotužilačkih funkcija, a šta je ovo što se dešavalo ranije? Kada konkurišeš za tužioca, nećeš se ni naći pred Skupštinom. Tako je bilo.

Isto ponašanje očekujemo i od Državnog veća tužilaca. Ono po zakonu utvrđuje listu kandidata za nosioce javnotužilačkih funkcija i to na osnovu nekog konkursa, pa postoje određeni uslovi: mora da se uradi plan i program rada određenog tužilaštva za koje konkurišete, pa da se brani taj plan i program rada i tako dalje, i na osnovu toga donosi neke ocene, subjektivne ili objektivne, u to neću da ulazim, i na osnovu toga prosleđuje neku svoju rang-listu Vladi Republike Srbije.

Kao što rekoh na početku izlaganja, Vlada Republike Srbije potpuno je ispoštovala i Državno veće tužilaca i Narodnu skupštinu, jer je dostavila imena svih kandidata koje smo dobili. Da li je to uvek tako? Slažem se da po zakonu Državno veće tužilaca ima pravo da predloži jednog kandidata, Vlada ima pravo po principu uzmi ili ostavi i Narodna skupština ima isto pravo uzmi ili ostavi. Ali ako imate tako korektan odnos od Vlade prema vama, očekujem da to bude recipročno, jer dovodite, ne mogu da kažem zakonitost, daleko od toga, ali stavljate pod sumnju da su postojali neki favorizovani kandidati i svi oni koji sad budu izabrani biće pod tom sumnjom.

Zašto to sebi dozvoljavate? Napravite vašu rang-listu, dostavite Vladi, Vlada će isto da je dostavi Skupštini i mi ćemo na osnovu ovlašćenja koja imamo zakonom i Ustavom da izaberemo tužioca. Ovako dozvoljavate sebi neka ogovaranja, da li imate dežurne kandidate za tužioce, pa su konkurisali u četiri tužilaštva pa su za sva četiri tužilaštva dali isti program, a ne može za sva četiri tužilaštva da bude isti program. Slažete se? Svako ima svoju problematiku, svaki deo teritorije Republike Srbije ima svoje, a neke vrste krivičnih dela negde su više izražena nego u nekom drugom delu teritorije. Pa dozvoljavate sebi ogovaranja da nisu bili čak ni na odbrani tog svog plana i programa.

Zašto to radite? Zašto ste promenili pravilnik u toku konkursnog postupka? Preglasavanje? Pa to možemo mi ovde bolje nego bilo ko drugi na svetu. Znači, Tužilaštvo je samostalni državni organ, tako piše u Ustavu, u zakonu piše nešto čega smo se mi ovde kao poslanici odrekli, da je nosilac javnotužilačke funkcije samostalan i nezavisan od izvršne i zakonodavne vlasti. Odakle crpate ovlašćenja koja imate? Odavde, ovde su nosioci suvereniteta građani i ovlašćenja koja imate crpate odavde. Mi smo vam ih dali i onda nas poštuju kad su ovakve tačke dnevnog reda. Ne jednog kandidata po principu uzmi ili ostavi, svi kandidati koji materijalno ispunjavaju uslov da budu tužioci, i onda ne dovodite u pitanje izbor bilo kog kandidata, a i ako bude neke sumnje bar nije od vas, nego od nas, pa ćemo mi na izbore, da odgovaramo što je neki tužilac izabran ili nije, a vi ne odgovarate. Vi odgovarate ipak nama, jer piše

takođe u Ustavu da republički javni tužilac odgovara Narodnoj skupštini za svoj rad.

Narodna skupština će da se izjasni o kandidatima, ne vidim tu ništa sporno, ali ako je ranije jedna praksa počela kao dobra onda je nastavite tako, nemojte dobru praksu i dobra pravila da menjate i da dovodite u sumnju svoj rad, svoju stručnost, svoje kvalitete i svoje predloge, jer onda dozvoljavate nekima da pričaju kako su tužioci pod pritiskom Vlade Republike Srbije. Nisu. Bili su kad je od strane Vlade predlagan jedan jedini kandidat. Rekoh da su svi građani Republike Srbije jednaki pred zakonom, znači, i očekuju zaštitu od zakona, ali slede i posledice ukoliko prekrše zakon.

Tako da te priče oko „zemunskog klana“ i ove vlade nikako ne stoje, nema mesta. Svako ima pravo da traži zaštitu od policije, svako ima pravo i da očekuje tu zaštitu.

(Balša Božović: I ubica premijera?)

I on ima svoja građanska prava, iako je na odsluženju kazne.

(Balša Božović: A policajac nema?)

I policajac ima, i njegov sin ima, i sin ubice ima. Svako ima pravo zaštite, svaki građanin pred zakonom.

PREDSEDNIK: Poslaniče, vratite se na temu, inače ću vam oduzeti reč kao i drugim poslanicima.

VEROLJUB ARSIĆ: U redu, znači svi imaju pravo da očekuju zaštitu od tog istog tužioca, da li je on osnovni, okružni, odnosno viši, apelacioni ili republički, da tu odmah stavimo tačku.

E sad, kada je u pitanju Sporazum o zaduživanju Republike Srbije i povodom raznih neistina koje su iznete ovde o stanju javnog duga Republike Srbije, prvo, radi se o netačnim ciframa da je vlada Aleksandra Vučića zadužila Republiku Srbiju za 10 milijardi evra. Znače, po metodologiji vlade Mirka Cvetkovića javni dug je samo ono što se država direktno zaduži, samo je to javni dug, ali ono što država duguje na osnovu ugovorenih javnih radova nije javni dug, iako nije plaćeno, ono što država duguje za subvencije poljoprivrednim proizvođačima nije dug, iako nije plaćen, ono što javna preduzeća nisu vraćala svoje kredite, takođe nije bio javni dug, ono što je „Agrobanka“ napravila skoro 700 miliona evra duga, ni to nije javni dug, ni „Razvojna banka Vojvodine“ 300 miliona evra, ni to nije javni dug, to za njih nije bio javni dug.

Nije bio javni dug ni ovo, pošto je bilo reči o „Srbijagasu“ i stalno je napadan direktor Bajatović. Nisam ja njegov advokat, on je poslanik, može da se brani ovde, ali zarad istine, najviše su dugovale lokalne samouprave za isporučen gas i tad je „Srbijagas“ pravio gubitke. Gas je korišćen za toplotnu energiju građana. Gas je naplaćen, odnosno toplotna energija od građana. A što nije plaćeno „Srbijagasu“? Tad su bili neki drugi predsednici opština. Što nisu plaćali svoje obaveze prema „Srbijagasu“, nego je Republika Srbija morala da preuzme te obaveze i sad oni pričaju kako mi zadužujemo građane?

Druga stvar mene interesuje – ako je novac naplaćen za isporuku toplotne energije, gde je potrošen? Jer smo zatekli i opštine koje imaju svoje dugove i svoje deficite. To niko neće da odgovori, ali znaju jednu mantru – vlada Aleksandra Vučića zadužuje našu decu. Pa još izađe jedan kolega poslanik i kaže – zaduženjem se pravi novih 200 miliona evra, 184, a jako dobro zna, bio je na sednici Odbora za finansije, da je u pitanju restrukturiranje starog duga koji je napravila vlada koju je on podržavao, ali ne odgovara mantri.

Jako treba biti bezobrazan – znati istinu, a ne govoriti je. I onda se čude kako na izborima ne mogu da prebace 6% ili 7%, ili se čude što ne smeju da kandiduju svog kandidata za predsednika Republike Srbije a predstavljaju se kao državotvorna stranka.

(Goran Ćirić: Da li je ovo tema dnevnog reda?)

Jako dobra tema dnevnog reda.

Kada su u pitanju javna preduzeća i preduzeća u restrukturiranju, od kojih smo takođe imali nasledene dugove, nisu se takmičili u rezultatima rada tih javnih preduzeća. Znali su, tu je država, tu je budžet, tu su banke od kojih će da se podigne kredit, i to veći nego što se danas zadužuje Vlada Republike Srbije, veći i od kamatnih stopa nego što se danas zadužuju građani Republike Srbije, a takmičili su se ko će kupiti bolji automobil. I sada pričaju o automobilima. Takmičili su se ko će kupiti bolji automobil.

(Marijan Rističević: I voziti Šarića.)

To ne znam. Za Šarića ne znam, neću da spominjem. E tako je trošen novac, e tako je nastao javni dug.

Znači, ovim zakonom Republika Srbija ni dinar ne uvećava svoj javni dug. Ni jedan jedini dinar, samo plaćamo tuđe obaveze. Neko će da kaže – pa dokle? Dok moramo. Još ne prihvataju činjenicu da je Republika Srbija za samo tri meseca smanjila svoj javni dug za dva procentna poena u odnosu na BDP. I to jako dobro znaju, i ne moraju da kažu. Evo, ne moraju da nas pohvale, ali neka kažu bar istinu.

Postavlja se pitanje – zašto podižemo novi kredit kada imamo suficit u budžetu? Pa da bismo povećali plate u javnom sektoru i penzije. Zato. Hoćete li za to da nas optužite, da je to greh? Ali povećaćemo plate i penzije sa onim što je država uštedela i zaradila, ne sa kreditima kao što je to bilo ranije da bi se kupovali glasovi.

Da li će to povećanje da pomogne privredi? Da, hoće. Jer mi počinjemo da imamo i privredu, a ranije se država zaduživala da bi dala građanima plate i penzije, opet je završavalo u bankama na ekstremno visokim kamatama koje su bile do 2012. godine na kratkoročne kredite i do 35%. Danas je 10-11%. Pa su banke duplo zarađivale, na zaduženjima od države, na zaduženjima od građana.

Kome će najviše da bude žao što imamo ovako dobar sporazum sa Svetskom bankom? Pa bankama. Neće moći više da računaju na sigurnog klijenta koji se zove Republika Srbija, već će morati malo da se izlože riziku, da

izađu na tržište i da kreditiraju sa nižim kamatnim stopama i građane i privredu. Tako se vodi država.

I onda nemojte da vas čudi što u vreme fiskalne konsolidacije Aleksandar Vučić na izborima dobije 57%. Nemojte da vas čudi, jer ima rezultat. Ima rezultat. On ima svoje, vi imate svoje.

Da li ste nešto naučili na greškama? Ako nastavite ovako, sumnjam. Jer ćete da naučite na greškama onda i kad naučite da gubite na izborima. Kad naučite da gubite na izborima, čestitate pobedniku, onda možete i da pobedite.

PREDSEDNIK: Hvala, poslanice.

Dragan Vesović. Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospođu predsedavajuća.

Gospođice ministarka sa saradnicima, teško je u nekih sedam-osam minuta, koliko vremena ima, da se priča o ovolikom broju tačaka, tako da ću morati svoju diskusiju da ograničim na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama i da pomenem kroz nekoliko rečenica možda neke nelogičnosti koje su iznete u izboru tužilaca.

Prema već spominjanoj reprezentativnoj anketi, a anonimnoj, Društva sudija, 44% sudija od 1.585 anketiranih sudija, od ukupnog broja, od nekih 2.800 sudija koliko ima u zemlji Srbiji, dali su svoje odgovore da rade u uslovima pritiska, a od tolikog broja sudija 43 je dalo odgovor da je taj pritisak sistemskog karaktera. Pa su dalje dodali da se uticaj političara na sudije vrši posredno, preko pojedinih sudija koji su ili članovi Visokog saveta sudstva ili predsednici sudova. Sada mi dobijamo Predlog zakona u kom treba da promenimo samo dve tačke, što je u stvari bitno.

Potpuno podržavam cenjenog kolegu Martinovića, kom je juče neko osporavao pravo da on bude predlagač. Naravno da narodni poslanik može da bude i treba da bude predlagač promene, tim pre ako je šef najbrojnije poslaničke grupe, ali u toj stvari meni nešto nije jasno.

A 2013. godine promenjen je član 72. tadašnjeg zakona o sudijama, u stavu 1, gde je rečeno da se mandat postavlja da traje pet godina. Do tog dana mandat je bio isto četiri godine, kao što se sada predlaže.

I šta sad tu meni nije jasno? Da li smo onda pogrešili ili smo onda bili u pravu? Da li danas grešimo, da li smo danas u pravu? Zašto to pitam? Pa pitam zato što onaj ko je gledao spisak govornika, video je da pored mog imena stoji – neopredeljen. Nisam čovek iz pravne struke i mene vlast treba da ubedi da to što predlaže jeste nešto dobro, pa da za to glasam. Doduše, pre nekih sat vremena ministarka je onako provukla, negde, da je to tada možda bila greška njenog prethodnika, gospodina Selakovića, ali niko nije rekao jasno, a ja vas molim da zbog nas kojima nije jasno kažete zašto je sada to bolje.

Ovako, ja sam obavljao konsultacije sa profesorima pravnog fakulteta različitih univerziteta u Srbiji koji su mi davali neke druge podatke. Davali su mi podatke koje smo već čuli, da se zbog ovoga ide da bi se nekim

predsednicima sudova produžili mandati, da bi neki dobili drugi mandat, da bi ostali na funkciji na kojoj jesu.

Da li se na ovaj način krši član 149. Ustava u kome kaže da je sudija u vršenju sudijske funkcije nezavisan i potčinjen samo Ustavu i zakonu. On se ne krši vidljivo, ali šta mi imamo? Imamo situaciju da predsednike sudova predstavlja Visoki savet sudstva. Kako se taj savet formira? Ministar pravde, izabran od strane Vlade, predstavnik vlasti, predstavnik skupštinskog odbora, takođe izabran od strane vlasti, predsednik Kasacionog suda, takođe izabran od strane vlasti, i osam kandidata koje određuje skupštinska većina.

Da li neko može da mi objasni da tih 11 članova Visokog saveta sudstva koji će na taj način biti izabrani, prvenstveno od vladajuće većine, što im ne sporim pravo, izbori su pokazali, oni su dobili više i najviše, dakle da li ti osećaju izvestan vid zahvalnosti za svoj izbor pa to prouzrokuje da mnogi sudski postupci do dana današnjeg ne budu rešeni, mnoge afere ne budu razrešene i mnoga pitanja i ljaganja i za obilje časnih i poštenih ljudi koji rade u tom pozivu, zaista, da li je moguće?

Apsolutno podržavam još jednom što je predsednik poslaničke grupe najbrojnije stranke pokrenuo takav zakon. Evo, ja ga molim, pošto je on u moći da promeni i Zakon o Visokom savetu sudstva, odnosno o izboru kandidata, da to bude malo drugačije, da nama koji smo pripadnici opozicije a koji zaista ne želimo da učestvujemo u ovim svađama, prepucavanjima i ubacivanjima u dnevni red i onoga što zaista nema nikakve veze sa dnevnim redom, a hoćemo da budemo, uslovno rečeno, konstruktivni, olakšate situaciju

Ovako meni ostaje objašnjenje da treba da se napravi razlika između dužine trajanja mandata predsednika Kasacionog suda sa predsednicima sudova, koje meni potpuno nije pitko. To rešenje i to objašnjenje mene ne može nikako da zadovolji. Čini mi se da je pre bila želja da se jedna tanka nit, koja je možda ostavljala neki veći stepen nezavisnosti sudstva a koja se ogledala u tome da mandat ne bude isti kao mandat narodnih poslanika, promeni. Ovako, četiri godine je jedna većina, možemo da promenimo, produžićemo još četiri godine, ako, nedajbože, mi ne budemo na vlasti imaćemo svoju produženu ruku. Ovo su moje slobodne percepcije, jer mi niko nije dao jasno objašnjenje da li nije valjalo onda ili ne valja sada, a ja sam to objašnjenje želeo da čujem. Dakle, ostaće nam još četiri godine i mi ćemo imati mogućnost da na taj način jednim mekim, ili manje mekim, više grubim pritiskom regulišemo neka stanja koja se dešavaju.

Još samo par rečenica o izboru tužilaca. Čuo sam malopre nešto što mene kao čoveka poražava. Ne znam, gospođo ministarka, kako vi smatrate da ja kao osoba koja ne poznaje te ljude, koji treba da budu izabrani za te visoke i odgovorne funkcije našeg društva, mogu da glasam za njih ako nemam njihovu potpunu biografiju? Reći ćete mi da ima na sajtu. Možda su ljudi neuki ili nisu dovoljno učeni da se sajtovima bave. Mislim da je dužnost da se to nama dostavi. Ali, više od svega toga me je zbolela jedna činjenica kada ste nam rekli i vi, a i jedna koleginica iz SNS-a, a po njenom razumevanju stvari ostajem u ubeđenju

da je čak osoba iz pravne struke koja je dala jednu užasnu poruku studentima, gde je doslovce rekla – da prosek studiranja i dužina studiranja nije važna. Pa šta nam je važno? Da studiraju po 15 godina sa prosekom šest i po? Da ti ljudi budu nosioci odgovornih funkcija? Da li je to ono čemu mi težimo? Da li je to ono što može da pokrene ovu zemlju?

Ja sam uvek voleo da kažem i da istaknem da sam bio student generacije, da sam prvi i najbolje završio. To je valjda dobro, a ne kako kaže koleginica, nije to važno, bitno je iskustvo. Nikada ne bih mogao da popravim zub da teoretski nisam znao šta treba da radim. Nemojmo da mešamo lončice i da nešto što svakako nije dobro pokušavamo da predstavimo da je dobro, jer ta njena odbrana, malopre je cenjeni kolega Martinović citirao velikog Njegoša pa da ja dopunim citatom, izgledalo mi je – „Janko brani Vladislava mrtva, što ga brani kad ga ne odbrani.“ Branim da je nešto dobro, a to dobro nije. Hvala vam.

PREDESEDNIK: Hvala.

Potrošili ste vreme vaše poslaničke grupe Dveri.

Dušan Pavlović.

Meho Omerović.

Marija Janjušević.

Da, izvinite, Dveri nemaju više. Hvala vam.

Enis Imamović.

Ivan Kostić. Ne može, da.

Reč ima Aleksandar Stevanović. Izvolite.

ALEKSANDAR STEVANOVIĆ: Dame i gospodo, ja ću govoriti o dva zakona koja se tiču zaduženja Republike Srbije. Imamo dva zakona koji treba da podrže naše ugovore, jedan sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, odnosno sa Evropskom investicionom bankom. Efekti tih zakona mogu biti izuzetno povoljni za nas, imajući u vidu da mi refinansiramo jedan trošak relativno visokog zaduženja koje smo imali u prošlosti za trošak koji je kudikamo niži. Tu je teško dati neku veliku primedbu. Ako vi padnete sa nekim prosečnim zaduženjem, koje je, recimo, bilo po 4% ili 5%, na ispod dva procenta, to vam je na tih 180 miliona pet miliona uštede svake godine i to je prilično teško napasti ako se koristi za refinansiranje. To je jedna istina, vrlo bitna istina.

Takođe, ako zajam ima dužu ročnost i ako vi pomerite ročnost finansiranja, recimo, sa nekih 10 na 20 godina, vama padaju troškovi godišnjih otplata. I to je isto jedna stvar koja je istinita. Ono što mi dobijamo je da imamo i manje troškove kamata, uz pomoć manjih kamata, i da imamo manje godišnje troškove otplate na ime kamata. To su stvari koje treba pozdraviti.

S druge strane, postoje izazovi koji se javljaju. Kada vi dobijete oslobađanje od pet miliona samo na osnovu jednog zajma, pitanje je kako se ta sredstva mogu iskoristiti za dalje smanjenje rashoda u budžetu i, u stvari, kako vi možete gurnuti privredu da ima veće stope rasta. Tvrdite da mi imamo sa 3% velike stope rasta. One jesu veće nego u vreme krize, ali sve balkanske privrede

imaju veće stope rasta: Albanija, Bugarska, Rumunija rastu po 3,5% ili 4%. Trenutno je dobra konjunktura u svetskoj privredi. To je znak da u stvari ne treba da budemo preterano srećni zbog toga što je sada dobra situacija, nego da treba i dalje da radimo strukturne reforme i treba naći načina da naš privatni sektor raste. To je jedan veliki posao koji sledi.

Takođe, pare koje smo dobili od IBRD dobili smo jer smo se obavezali na neke stvari u tri oblasti. Tu ima još jako mnogo posla da se obavi, i to ne naivnog posla. Ko god je nekad bio u EPS-u zna kakvi su sindikati, da je sindikat u EPS-u vrlo zeznuta stvar i da su izbacivali mnoge ministre. Mi EPS nismo još načeli kao država. Možda je malo rano da se radujemo. Ogroman posao predstoji, baš ogroman.

Takođe, postoji još jedno pitanje na koje treba isto obratiti pažnju. Ovo je vreme najnižih kamatnih stopa koje ćemo imati u narednim godinama. Amerika je počela da diže referentne kamatne stope, kamate na zaduženja u dolarima će rasti. Evropa neće i Evropska centralna banka zasipati tržište jeftinim novcem i neograničeno kupovati obveznice. To znači da će rasti troškovi finansiranja u evrima. Ključno je pitanje zašto se ne radi više na refinansiranju, odnosno zašto se u ovo dobro doba za refinansiranje ne uloži maksimum napora da prepakujemo većinu naših dugova, smanjimo troškove po osnovu kamata i konačno damo privredi mogućnost da raste?

Sada je lako rasti, ali biće godina koje neće biti konjunkturane i toliko dobre, a to se može desiti već za vaše većine, i da onda dođemo u situaciju da se moraju uzimati krediti za refinansiranje po 3% ili 4%, a ne kao sada za nešto ispod dva. I to je nešto što će se promeniti. Nekad je dobra situacija, nekad je loša, ali mi, ako smo pametni, koristićemo dobro vreme. To je jedan izazov koji sledi.

Kada je reč o ovom drugom kreditu, duboko podržavam to da se ulaže novac u naše sudove. Stanje sudova je jadno u svakom pogledu. Ulaganje u zgrade i u sudske informacione sisteme je bitna stvar. Međutim, mislim da postoje još neke stvari o kojima je jako bitno govoriti, a to je, ako smo već mogli dobiti tranšu od nekih 180 miliona od Evropske investicione banke da uredimo zgrade sudova, da uvedemo informacione sisteme i da sudska vlast funkcioniše efikasnije, mislim da smo mogli malo razmisliti i o tome da dobijemo podršku da se u Srbiji uradi jedna temeljna reforma propisa. Ne u smislu da menjamo neke ključne privredno-sistemske zakone, tu imamo dinamiku koju nam daje EU i to je put koji je jasan, ali da napravimo jednu jasnu studiju gde imamo mnogo neusaglašenih zakonskih, podzakonskih akata, nejasnoća, jer bi to bila najveća podrška koju biste mogli dati sudstvu, da sudstvo ima manje predmeta zbog toga što bismo imali koherentniji, jasniji i bolji pravni sistem.

To je ogroman posao i za dobro naše privrede i našeg pravnog sistema taj posao treba uraditi. I to je skup posao, da se ne lažemo. Nije lako motivisati ni ljude koji rade u našem sistemu donošenja zakona, a nije lako ni naći ljude koji bi nam mogli pružiti podršku, jer to košta. To je jedan zeznut

posao. I tu je ključno pitanje – ako smo već mogli uložiti sredstva u obnovu zgrada sudova, u informacione sisteme, da li smo mogli deo sredstava uložiti u te namene? Mislim da bi ta sredstva bila vrlo pametno uložena i vrlo pametno bi se mogla iskoristiti.

Konačno, da ne bude sve tako vedro i da ne bude neočekivano da od strane opozicije dobijete podršku za neke stvari, mislim, kritikovaće vas drugi zbog sudstva, ali, eto, ima i nekih lepih stvari s naše strane da se kaže, a sve to će jako malo vredeti ako se ne uradi restrukturiranje EPS-a, ako se ne uradi restrukturiranje „Železnica“ i ako se do kraja ne završe poslovi u javnom sektoru.

Ne mogu nas ni EBRD ni EIB ni druge institucije koje finansiraju reforme u Srbiji naučiti da biramo najbolje ljude na najbolja mesta, da imamo dobre sistematizacije, dobre sisteme mere učinaka i da nam svaki tender bude u najboljem mogućem redu. To možemo samo mi u Srbiji da uradimo, i tu imamo jako mnogo posla, ali stvari kao što je jeftino refinansiranje kredita i ulaganje u sudstvo ja sa ove strane ne mogu da kritikujem. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajuća.

Uvažena ministarko, poštovani predstavnici Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca, poštovani državni sekretare, kolege narodni poslanici, danas zbog ograničenog vremena nisam bio u mogućnosti da u svojoj diskusiji jednu vrstu svoje opservacije posvetim i autentičnom tumačenju odredbe člana 82. stav 1. tačka 2) Zakona o državnom premeru i katastru. Zamolio bih da se ovome posveti posebna pažnja, imajući u vidu činjenicu da u praksi možemo imati ozbiljnije probleme, ako bi se ovakvo autentično tumačenje u celini prihvatilo. Naravno, ono kao dato ni u kom slučaju ne znači da je nezakonito. Apsolutno ima uporište u pozitivnim propisima, ali se postavlja pitanje zbog čega je ograničavajućeg karaktera.

O čemu se konkretno radi? Svaki građanin Srbije zabeležbu spora u katastru vidi kao neku vrstu sredstva obezbeđenja, obezbeđenja svojih imovinskih interesa ili drugih materijalnih interesa. Zamoliće katastar da izvrši zabeležbu parnice zbog toga što će na taj način zaštititi svoju imovinu kojom raspolaže, jer dok traje ta zabeležba spora, sa imovinom se ne može raspolagati, odnosno dok je parnični postupak u toku. Ali ovde stoji da, ukoliko parnične postupke iniciraju treća lica... Šta znači treća lica? To su ona lica koja nisu pravni prethodnici ili oni koji nisu ranije bili upisani u katastru kao vlasnici. To su treća lica. I ta treća lica, kaže se u ovom autentičnom tumačenju, mogu biti tako legitimisana i da se može zabeležba spora izvršiti samo u tri slučaja – prvi, kada se podnosi tužba po osnovu održaja, drugi, kada se pobijaju pravne radnje dužnika i, treći, kada je lice upućeno da pokrene parnični postupak. Treći podrazumeva prekid vanparničnog postupka, kako bi se neko sporno pitanje rešilo u parnici.

Koleginica i ja, figurativno rečeno, imamo postupak nasleđivanja, dolazimo do sporne situacije, ne možemo da se dogovorimo da smo jednaki naslednici, sporimo jedno drugome nasledničke udele, sud nas upućuje iz vanparničnog postupka na parnicu da tu spornu činjenicu otklonimo, razjasnimo i sud to presudom reši.

E, sad ovde dolazimo do suštinskog pitanja – zašto samo ove tri situacije? Zašto se ne može izvršiti zabeležba spora po ostalim tužbama? Zašto se ne može izvršiti zabeležba spora ukoliko ja podnosim tužbu zbog toga što imam kupoprodajni ugovor i na osnovu kupoprodajnog ugovora želim da se utvrdi pravo svojine? U Ulici vojvode Stepe imamo preprodaje stanova na milion načina. Prvo je prodat Neđi Jovanoviću, posle je prodat Dušici, pa ne znam kome, trećem, četvrtom, petom i tako dalje. Ja imam pravni interes da se na osnovu moje tužbe izvrši zabeležba spora kako bih kasnije pokušao da izdejstvujem presudu kojom se utvrđuje pravo svojine u moju korist. Zašto ja to ne bih mogao da zabeležim? Zašto ne bih mogao da podnesem takav zahtev katastru da se upiše zabeležba spora? Da li na taj način moje imovinsko pravo ostaje nezaštićeno? Naravno da ostaje.

Imamo milion drugih situacija, životnih situacija, praktičnih situacija koje, jednostavno, nameću potrebu da se zabeležba spora izvrši upravo zbog zaštite imovinskih prava. Šta ukoliko imam kuću u posedu, platio sam kupoprodajnu cenu, platio čak i porez, imam pisani ugovor, ali se nisam uknjižio u katastar? Takvih je situacija mnogo. Ja kao takva stranka u postupku, tužilac, imam aktivno legitimaciju, imam interes da tražim zabeležbu spora. Ovo autentično tumačenje nisam siguran da nam to dozvoljava ograničenjem na samo tri situacije, na samo tri slučaja.

Imam izuzetno visoko poštovanje prema onome što je pregledač autentičnog tumačenja izneo, zbog toga što je na taj način predlagač zaštitio sve one na koje se odnose ove situacije. Samo je moje pitanje, opreza radi – šta ćemo sa ostalim situacijama? Šta da radimo sa onima koji u ovoj situaciji na neki način ostaju bez mogućnosti adekvatne zaštite kroz zabeležbu spora pred službom za katastar nepokretnosti?

Dodatna motivacija zbog čega ističem ovaj oprez jeste zato što već sada postoji Nacrt zakona o državnom premeru i katastru gde je zabeležba spora na sasvim drugačiji način definisana tako da ćemo imati jednu takozvanu prelaznu situaciju ili, da kažem, prelaznu normu do donošenja novog zakona o državnom premeru i katastru kada ćemo zabeležbu spora definisati onako kako je Nacrtom utvrđeno.

Nadam se da ove moje dobronamerne sugestije i sve ono što sam istakao treba da imaju samo jedan jedini način razmišljanja, a to je da pokušamo da popravimo nešto što bi moglo u praktičnoj primeni da izazove potpuni efekat, što je interes građana kada je u pitanju dostupnost osnovnog načela pravne sigurnosti.

Na kraju ću se vratiti na nešto što se danas pojavilo kao sporno kada je u pitanju izbor tužilaca, kada je u pitanju izbor tužioca za ratne zločine, kada je u pitanju sama procedura. Čini mi se da mnogo laicizma proizlazi iz komentara kada su u pitanju personalna rešenja i način kako se personalna pitanja rešavaju. Laicizam, zbog toga što oni koji ne razumeju ili ne poznaju postupak daju komentare koji izlaze iz okvira kulturnog, stručnog, profesionalnog i pre svega i nadasve moralnog.

Zašto ovo govorim? Prozvan sam da sam se izvinio u ime onih koji ne žele da se izvine. Protiv onih koji se građanima neće izviniti zbog toga što su se ovde vulgarni komentari iznosili o pojedincima koji su kandidati za nosioce pravosudnih funkcija, ja nemam ništa protiv, ali ću kao čovek koji drži do ličnog etičkog kodeksa uvek biti spreman da kažem da iz ovog doma ne treba da izlaze takvi komentari, da se ličnosti po imenu i prezimenu ni u kom slučaju ne smeju ljagati i da ukoliko se o bilo kome bilo šta iznosi mora biti pre svega činjenično utemeljeno i da svako mora odgovarati za izgovorenu reč. To i sada ponavljam i smatram da građani Srbije treba da nas kao narodne poslanike koji njih predstavljaju upravo nas tako i doživljavaju, kao ljude koji vode računa o izgovorenoj reči. Ja ću se uvek truditi da o tome iskreno vodim računa.

Zbog toga ne mogu da prihvatim da je danas iznet komentar da su pojedini kandidati nestručni, jer ulazimo u jedan ozbiljan problem. Navodno je nestručan kandidat za predsednika Prvog osnovnog suda ili kandidat za sudiju Višeg suda u Pirotu. Pa znate šta, ako ćemo tako da komentarišemo, dolazimo u jedan paradoks, da onda negiramo kompletan rad Visokog saveta sudstva. Visoki savet sudstva je doneo jednoglasne odluke. Te jednoglasne odluke proizlaze iz nekog postupka koji je podrazumevao da se ispita nečija stručnost, da se ispita nečiji kvalitet rada, da li on zadovoljava ili ne zadovoljava, da li je taj kvalitet rada iznedrio ono što tog kandidata kvalifikuje da bude predsednik suda.

Ja verujem Visokom savetu sudstva. I dok Visoki savet sudstva primenjuje pravila koja je dužan da primenjuje, dok čestito i odgovorno, a prevashodno savesno, posvećeno i po zakonu obavlja svoj posao, zbog čega bi mi, narodni poslanici, bili u dilemi da li je neko stručan ili nestručan, naročito ako se to iznese od nekoga ko nije u struci?

Ja nisam čuo razloge da je kandidat za predsednika Prvog osnovnog suda u Beogradu nestručan. A razloge može da mi da samo Visoki savet sudstva. Kao što iste razloge može da mi da samo Državno veće tužilaca kada je u pitanju bilo koji od kandidata koji konkurišu za nosioce javnotužilačke funkcije, bez obzira da li se radi o zameniku javnog tužioca ili se radi o javnom tužiocu.

Zato smatram da je konačno vreme da se oslobodimo 1. predrasuda, 2. sujete i 3. bilo čega što podrazumeva poštovanje zakona i poštovanje procedure. Ako neko želi da mi imputira da se dodvoravam, da, dodvoravam se pravdi, zakonu i pravičnosti. I uvek ću se dodvoravati i nikad se neću libiti toga. I pripadam poslaničkoj grupi koja takve principe neguje i uvek će ih negovati. Time sam ponosan, i na svoju poslaničku grupu i na te principe.

Mi imamo situaciju gde smo danas sa ove strane čuli toliko osporavanja kada je u pitanju institucija Tužilaštva za ratne zločine da je to strašno. Od negiranja same institucije do negiranja njihovog rada, negiranja bilo čega. Kandidat koji je trenutno vršilac dužnosti zamenika tužioca za ratne zločine obavlja tu funkciju već duže vreme vrlo uspešno. Drugi kandidat takođe ispunjava sve uslove. I to je Državno veće tužilaca procenilo. Zar treba u to posumnjati? Apsolutno ne.

Mi se nalazimo možda čak i u pomalo neprijatnoj situaciji da odlučujemo o nečemu o čemu bi ipak trebalo struka da odluči, jer jedino struka zna ko ima veću težinu u struci a ko ima manju težinu u struci, kao što i advokati znaju ko ima veći advokatski dignitet, autoritet i kredibilitet, sa stanovišta struke, a ko ima manji.

Ali ne možemo da osporimo činjenicu, recimo, da je vršilac dužnosti zamenika tužioca za ratne zločine obavio izvanredan posao u poslednje vreme – proširenje optužnice kada su u pitanju počinioci nesumnjivo teškog protivpravnog dela sa velikim stepenom društvene opasnosti, što je slučaj u Štrpcu, i tako dalje, i tako dalje. Je li to treba negirati? Je li to treba dezavuisati? Ni u kom slučaju. Mi u Poslaničkoj grupi Socijalističke partije Srbije stojimo na stanovištu da građani treba da prepoznaju u svemu tome kvalitet u radu. I ništa više od toga.

Ono što želim da istaknem, a tu ću i privesti kraju ovaj deo diskusije, jeste da ćemo i ubuduće imati priliku da o nosiocima pravosudnih funkcija diskutujemo, zbog toga što nam je i Ustav i zakon dao to pravo, zbog toga što, kao što reče kolega Arsić, imamo tu takozvanu obavezu da donesemo zakone po kojima će pravosudni organi, institucije i svi oni koji deluju u pravosudnim organima i institucijama raditi što efikasnije, da njihov rad bude što optimalniji i da bude u korist građana i za dobrobit države Srbije. Jer država Srbija bez pravne sigurnosti koju obezbeđuje građanima, a ova vlada to nesumnjivo čini, ne može ići napred.

Tužilaštvo za ratne zločine je učinilo mnogo kako bi se konačno otvorila vrata i prema međunarodnoj zajednici, kako bi došlo do saradnje u pogledu procesuiranja učinilaca krivičnih dela iz oblasti ratnog zločina, kako bi se na najbolji mogući način prikupili podaci, i to nedostajući podaci. Podsećanja radi, mi smo preuzeli mnogo toga od Haškog tribunala kada je Tužilaštvo za ratne zločine procesuiralo mnoge počinioce teških krivičnih dela i sada idemo dalje.

Naša je obaveza da pomognemo tom tužilaštvu, da pomognemo i drugim institucijama, i Državnom veću tužilaca i Visokom savetu sudstva, da kroz zakonsku regulativu koju ćemo ovde donositi rade što bolje i što efikasnije.

Zato vas i molim, kao i sve narodne poslanike ovde, sve nas prisutne, da puno poverenje poklonimo onima koji to poverenje ne da zaslužuju, nego svojim radom dokazuju, a dok svojim radom dokazuju, onda nema razloga da se to poverenje na bilo koji način dovodi u sumnju, a to je i jedna i druga

institucija, i Državno veće tužilaca i Visoki savet sudstva. Zahvaljujem se i Ministarstvu pravde, naročito uvaženoj ministarki Neli Kuburović, koja je zaista u uvodnom delu izložila ono što je malo ko od narodnih poslanika prihvatio na način kako je izloženo, već se dosta politizovalo, dosta se pravio politički marketing ili partijski marketing, umesto rasprave u suštini.

Ja vam se zahvaljujem i još jednom ističem da će Poslanička grupa Socijalističke partije Srbije bezrezervno podržati predloge o kojima danas raspravljamo, i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o sudijama i, nadam se, najbolje kandidate za nosioce pravosudnih funkcija. Zahvaljujem se.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Zahvaljujem, kolega Jovanoviću.

Reč ima narodna poslanica Ljupka Mihajlovska. Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, samo ću kratko.

Budući da je spojena rasprava o svim tačkama dnevnog reda, moram da kažem da stojim iza onoga što su rekle moje kolege iz Poslaničke grupe Srpska napredna stranka, mislim na Biljanu Pantić Pilja i na profesora Marka Atlagića vezano za njihove rezerve, odnosno osporavanje kandidata za predsednika Višeg suda u Pirotu Marinu Živković i predsednika Prvog osnovnog suda u Beogradu Nataliju Bobot. To je njihovo pravo. Oni za to imaju odgovarajuću argumentaciju.

I ja kao predsednik Poslaničke grupe takođe dovodim u pitanje njihov izbor, zato što smatram da u ovom trenutku postoje bolji kandidati od njih. Naravno, to nije lični rat protiv bilo koga, ali ne mogu da podržim kolegu Jovanovića u njegovom stavu da Narodna skupština treba samo da glasa u celini o svim predloženim kandidatima a da nema pravo da dovede u pitanje izbor pojedinih kandidata. Onda bi time Narodna skupština bila dovedena u situaciju – uzmi ili ostavi, dakle uzmi ceo paket koji ti je ponuđen ili nemoj izabrati nikoga.

Mi imamo pravo da osporavamo izbor pojedinih kandidata. Ne znači da je Visoki savet sudstva uvek u pravu. Oni imaju svoje kriterijume, svoj način rezonovanja, ali konačnu reč daje Narodna skupština i ja se pridružujem mojoj kolegici Pantić Pilji i mom kolegi Atlagiću i ja takođe kao narodni poslanik i kao predsednik Poslaničke grupe osporavam kandidaturu, odnosno osporavam izbor predsednika Višeg suda u Pirotu Marine Živković i kandidaturu Nataše Bobot za predsednika Prvog osnovnog suda u Beogradu.

Niko zbog toga ne treba da se ljuti, ali mi kao narodni poslanici imamo pravo to da činimo. Poslovnik nam daje to pravo i u danu za glasanje mi ćemo se o ovom predlogu odluke, o izboru predsednika više sudova u Republici Srbiji, zbog ovih osporavanja, kojima se i ja pridružujem, glasati odvojeno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.

Reč ima narodna poslanica Ljupka Mihajlovska.

Odustajete? Hvala.

Pošto poslanička grupa Dveri nema više vremena, Zoran Radojičić ne može govoriti, a nije ni prisutan u sali.

Narodna poslanica Jasmina Nikolić.

Odustajete? Zahvaljujem.

Narodna poslanica Tatjana Macura? Nije prisutna.

Narodni poslanik Vladimir Orlić? Hvala.

Narodni poslanik Saša Radulović ima reč. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Poštovani građani, dame i gospodo, pred nama je objedinjena tačka dnevnog reda sa 42 stavke. Među njima je Zakon o sudijama, zapravo izmene Zakona o sudijama, zatim postavljenje i razrešenje nekoliko tužilaca, postavljenje u 33 tužilaštva, i to: dva su predloga za tužioca za ratne zločine, onda za četiri viša javna tužilaštva, 25 osnovnih i 17 zamenika javnih tužilaca, ukupno 60 različitih tužilaca. Zatim, imenovanje sudija, po prvi put troje sudija i jedno imenovanje za Visoki savet sudstva.

Mi praktično za ovih 60 tužilaca imamo po nekih 20 sekundi za svakog tužioca da mu posvetimo vremena, otprilike po tih 20 sekundi i za ove zakone i za ovo autentično tumačenje zabeležbe spora u katastru. Mislim da je građanima potpuno jasno da je ovo nemoguć posao, odnosno da za ovo vreme ne možete ništa da obrazložite, tako da zaista ovakvo objedinjavanje rasprave nam ne dozvoljava uopšte da kvalitetno razgovaramo o ovim kandidatima.

Kada govorimo o predlozima za tužilačke funkcije, Skupština bi morala da odluči. Ne slažem se, naravno, sa prethodnim govornikom da Visoki savet sudstva i Državno veće tužilaca predlaže kandidate, oni vode računa o svemu. Pa čemu onda mi služimo? Jer, ako oni o svemu vode računa, onda bi zakon valjda trebalo da bude takav da oni donose odluke. Pošto je zakon takav da Skupština donosi odluke, onda bi poslanici morali da imaju dovoljno informacija o tim tužiocima da bi mogli da se opredele da li nekoga da podrže ili ne.

Za građane, ovako izgleda jedan predlog za javnog tužioca. Znači, to je ovaj ovde pasus teksta, na osnovu čega bi trebalo da donesemo odluku da li da podržimo ovaj predlog ili ne. Da pročitam ukratko, ne navodeći ime i podatke ovog tužioca, pošto su svi otprilike isti, ali imamo ime i prezime, predlaže se za taj i taj sud, rođen je te i te godine, završio pravni fakultet gde već, te i te godine, položio pravosudni ispit, zatim prvi radni odnos zasnovao na tom mestu, zatim izabran na to mesto, pa na treće, četvrto, i kad prođemo kroz sve to, nijedna rečenica o tome šta je plan rada ovog kandidata, koji su rezultati njegovog ili njenog dosadašnjeg rada, znači nijedan podatak o tome zbog čega bi jednog ovakvog kandidata trebalo da biramo na tu funkciju.

Na osnovu ovoga nijedan poslanik, sigurno, ne može da donese kvalitetnu odluku o tome da li da podrži nekog kandidata ili ne. I, naravno, nije dovoljno niti može da bude dovoljno da kažemo – mi verujemo Visokom savetu

sudstva, jer ako ćemo tako da radimo onda valja menjati zakon i učiniti tako da Visoki savet sudstva direktno postavlja sudije a Državno veće tužilaca tužioce i da se time završi, ili da to Vlada direktno radi.

Znači, ovim smo dovedeni u nemoguću situaciju, da odlučujemo o nečemu na osnovu podataka koje smo ovde dobili. Poslanička grupa Dosta je bilo pokušala je da dobije dodatne informacije, planove rada, da vidi ko su bili drugi kandidati, da izvrši neko poređenje. Međutim, nismo dobili te informacije, nisu nam date.

Drugo, uopšte nemamo mogućnosti na odborima da razgovaramo sa kandidatima, da im postavimo pitanja, da možemo na neki način da donesemo kvalitetnu odluku. Na ovaj način, na osnovu ovog ovde teksta, priznaćete i sami, ne može se doneti odgovorno kvalitetna odluka koja interesuje građane Srbije. Morali bismo da imamo planove rada, morali bismo da imamo iskustvo, odnosno rezultate dosadašnjeg rada da bismo mogli da izvršimo neke procene.

Ono što nam ostaje u nedostatku svega ovoga je da „kopamo“ po medijima i da onda iz medija izvlačimo neke afere koje su plasirane, za koje ne znamo ni da li su tačne ili nisu tačne, da li su plaćeni tužioc, zato što su novine plaćene da oblate jednog dobrog tužioca, kao što ima takvih slučajeva, ili se zaista radi o istinitim stvarima.

Ima i o mnogim kandidata koji su ovde na spisku dosta novinskih naslova koji govore o tome. Evo, recimo, ovde jedan iz „Blica“, koji govori o kandidatu za Više javno tužilaštvo u Pančevu, gde se govori o njemu kao pripadniku organizovane kriminalne grupe i da je Specijalno tužilaštvo, odnosno Tužilaštvo za organizovani kriminal vodilo postupak protiv njega u predmetima iznuđivanja novca. Ja ne znam da li je ovo tačno; pozivam ministarku da proveri ove navode, jer ovo su jako važne stvari.

Prvo, ili je ovo blaćenje i netačno, ne želim da blatim bilo koga, pa ni ovog kandidata. S druge strane, možda je tačno. Ovo su službeni spisi. Mislim da je to nešto što ministarka mora da proveri da li je tačno da su protiv ovog kandidata za Viši sud u Pančevu vođeni ovi postupci, da li je označavan kao pripadnik organizovane kriminalne grupe koja je iznuđivala novac.

Ja neću dalje. Ovakvih primera ima zaista jako mnogo. Ovakve stvari bismo morali da razrešimo i ovo je nešto što bi moralo da bude i u predlogu za imenovanje nekoga i, s druge strane, da imamo priliku i na Odboru da postavljamo pitanja kandidatima, da bismo znali da onaj koga imenujemo zaista zaslužuje da bude na tom mestu.

Imamo veliki upliv izvršne vlasti u rad tužilaštva, očigledni primeri neprocesuiranja, odnosno nesprovođenja zakona; slučaj „Savamala“, 24 sporne privatizacije, zatim opljačkana cela Srbija, a ispada niko nije kriv za to, pa afera „Helikopter“, onda ubistva novinara koja su nerešena, pa gardista, pa nebrojeno primera. Ovo nam govori da kadrovi koji se biraju u tužilaštvo nemaju kvalitet, ili nemaju kičmu ili i jedno i drugo. Ne može biti da se ništa od toga ne procesuiru a da mi imamo i da se predlažu najbolji kandidati.

Kad gledam ovaj spisak kandidata, jedino što nam ostaje da ocenjujemo je u nekim slučajevima gde su nam date prosečne ocene na fakultetu, jer ni sudije, za koje su dati ti podaci, ni tužioc, za koje nije dat nijedan takav podatak, pa uključujući, znači nije dat ni podatak o proseku koji su ostvarili na fakultetu, nijedan drugi podatak ne možemo da koristimo za poređenje. Ne kažem da su ocene na fakultetu jedini glavni kriterijum, međutim, to je jedini koji ovde mogu da vidim koji je merljiv, i to kod sudija. Imamo predloge za sedam predsednika sudova i od toga ovo su proseki ocena: 7,32; 6,55; 7,35; 6,32; 7,48; 8,3 i 7,14. Ovo je sedam kandidata za predsednike sudova. Ovo su im bili proseki na osnovnim studijama pravnog fakulteta što u Nišu, što u Beogradu i nekim drugim mestima.

Zatim, za sudije koje se biraju prvi put imamo tri kandidata: jedan kandidat sa prosekom 9,77, drugi sa 7,0 i treći sa 7,32. Ovo je jedino što mogu da koristim za poređenje. Složit ćete se da ovo nije dovoljno da bi se ocenio bilo koji kandidat. Prema tome, mislim da je više nego očigledno da na osnovu ovih podataka ne možemo doneti sud.

Dotaći ću se sad Zakona o sudijama. Predlažu se tri promene, praktično. Jedna je da se jača uloga predsednika suda, i to suprotno preporukama struke. Ja ću se ovde voditi preporukama struke, znači strukovna udruženja sudija govore o tome da je potrebna relativizacija uloge predsednika suda, a ne jačanje.

Zakon predlaže da se predsednik suda bira umesto na pet godina u jednom mandatu, zapravo dozvoljava dva puta po četiri godine i, pored toga, dodatnu stvar – da ovo ograničenje, kada se steknu uslovi za penziju, da predsednik suda ne ide u penziju nego da može da ostane predsednik suda do kraja mandata.

Sad, to nijedan drugi sudija ne može. Znači, predsednici sudova bi bili privilegovani. Takođe, znamo da je predsednik suda veza sa izvršnom vlašću. Prema tome, i ova hitna procedura po kojoj se zakon donosi i kaže se da je svrha, odnosno da bi svaka druga procedura ugrozila rad sudova, što je neverovatno obrazloženje, i moje pitanje ministarki je koliko sudova ima u kojima su predsednici sudova pred penzijom, pošto jedini razlog koji mogu da vidim za ovaj hitan postupak i za donošenje ovih uredbi je da bi neke sudije koje su u toj poziciji danas mogle da sačuvaju tu poziciju.

Znači, podvlačim, struka...

(Predsedavajući: Isteklo je vreme.)

Struka govori o tome da je potrebna relativizacija uloge predsednika suda, a ne jačanje. Mi ćemo glasati protiv ovoga. Što se tiče tužilaca, tu ne možemo da se izjasnimo i pored najbolje volje. Molim ministarku da odgovori na pitanja.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala, uvaženi predsedavajući. Pravo da vam kažem, ne znam odakle da počnem. Svašta sam čuo danas ovde, ali mi je posebno zanimljivo ova rasprava oko tužioca za ratne zločine.

Ja ću svakako glasati za određenu osobu, za koju smatram da bi zaista trebalo da bude na tom mestu, iz prostog razloga, jer znam da će ona, ta osoba raditi sve suprotno od onoga što je Vukčević radio. I to je već veliki plus, a i samim tim što su ti nekadašnji tužioci, odnosno ti koji su radili u tom tužilaštvu zapravo bili najobičnija ekspozitura Haškog tribunala ovde i svako ko bi to makar malo pomerio nabolje zaslužuje šansu, samo da oni koji su otišli u penziju a koji i dalje imaju pipke tamo u tom tužilaštvu više nemaju ništa. I ko god odstrani takvu ekipu, Vukčević i Vekarić, ja mu skidam kapu i ima veliku podršku s moje strane.

A zašto to govorim? Mi smo na tim suđenjima za ratne zločine svašta mogli da vidimo. Mi smo mogli čak da vidimo da pravni zastupnik bude žena koja je sociolog. A zašto? Zato što je bila toliko uticajna i jaka u našem društvu i naravno da ima veze, pošto je bila predsednica jedne nevladine organizacije koja je, ko je šta radio ovde, isključivo blatila srpski narod. Ta osoba je bez ikakvih problema mogla da bude čak i pravni zastupnik, što je skandal, a eto, to smo doživljavali.

Prema tome, kad neko priča o nezavisnosti sudova i tužilaštava, eto dovoljan vam je samo taj predmet gde vidite da je jedna osoba mogla bukvalno da naređuje sudiji, čak i da traži smene sudija zato što smatra da oni ne sude kako valja. Radi se o Nataši Kandić, naravno.

E sad, pričamo ovde o partijskom sudstvu i partijskom tužilaštvu. Kolege su spominjale onaj čuveni slučaj iz Vlasotinca. Više puta je ovde o tome govoreno, ali ja prosto moram da pročitam neke navode, pošto se radi o oceni predsednika opštinskog odbora jedne partije, nekadašnje vladajuće partije, i predsednika opštine, koji daju analizu koji je sudija podoban, odnosno ko je podoban da bude sudija u tom sudu.

I sad, pazite cirkusa, kaže ovako, ocenjuju nekog od kandidata – predsednik suda od 2000. godine lomio se između DS i DSS, prevagnuo trenutni interes te se smatra da je DSS, u principu je pošten, kaže, ali nekomunikativan i nepreduzumljiv, al' zaslužuje šansu. To je ocena, zamislite, da budete sudija. Pa kaže ovako za nekog drugog – simpatizer, supruga mu je član DS, pošten, vredan, sa strane nekorumpiran, desetak godina unazad pruža svu pravnu pomoć DS, verovatno najbolji u sudu, ambiciozan, zaslužuje da napreduje, zainteresovan za apelacionog sudiju u Nišu, nesporan je. Možete da zamislite ovakvu jednu ocenu. A onda kaže ovako – predsednik suda do 2000. godine, okoreli neprijatelj DS zbog smene, neprincipijelan, koruptivan, usiljen, i danas, u Novoj Srbiji, presuđivao 1996. godine kao predsednik veća izbornu krađu u Vlasotincu, pred penzijom, nesporno negativan. Ocenjuje ga predsednik opštinskog odbora jedne partije.

Pa kaže ovako – mirna, pravedna, povučena, poštena, apolitična, jedina mana suprug joj je bivši predsednik JUL-a, sada političar, direktor Elektrodistribucije u Vlasotincu, nespornih sudskih kvaliteta. Ovaj mi je bio posebno zanimljiv, kaže – pošten, vredan, sa strane posmatrano nekorumpiran, stručan, iskusan, dugogodišnji simpatizer DS, odbacivao sve krivične prijave prema funkcionerima opštinskog odbora DS Vlasotince, sin mu je član, zaslužuje pažnju i šansu za napredovanje, zainteresovan za zamenika apelacionog tužioca ili starešinu Višeg tužilaštva. E tako su se nekada birale sudije i tužioci, tako što vas oceni predsednik opštinskog odbora tada vladajuće partije u nekom mestu ili eventualno predsednik opštine i tako vas izaberu da budete sudija u sudu.

I danas nam takvi pričaju o partijskom sudstvu, odnosno uopšte o partijskom pravosuđu, oni koji su na pravdi boga šeststo i nešto sudija gumicom obrisali u reformi pravosuđa. Svi ti ljudi su dobili sporove, morali smo da ih vratimo i proizveli su nemerljivu štetu za ovu državu zato što ljudima morate da platite novac za ono što su izgubili, odnosno što nisu mogli da rade. A ocenjivanje je bilo takvo, upravo po ovom kriterijumu – ko je bio partijski dobar.

Sada, kad pričamo o tom partijskom pravosuđu, znate, nama su ovde stalno imputirali kako je sadašnje pravosuđe partijsko zato što je, zamislite, Prekršajni sud doneo odluku da presudi u korist Nebojše Stefanovića, vezano za onaj slučaj oko NIN-a. A kada je Apelacioni sud oborio to, onda to više nije partijsko pravosuđe, to je dobro pravosuđe. Pazite sad tog licemerja. Inače, u njihovo vreme to nije moglo nikada da se dogodi, da sud presudi nešto protiv njih, nije postojala nikakva šansa. Znači, sudije su bile apsolutno tako, što bi se reklo, naštelovane, da su morale da dobijaju presude iz određenih kabineta i da to pročitaju. Svedok vam je, između ostalog, sudija koji je sudio u predmetu „Mladićevi jataci“. Čovek je podneo ostavku, otišao iz tog predmeta, jer nije hteo da donese napisanu presudu protiv tih ljudi, izdiktiranu presudu.

E vidite, ključna razlika između nas i njih je upravo ta, a tu ćete vi iz Ministarstva pravde morati mnogo da uradite. Ključna razlika je što mi nećemo da se mešamo u rad pravosuđa, i to neretko ide i na našu štetu kao stranci, ali, izvinite, ide na korist državi. A vi u Ministarstvu pravde moraćete da se pozabavite time da ovde narod konačno shvati da je pravosuđe definitivno nezavisno, jer upravo ono što nam je ostavljeno iz tog nekog samoupravnog socijalizma, odnosno iz komunističkog perioda, a i kasnije iz perioda ovih što su nam vladali do 2012. godine, to je razmišljanje naroda da se isključivo sudije biraju po partijskom ključu i da svako može od političara da naređuje sudijama.

Nama je drago što se dešavaju slučajevi gde se presuđuje i protiv funkcionera naše stranke, i treba tako da bude, ako su kršili zakon, treba da bude presuđeno protiv njih, ali niko nema pravo da se meša u rad sudija i tužilaca.

Ono što mi je veoma zanimljivo, vidim ovde neke kandidate, pravo da vam kažem, živ za njih ne bih glasao. Ima nekih koji su na primer uhapsili 500 i nešto ljudi kao tužioci i svi su bili oslobođeni i napravili su takvu

nemerljivu štetu ovoj državi od jedno 110 miliona dinara, čini mi se. Neću da govorim o imenu i prezimenu osobe, ali je strašno da ta osoba uopšte ima morala da se opet kandiduje. Ja, recimo, za tu osobu živ neću da glasam, odmah da vam kažem.

Slažem se ovde sa kolegom Martinovićem da mi kao poslanici definitivno imamo pravo, pa i individualno, na kraju, da ocenjujemo pojedine kandidate koji su nam došli ovde i njihove biografije. Ja vas samo molim da zaista učinite još više u pravosuđu u odnosu na ovo što ste do sada uradili, a uradili ste mnogo. Vi ste, recimo, odnosno pre svega gospodin Selaković ali vidim da ste nastavili njegovim putem i to mi je jako drago, vi ste obnovili apsolutno mrežu sudova i to za duplo. Neko je imao genijalnu zamisao u ovom društvu da potpuno uništi mrežu sudova, da imamo svega 30 i nešto sudova u državi. Danas čini mi se da smo to vratili i mnoge opštine koje su bez ikakvog razloga izgubile sudove dobile su nove. Drago mi je što gradite nove zgrade za sudove, posebno ovo za prekršajne sudove, veoma važno, svi će biti na jednom mestu i to je veoma veliki uspeh.

Ono što moram da vam na neki način čestitam, mada nisam bio pristalica toga, to je oko tužilačkih istraga, ali nam je i to ostalo u amanet od neke prethodne garniture, gde je, grlom u jagode, neko ušao u čitav postupak tužilačke istrage zato što se dobio novac od jedne velike zapadne države koja je tražila, i to insistirala isključivo na tome, da se napravi ta tužilačka istraga. Kod nas je to napravljeno prilično navrat-nanos. Vi ste dobili vruć krompir i to ste koliko-toliko napravili da funkcioniše kako valja. Tvrdim da nama još uvek tužiocci nisu u potpunosti osposobljeni za adekvatan rad vezan za tužilačku istragu, ali s obzirom na to kako je to ostavljeno i kakav je to haos bio sa donošenjem onakvog ZKP, onako navrat-nanos, ovo je još zaista super.

Moram da vas pohvalim i za činjenicu da mladim ljudima dajete šansu. Mnogo mladih pravnika uspelo je da pronađe mesto pod suncem i mislim da ste, evo, i to moram da kažem, takođe nam je ostalo, na jedan vrlo besmislen način napravljena je ona pravosudna akademija, pravo da vam kažem kako je to tada funkcionisalo, uopšte mi nije jasno čemu je to služilo, vidim da ste vi sada to jako lepo upodobili da će Pravosudna akademija biti mesto gde će se školovati zaista na pravi način naši budući nosioci pravosudnih funkcija. Čestitam vam na tome.

Drago mi je što to ipak temeljito radite, a ne kao nekada da čisto donesete neki zakon da biste se opravdali pred ovima iz EU ili da biste dobili eventualno neki novac iz fondova, nego ipak se sistematično prilazi izradi određenih zakona i pripremate pre svega i javnost i čitavo društvo, a svakako pripremate pre svega one nosioce pravosudnih funkcija da postupaju po određenim zakonima. S tim u vezi, naravno da ću podržati sva ova rešenja. Što se tiče samih sudija i tužilaca individualno ću se odlučivati, svakako, kada do kraja baš pogledam svima biografije. A što se tiče zakona, potpuno ću podržati i verujem da će to učiniti, naravno, i čitava Poslanička grupa SNS. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog jedinstvenog pretresa, pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima narodni poslanik Goran Ćirić. Preostalo vreme je još tri minuta.

GORAN ĆIRIĆ: Pa evo, za tri minuta, nešto što je očigledno posle jučerašnje rasprave okupiralo pažnju i mislim da je važno što je i gospodin Vujović, ministar, ovde sa nama, a ja bih želeo sa njim i sa kolegamicama i kolegama koji su dali doprinos ovoj debati da razjasnimo neka pitanja na koja juče nismo mogli da dobijemo odgovor.

Kada govorimo o ovom zakonu o potvrđivanju Sporazuma o zajmu za Programski zajam za razvojne politike u oblasti javnih rashoda i javnih preduzeća, pošto su neki govorili o tome da to nije zajam, da je to reprogramiranje, pa bih da pitam – zbog čega onda ne piše o reprogramiranju zajma iz 2011. godine? Dakle, pošto se govorilo da ovo nije zajam nego je to način da se vrate neki stari dugovi.

Ali, ono što je mnogo važnije, gospodine ministre, mislim da je važno da mi poslanici Narodne skupštine, a pre svega građani Srbije dobiju dovoljno argumenata i informacija na osnovu čega mi donosimo ovakvu odluku o zaduživanju za 182 miliona evra, plus zaduživanje od nekih tridesetak, dakle ukupno 200 miliona evra, na ovoj sednici. To otvara više pitanja, a ključno je pitanje stanja javnog duga. Sećate se da sam predlagao upravo poštovanje zakona, jer Zakon o javnom dugu govori o tome da onog trenutka kada premašimo 45% zakonskog limita učešća javnog duga u BDP kod svakog usvajanja budžeta moramo da raspravljamo o tome i da nas Vlada upozna sa načinom na koji će se prevazilaziti taj problem. Dakle, to je jedan od predloga DS.

A 2012. godine u julu javni dug je iznosio oko 15 milijardi evra i ovde se puno govorilo o tome, o pravim, lažnim, ovakvim ili onakvim podacima o javnom dugu. Dakle, 15 milijardi u julu 2012. godine, a ja posmatram sajt i ono što je meni dostupno, sajt Uprave za javni dug, koji možete i vi da proverite i svi građani Srbije, na kome se iskazuje – da je 31. decembra 2016. godine bilo oko 25 milijardi i 200 miliona duga, da je 31. marta 2017. godine, i to je poslednji pristupačan podatak na sajtu Uprave za javni dug, taj iznos bio 24 milijarde i 900 i nešto miliona.

Znači, na osnovu pristupačnih podataka Uprave za javni dug to je negde oko 25 milijardi, 15 milijardi u julu 2012. godine i sada 10 milijardi više. Pitanje je dakle upravo to – na osnovu čega mi odlučujemo, jer je ovaj programski zajam od 200 miliona namenjen, pre svega, racionalizaciji u okviru EPS-a?

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

Da vas podsetim, samo deset sekundi, ako dozvoljavate, mislim da je važno i ne bih uzimao više vremena, da je vrlo bitno reći da smo pre godinu i po dana usvojili zakon kojim smo se zadužili za potrebe EPS-a nekih 200 miliona evra. Postavljam pitanje – na koji način smo potrošili ta sredstva, ako su efekti, gubici EPS-a posle godinu dana, godinu i po dana smanjena proizvodnja EPS-a... (Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Ćiriću.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović. Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala. Ja nisam dobio odgovore na pitanja koja sam postavio. Ponoviću još jednom ključne stvari, odnosno ključne probleme koje imamo ovde kod izbora sudija, izbora tužilaca.

Biramo tužioce za 33 tužilaštva. Imamo 60 predloga po imenu i prezimenu. Imamo jedno kratko obrazloženje gde su samo biografski podaci, bez ikakvih relevantnih podataka na osnovu kojih bismo mogli da se opredelimo i da glasamo za nekog tužioca ili ne, ili za nekog sudiju ili ne. Jedino što možemo da poredimo jesu prosečne ocene na fakultetu na osnovnim studijama koje su date za sudije, a za tužioce nemamo ni taj podatak. Priznaćete, na osnovu toga je nemoguće doneti odluku, tako da me zaista interesuje, čuli smo od nekoliko poslanika vladajuće većine o tome kako će se oni opredeljivati za svakog tužioca ponaosob, interesuje me na osnovu kojih podataka. Sve što smo dobili je na ovom komadu papira za svakog tužioca. To je jedan kratak paragraf. Na osnovu ovih podataka je nemoguće izjasniti se o kvalitetu jednog tužioca.

Ponovo, možda je kandidat, odnosno možda su kandidati za tužioca za ratne zločine dobri, možda nisu dobri, ne znamo. Poslanici su dobili samo kratko obrazloženje. Bez plana rada, bez analize dosadašnjeg rada, kvalitetan izbor nije moguće doneti. Moguće je doneti izbor na zvonce. Kada zvoni zvonce, vi glasate. I to je moguće, međutim, to nije u interesu građana Srbije.

Ono što je zaista veliki problem, a ministarka nije ni na to odgovorila, struka kaže, relevantna sudska udruženja kažu da ove izmene Zakona o sudijama u stvari jačaju ulogu predsednika suda umesto da je relativizuju, kao što struka zahteva.

Sam način izbora je sporan. Ima predloga, recimo, da predsednika suda biraju sudije suda i da to bude način izbora. Ovaj izbor, odnosno ovaj način izbora koji radimo danas kroz Skupštinu sa ovim kratkim obrazloženjima jednostavno nema nikakav smisao.

Pokret Dosta je bilo misli da tužioce treba birati direktno na izborima u svakoj opštini, većinskim izborom, tako da građani biraju isto kao i načelnike policije, isto kao i predsednike opština, gradonačelnike. To mora biti direktan izbor. Mislimo da je to jedini način da dođemo do kvalitetnih kadrova, gde će građani odlučivati.

Ovakav način, na osnovu ovog šturog obrazloženja, jednog kratkog paragrafa, nijedan poslanik ne može doneti kvalitetnu odluku. Naravno, moguće je da su nekim poslanicima dostupni dodatni izvori informacija o tužiocima, ali

oni nisu dostupni svim poslanicima. O sudijama takođe. Ostaje nam samo da gledamo njihove prosečne ocene.

(Predsedavajući: Privedite kraju, kolega Raduloviću.)

Znači, potrebna je relativizacija uloga predsednika sudova i, konačno, tužiocima sa kičmom i integritetom. Na osnovu ovoga, te odluke nemoguće je doneti. Mi nećemo glasati.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević. Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem. Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam prethodnog govornika pažljivo slušao i zapisivao kao mudre misli. Pre svega želim da vam kažem da su se u drugi krug predsedničkih izbora plasirali Saša „Rasulović“ i gospodin Stamatović iz Užica, odnosno iz Čajetine, al' 1. aprila.

Gospodin Stevanović je imao najbolju diskusiju danas, ja to cenim. Ali sve što je on skupio, ovaj je prosuo. Ovaj što me tužio, što je u drugi krug ušao tesno, između nevažjećih Stamatovića, pod parolom – samo mlako. Dakle, tužio me čovek za reči izgovorene za govornicom. Toliko on poznaje zakone. Ali nije problem što on ne poznaje zakone i Ustav, nego što ne poznaju ni sudije. Imamo čudnih poslanika, a imamo, evo kolega Atlagić je tu, još čudnijih sudija.

Čuli smo i žalbu za biografiju. Kad smo birali ministra privrede, to je veoma izuzetno osetljivo mesto, dobili smo biografiju od tri reda, i kolega Atlagić kaže da je na osnovu toga nastala neka njegova teorija, znate ono, sad se raspravlja o Darwinu, čovek je postao od, ne znam, ali teorija gospodina Atlagića je sledeća – čovek je postao od stečajnog upravnika, ali bogat čovek. Ali kad malo bolje razmislim, pa nije to baš tako... To su siromašni ljudi, sem novca ništa drugo nemaju.

I slažem se sa diskusijom gospodina Stevanovića, al' ga ovaj pokri, upropasti. Slažem se, mi smo stvorili za vreme zaduživanja stranke bivšeg režima izvor za vraćanje duga, kaže 15 i nešto milijardi, jul 2012. godine. Ja se slažem. Ali, gospodine Martinoviću, da li je bilo i već dve milijarde deficita? Zato što je bila izborna godina, već su ubacili dve milijarde. Da li je to 17,6? Da li smo u zadnjih pet godina vratili gotovo šest milijardi kamate? Da li je to osam od onih deset milijardi? Da li nas je opteretila Razvojna banka i Agrobanka za gotovo milijardu? Jeste. Da li je to trebalo da vratimo iz budžeta? Jeste. Koliki je to onda stvarno naš dug? Milijardu, dve. I mi zato pravimo stotine kilometara auto-puta, otvaramo radna mesta, a oni nisu radili ništa.

Ajde da vidimo dalje. Da li mi imamo prihode od privatizacije 6,7 milijardi, koliko su oni imali od 2001/2002. godine pa do 2012. godine? Da li mi imamo tih 6,7 milijardi? Da smo ih imali mi bismo bili u još većem suficitu. Da li smo mi stvorili državu koja može da finansira svoje rashode sama? Da. Da li smo ove godine, prošle, vratili 650 milijardi dinara duga i kamate? Da li je ove godina kamata na njihove dugove 133 milijarde? Da li je sramota zameniti dug sa

8% kamate za dug sa 2% kamate? To je gospodin Stevanović najbolje objasnio. Ja se slažem s njim, nema šta da se doda.

Opasnije od njihovih dugova je što nisu stvorili nikakvo sredstvo za vraćanje duga, već naprotiv, prihode od privatizacije 6,7 milijardi. Sad nam kažu – vi dajete investitorima 10 hiljada po radnom mestu. Pa mi da imamo tih 6,7 milijardi, otvorili bismo 670 hiljada radnih mesta, a oni dobili 6,7 milijardi i otpustili 400 hiljada ljudi. Od njih napravili nesrećnike. I sad drže nama lekciju tamo negde sa Maldiva, Briona, tih belosvetskih ostrva, dođu ovde i pričaju o nekom našem dugu. Četiri stotine hiljade nesrećnika bez dostojanstva, bez plate. Koliko je to u platama? Dve milijarde godišnje po prosečnom ličnom dohotku. Nemamo dve milijarde. Ti ljudi nemaju dve milijarde? Njima je cilj bio da rasporede novac prema sebi i prema tajkunima, a ne prema tim običnim ljudima. Privatizacijom su to uradili, sad nama drže lekcije.

Reforma pravosuđa je služila, da oprostite gledaoci, kao „mače govno kad zagrne“, da bi se zaboravilo šta su pokrali, zajedno sa svojim tajkunima, izvršena je reforma-deforma pravosuđa; dovedeni rođaci, strine, ma i jednog mrtvacu su doveli. Koja ovde beše karakteristika? Dugogodišnji simpatizer. To mora da je ovaj moj sudija.

Ustav i zakoni služe da zaustave slobode građana na određenom nivou, da ne možemo da ubijemo, ukrademo. Dobro, neki su imali to da mogu... Ubiše onog Luleta ni krivog ni dužnog, iz osвете, ali Ustav zaustavlja i vlast, pa i sudsku. Sudska vlast je opasna. Ona može da presudi i izvršnoj i zakonodavnoj.

Pravosuđe jeste nezavisno, sudska vlast je nezavisna, tužilaštvo je samostalno, a nisam siguran da je ta nezavisnost sudstva božanska, oni moraju da budu zavisni od Ustava i zakona. Barem ja to, kao seljak čovek, vidim. Nisam ja to, završio neke velike škole kao ovaj moj kolega poljoprivrednik, što je izbacivao ljude iz voza samo zato što su govorili engleski. A to je bilo u mladosti, po njegovom priznanju, ali bi on danas sigurno izbacivao ljude iz voza zato što ne znaju engleski. To ti je tako kod njih, oni se okrenu očas posla.

Da li Ustav i zakon zaustavljaju i sudsku vlast? Da. Evo je tužba protiv mene izvesnog Saše „Rasulovića“, „Dosta ga je bilo“. Kaže on – 170, za reči izgovorene za govornicom. Evo, kolega Atlagić je bio sa mnom kao publika, sudija mi kaže „okrivljeni“, ja kažem ne mogu da budem okrivljeni – Ustav, član 103, garantuje da narodni poslanik prilikom vršenja svoje funkcije ne može da bude pozvan na krivičnu i drugu odgovornost za izneto mišljenje ili glasanje prilikom vršenja svoje funkcije.

A ovaj me tužio za reči izgovorene za ovom govornicom, i to dok me on ometao ovde. I to me tužio za ono – gospođo predsedavajuća, ajd' sklonite ovog ispred mene, stoji ovde kao okočen paradajz, ometa me dok govorim. Ni ime mu nisam pomenuo. I on me tužio, i ovaj uzeo da me procesuiru. Kaže, možda to piše u Ustavu. Ja mu kažem – ima i u Zakonu o Skupštini, to isto piše. Kaže – piše to i u Ustavu i zakonu, al' čekaj da zapišem te članove. Čovek koji se zakleo na Ustav. Al', kaže, ja mislim drugačije nego što piše u Ustavu i zakonu.

E, to je pravosuđe iz 2009. godine, koje je trebalo da posluži, to su sudovi njihove partije, da se sve ono zagrne u privatizaciji, svih onih 6,7 milijardi, cela vrednost društvenog kapitala, koji su oni potrošili, a ono što je vredelo daleko više to su njihovi prijatelji tajkuni profitirali. I jedni i drugi su smislili sudove svoje partije da sve to pokrije ruzmarin i šaš. I danas drže nama lekciju.

Taj „njihov sudija“ na moju primedbu da je tužba dostavljena na latinici i da ja, eto, te latiničke oznake nešto ne ljubim i da tražim da se tužba upristoji, pošto me tužio kandidat za predsednika Republike Srbije, i da mi se dostavi na ćirilici. Sudija kaže – evo, živ je Marko Atlagić – ja mislim da vi nemate pravo na ćirilicu. A ja kažem – pa sudija, ja nisam Hrvat, izvinite, rođen sam kao Srbin, a izgleda da sam samo zato kriv, i nemam pravo, po članu 10. Ustava, na ćirilčko pismo u vlastitoj zemlji.

I vi, gospodo iz Visokog saveta sudstva, ili ja neću više biti poslanik ili to neće biti sudija. Bez obzira na to iz koje je partije došao, ako je došao iz partije, a postoji osnovana sumnja da je to bila ta čuvena reforma u kojoj su birani čak i neki ljudi koji su bili mrtvi. Ono kaže – jeste malo mrtav, ali je bio simpatizer te i te stranke. Izaberu ga iako je bio mrtav. Dakle, to je ta čuvena reforma i to su te čuvene primedbe.

E sad gledajte, jednakost pred zakonom, to su ljudska prava. Gospodo iz tužilaštva, gospodo iz Visokog saveta sudstva, gospodo iz Ministarstva pravde, vi ne smete puno tamo da im se mešate, jer oni odmah ono, nezavisnost, ovo, kao da je to neka božanska. Nikako da shvate da mi imamo pravo na jednakost pred sudovima. Prvi osnovni sud oslobodi kolegu Martinovića za izgovorene reči za govornicom. Kolegu Atlagića, evo imam ovde sve, oslobodi. Ali mene procesuiraju. Mora da sam im se žestoko zamerio.

Dakle, sad te partije i dalje imaju neke svoje simpatije, neke svoje sudove, neke svoje sudije i ja verujem da je pred vama težak zadatak.

Tužilaštvo za ratne zločine, dajte malo neka procesuiraju i neke tamo zločine i zločince koji nisu Srbi. I to je pravo na jednakost pred sudovima. I pokojne žrtve imaju pravo da budu jednake pred sudovima, da se na isti način kazne zločini prema njima. Ne možete da radite ubuduće tako kao Haški sud. To je bio duplikat Haškog suda, još goreg Haškog suda. To je Haški sud na kvadrat.

Ne može tako. Ne može neko da bude kriv samo zato što je Srbin ili da žrtva koja je bila srpska nije dovoljno vredna da se procesuiraju. To naprosto nije prihvatljivo. Sve žrtve imaju pravo na to da se krivci kazne, oni koji su počinili te zločine, ma koje vere bili, pola, rase i tako dalje. Moraju da se kazne i ovi što su izbacivali iz voza. Od našeg političkog rukovodstva Međunarodni sud pravde je „napravio bandite“, a od albanskih bandita je napravio navodno političko rukovodstvo. To morate da imate na umu, da počnete da procesuirate i one druge, koji nisu Srbi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, Ljupka Mihajlovska. Izvolite.

LJUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala.

Predsedavajući, vi vrlo dobro znate, prema stavu člana 106. Poslovnika, da govornik može da govori samo o tački dnevnog reda. Niste opomenuli prethodnog govornika. Koliko znam, među ove 43 tačke dnevnog reda, za koje ionako imamo malo vremena, nisu bile tačke dnevnog reda stečajevi, predsednički izbori i tako dalje.

Ako ste u međuvremenu odlučili da ubacite novu tačku, na primer predsedničke izbore, mogli ste da nas obavestite o tome pa da se lepo spremimo, pa da onda razgovaramo o tome kako se dolazilo do određenih procenata pomoću kapilarnih glasova. Znao, to su oni glasovi gde su ljudi koji rade u javnim preduzećima bili ucenjeni da od svojih zaposlenih traže da sakupljaju sigurne glasove.

Mogli smo da razgovaramo o raznim vrstama manipulacija i da na kraju kažemo i objasnimo kako je svako od onih koji su bili na listi došao do procenta do kog je došao.

Međutim, pošto to nije bilo na dnevnom redu, kada to stavite na dnevni red mi ćemo vam vrlo rado objasniti kako će na sledećim bilo kojim izborima ti procenti izgledati mnogo drugačije. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Smatram da kolega Rističević nije prekršio Poslovnik. Samo je usput spomenuo predsedničke izbore, ne znam zašto ste toliko ljuti zbog toga.

(Saša Radulović: Replika.)

Kolega Raduloviću, po kom osnovu?

(Saša Radulović: Replika. Pomenuo me je.)

Nemate pravo na repliku.

(Saša Radulović: Pomenuo me je više puta.)

Pa šta ako vas je spomenuo? Rekao je da ste ga tužili. On je spomenuo vaše ime i samo rekao da ste ga tužili, ništa više.

(Saša Radulović: Pomenuo me je imenom i prezimenom u negativnom kontekstu.)

Kako vas je to uvredio?

(Saša Radulović: Pogrdnim imenima.)

Ne, ne. Ne, kolega Raduloviću. Ne znam zašto ste se vi prepoznali u nekim njegovim rečima. Nije vas spomenuo ni u jednom trenutku.

(Saša Radulović: Kako vas nije sramota?)

Mene nije sramota, zato što sam kao narodni poslanik spreman da snosim političku borbu ovde u Skupštini a ne da kolegu poslanika tužim i pišem krivične prijave za ono što mi je rekao u Skupštini. To rade samo kukavice. (Aplauz.)

I kad mašete Ustavom, učestvujete u kršenju Ustava. A ja pripadam onima koji ne smatraju da Ustav nije Sveto pismo. Jeste za narodne poslanike. Završili smo.

(Saša Radulović: Zašto se derete? Sram vas bilo!)

Reč ima ministar dr Dušan Vujović.

Izvolite.

(Narodni poslanici dobacuju: Povreda Poslovnika.)

DUŠAN VUJOVIĆ: Da li ja mogu da govorim?

Da. Hvala lepo.

Želim po treći put danas da odgovorim na netačne interpretacije i ovog kredita i stanja i kretanja duga Republike Srbije i interpretacije tog kretanja. Mislim da je jako važno da razumemo šta se dešava. Ja sam spreman svakome da objasnim svaku cifru i interpretaciju te cifre, ja ne mogu da utičem na nameru govornika, poslanika i svih ostalih, ali mogu da pomognem da se razumemo.

Znači prvo, prvo pitanje je vrlo legitimno pitanje – na osnovu čega smo predložili ovaj zakon i na osnovu čega danas glasamo, odnosno predlažemo da Parlament izglasa ratifikaciju, ratifikuje ovaj zajam? Ja ću vas podsetiti, Zakonom o budžetu, pre toga drugim dokumentima, ali konačno Zakonom o budžetu za 2017. godinu, u članu 3b. alineja 2. napisano je sa istim nazivom i sa potpuno istom sumom – 182.600.000 evra ovaj zajam. Pogledajte, tamo tačno stoji. Tamo je bilo obrazloženo da to služi za finansiranje izvršenja budžeta i kao što se to obično radi u članu 3b. ne precizira se koji deo deficita, očekivanog deficita ili bilo kog drugog dela finansiranja pojedini izvor da radi, nego samo da to predstavlja opšti prihod budžeta. To piše u Zakonu o budžetskom sistemu i u Zakonu za 2017. godinu.

Drugo, za šta se koriste sredstva? Ova sredstva nisu za EPS. Ovo je programski budžet i kao takav obezbeđuje sredstva koja idu za opštu podršku budžetu, a ovde tri stuba, koja čine sadržaj reformi zbog kojih dobijamo taj zajam podrške, oni čine ne samo EPS, nego čine tri stuba od kojih je jedan reforma javne uprave i javnog sektora uopšte, drugi je energetika, a treći je saobraćaj. I svakom od tih sektora, ja sam to danas već pominjao, pretpostavljam da niste bili u sali, kao što je napisano u dokumentu koji ste dobili i koji je sastavni deo zvaničnog dokumenta koji je potpisan sa Svetskom bankom i čiju ratifikaciju danas očekujemo, napisano je sa vrlo konkretnim navođenjem svakog službenog lista svih reformi koje su već urađene. Datum dokumenta je 20. januar 2017. godine, a sve su reforme sprovede već tokom 2015. i 2016. godine.

Tačno je što su neki govornici govorili da tu postoji i obećanje za produžetak tih reformi, ali se one ne javljaju u uslovima. Znači, nema nikakvih uslova. Pare ne idu EPS-u. Pare idu opštem budžetu države, a ono što je uloga u EPS-u sa svima ostalima koji se ovde pominju jeste da se sprovede program reformi koji je donet, da vas podsetim, juna 2015. godine. Znači, EPS je doneo taj plan i Vlada ga je potvrdila juna 2015. godine. Na osnovu toga se sprovodi program i racionalizacije broja zaposlenih, i povećanja efikasnosti i poboljšanja naplate i obezbeđenja strateškog obezbeđenja energetske bezbednosti zemlje na duži rok itd. To su sve dokumenti koji su doneti i koji se navode u ovom dokumentu.

Ovim programom se podržava zdravi obrazloženi pristup reformi u nekim ključnim oblastima: reforme države, javne uprave i uopšte javnog sektora, reforme energetike i reforme transportnog sistema, gde je ovde fokus na „Železnici“, na nečemu čime se bavimo godinama i decenijama, na EPS-u, na „Srbijagasu“ i svim drugim stvarima. I to ovde piše, ako je neko zaboravio, spisak od dvadesetak stvari, strateških dokumenata koje smo doneli i koji nam sa punim razumevanjem oni tretiraju kao već ostvarene rezultate i zato nam daju sredstava.

Znači, sredstva su za to. Da li je to novo zaduženje ili ne? Jeste novi kredit, nije novo zaduženje. Zato što sredstva nisu vezana, pošto se datumom ovim usvajanjem nalazimo, poslednji rezultat je sa kraja aprila, u blagom suficitu. Možda ćemo imati blagi deficit u maju, ali sve zajedno nalazimo se oko 50-60 milijardi ispred plana koji smo zajedno sa MMF-om planirali. Znači, pola milijarde evra se nalazimo ispred onoga. Naše potrebe za finansiranje su za pola milijarde evra manje. To potpuno odgovara cifri smanjenja duga. Ona će biti publikovana za dva dana. Mi vam kažemo podatak koji će biti potpisan i publikovan za dan. Ja vam kažem podatak. Evo, držite me za reč. Ja ću da se izvinim javno ako bude greška.

Znači, 31. decembra... Naša cifra se razlikuje baš zato što mi govorimo o dugu centralne države, pošto ovaj parlament usvaja budžet i razgovara o dugu centralne države, a vi pominjete dug opšte države gde ulaze i dugovi lokalne samouprave i negarantovani dugovi i tako dalje. Lako je ustanoviti razliku, postoje, ona je dokumentovana. Zato se cifre razlikuju. Naša cifra kaže da smo imali 31. decembra dug od 24 milijarde i 800, a 30. aprila dug od 24 milijarde i 100 i nešto miliona.

Već 10. maja situacija je još bolja, ali tada je bila razlika oko 650 miliona, što se potpuno gađa sa ovom cifrom od 600 miliona koju sam vam pomenuo. Za šta će biti iskorišćena sredstva? Biće iskorišćena ili za finansiranje deficita, ako ga bude, al' pre za otplatu najskupljih kredita. Kao što znate, krediti koji su uporedivi za ovaj sektor smo plaćali otprilike 6,5, 6,7%. U odnosu na te kredite, ovde ćemo imati 0,7% svega kamata i dug vraćamo 2036. godine, za 20 godina jedan takozvani *bullet payment* na kraju. Možemo da vratimo ranije, ako to budemo želeli, bez penala, znači plaćamo 0,7%.

Poređenja radi, to je deset puta bolje nego što smo dobijali na komercijalnim uslovima za te kredite. Drugim rečima, ako hartije od vrednosti koje smo izdavali pre četiri, pet godina, sada dospe, pretpostavimo da je tačno u iznosu 182.600.000, ako je vratimo, mi ćemo platiti deset puta manju kamatu na taj iznos zaduženja. Znači, nećemo povećati zaduženje i platićemo kamatu od 1,2 miliona godišnje umesto 12 miliona godišnje. Pa sada izračunajte kolika je to ušteda? To je 10,8 miliona ušteda za budžet samo jednom operacijom koja istovremeno podržava vrlo pozitivne stvari koje mi sprovodimo, a to je program reforme, ključnih reformi o kojima sam pričao. U poređenju sa prosečnom cenom

duga, to sam već danas pominjao ranije, to je šest-sedam puta manje, jeftinije. Znači, to su ogromne uštede.

Konačno, šta mi ovim postizemo sve zajedno? Postizemo to, i to sam rekao danas i ponoviću, da dobijamo od Svetske banke najpovoljnija moguća sredstva na 20 godina „grejs“ i samo na kraju plaćate sredstva koja su strašno ograničena. Svetska banka ima ograničenje povećanja kapitala, ima vrlo ograničena ukupna sredstva, a posebno sredstva koja daje za podršku budžetu. Zemlje u Evropi, svi se bore za to. Srbija je dobila četiri, pet puta više tih sredstava u odnosu na svoj BDP nego druge zemlje, zato što se pokazala kao ozbiljan sagovornik koji ono šta napišu u reformama i sprovede. Pazite, to je ogromno priznanje.

Mi imamo milijardu i 600 obećanih sredstava Svetske banke za trogodišnji program, zemlje koje su pet puta veće od nas imaju 500 miliona, tri puta manje. To su sredstva za koja se svi bore, slobodna sredstva. Pored toga, imamo sredstva za investicione kredite, i dobićete uskoro neke kredite koji su specijalni krediti za osiguranje od elementarnih nepogoda, gde ćemo dobiti sredstva koja stoje u rezerve za ne daj bože, platićemo minimalna sredstva, minimalni „fi“ da se to održi, da možemo da povučemo sredstva i da se borimo ako, ne daj bože, dođe do poplava ili bilo čega drugog što bi moglo da ugrozi normalni privredni život u Srbiji.

Konačno, reč-dve o rastu duga. Ne možemo da komentarišemo sve u jednoj replici, odnosno u jednom komentaru, ali molim vas da gledamo samo dug otkada smo počeli sa ovim programom. Možemo posebnu sesiju o kretanju duga od pamtiveka do danas, dajte da gledamo dug. Ove reforme su počele zvanično 1. januara 2015. godine, znači krajem 2014. godine. Stanje duga je bilo 22,2 milijarde 31. decembra 2014. godine, kada smo krenuli u ove reforme. Danas je stanje duga svega dve milijarde veće.

Nemojte da pričamo o stvarima, postoje ta povećanja pre, ali su ona potpuno, otkada smo krenuli da sprovodimo reforme, povećanje duga je svega dve milijarde i ono se direktno pogađa sa ciframa deficita koje znamo da su se dogodile u 2015. i 2016. godini. Tu nema nikakve dileme. Nemojte da stvaramo u javnosti utisak da se neko zadužuje a pare nestaju. To je apsolutno netačno. Mi držimo likvidnost striktno pod kontrolom, a zadužujemo se samo koliko moramo, permanentno povećavamo ročnost i smanjujemo trošak zaduživanja. Ovo je primer toga. Setite se, dva puta po milijardu od Ujedinjenih Arapskih Emirata, gde smo po 2% dobili, ovde dobijamo po 0,7%.

Prema tome, mi radimo sve što možemo da smanjimo zaduženje i počinjemo da smanjujemo učešće duga u BDP i to ćemo nastaviti dok ne dođemo na održivu putanju i vrlo skoro, nadam se, dođemo na putanju koja će i u dugu, kao što je sada u deficitu, biti ispod Mastrihta. Bićemo zemlja koja će ispuniti sebi sopstvena obećanja i zemlja koja će biti za ugled svima u regionu i u Evropi. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Goran Ćirić: Replika.)

Nemate pravo na repliku, gospodine Ćiriću.

(Goran Ćirić: Mislim da smo sada dobili priliku da zaista razgovaramo.)

Nemate pravo.

Povreda Poslovnika, reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Član 103. stav 1. Poslovnika: „Narodni poslanik ima pravo da usmeno ukaže na povredu u postupanju predsednika Narodne skupštine, ako smatra da nije u skladu s odredbama ovog poslovnika, a učinjeno je na sednici Narodne skupštine koja je u toku, i to neposredno po učinjenoj povredi.“ Stav 3. kaže: „Predsednik Narodne skupštine daje reč narodnom poslaniku koji ukazuje na povredu iz stava 1. ovog člana“.

Molim vas, predsedavajući, pre nego što ste dali reč ministru Vujoviću, mahala sam Poslovníkom i javljala se po povredi Poslovnika. Vi ste se pravili da me ne vidite i uskratili ste mi reč, a tada sam želela da se javim po članu 104. stav 1, koji definiše da narodni poslanik ima pravo na repliku, koju ste vi uskratili narodnom poslovníku Saši Raduloviću.

Molim vas da obrazložite zašto ste uskratili repliku koja po svakom osnovu kolegi Raduloviću pripada, jer je pomenut imenom i prezimenom u uvredljivom kontekstu, a čak da mu i prezime nije pomenuto, naša je poslanička grupa tako spomenuta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Prvo, kolegínice Stamenković, nisam u obavezi da gledam po sali kada vi mašete Poslovníkom ili ne, tako da vas nisam primetio, a već sam dao reč ministru Vujoviću kada ste se vi i elektronski prijavili za reč i rekli – po Poslovníku.

(Branka Stamenković: Nije tačno.)

Tačno je tako, ovde ima toliko poslanika koji će to da posvedoče. Tačno je da je kolega Marijan Rističević spomenuo ime i prezime narodnog poslanika Saše Radulovića, to ne sporim, jeste, i spomenuo je da ga je tužio sudu. Ne vidim šta je tu uvredljivo, osim ako nije istinito, a znam da je istinito. Tako da nije ispunjen, osim imena i prezimena, nijedan osnov za dobíjanje replike.

Ništa uvredljivo nije ako nekoga tužite, ali malo je neuobičajeno da poslanik tuži poslanika za izraženo mišljenje i davanje glasa u Narodnoj skupštini. Znae, postoji jedan pravni institut koji se zove – nepovredivost prilikom vršenja funkcije. Tu nepovredivost imaju narodni poslanici po Ustavu.

Meni ta diskusija nije bila jako zanimljiva, nego sam želeo da čujem kako to jedan nosilac pravosudne funkcije krši Ustav, omalovažava Narodnu skupštinu, omalovažava narodne poslanike i jedva čekam da se nađe ovde na raspravi o njegovom mandatu.

I još nešto da vam kažem, kojem god poslaniku da se desi, da li sam predsednik Parlamenta, potpredsednik, ili običan poslanik ili građanin, uvek

ću braniti narodnog poslanika, iz bilo koje stranke da dolazi, kada su u pitanju ovakvi slučajevi, pa makar to bio i Saša Radulović, a ne tužiti kolegu poslanika.

Reč ima Sandra Kulezić, ispred Državnog veća tužilaca.
Izvolite.

SANDRA KULEZIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani narodni poslanici, pred vama je predlog za prvi izbor 17 kandidata za zamenika javnog tužioca. Državno veće tužilaca je u skladu sa svojim ovlašćenjima dostavilo imena tih kandidata, naziv tužilaštava u koja se biraju i obrazloženje te odluke sa zakonskom osnovom na osnovu koje je ona doneta, kao i biografijama svih kandidata.

Budući da su se u toku jučerašnje i današnje rasprave u nekoliko puta osporile sadržine ovog obrazloženja, odnosno biografija predloženih kandidata, smatram da je moja obaveza da vam objasnim zašto to tako izgleda i zašto tako treba da izgleda, a osim toga i da otklonim sumnje u regularnost ovog postupka od strane Državnog veća tužilaca, koje su proizilazile iz komentara određenih poslanika.

Najpre želim da istaknem da je ovaj konkurs sproveden prvi put na osnovu novog pravilnika koji je donelo Državno veće tužilaca, a to je pravilnik o stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti kandidata u postupku predlaganja za prvi izbor, u postupku kada se prvi put bira.

Šta je značaj ovog pravilnika? Taj pravilnik je donet u skladu sa izmenama Zakona o javnom tužilaštvu, tačnije člana 77a, koji je propisao da se stručnost i osposobljenost kandidata, a to je ključni momenat za izbor određenog kandidata na javnotužilačku funkciju, dakle da se stručnost i osposobljenost kandidata proverava na ispitu koji organizuje Državno veće tužilaca. Pre tog ispita je bitno da kandidat podnese prijavu na konkurs i da ispunjava zakonom propisane uslove za izbor. Dakle, da je završio pravni fakultet, položio pravosudni ispit, da je državljanin Republike Srbije i da ima tri godine radnog iskustva po položenom pravosudnom ispitu.

Ono što je dalje od značaja za izbor kandidata je ispit koji sprovodi Državno veće tužilaca. Taj ispit se sastojao iz dva dela. Kandidati koji su ispunjavali uslove najpre su polagali pisani test, koji se sastojao od 20 pitanja iz Zakonika o krivičnom postupku i Krivičnog zakonika, a potom su polagali drugi deo testa koji je praktično izrada javnotužilačke odluke, odnosno izreke optužnog akta, i to na osnovu postavljenog zadatka koji je postavila ispitna komisija.

Mislim da je značajno reći da su oba ova ispita polagana anonimno, tačnije, kandidati su prilikom ulaska u salu za polaganje dobili svoje šifre kojima su obeleženi njihovi zadaci, ti zadaci su vraćeni sa šiframa, i ono što je još značajnije Komisija koja je ocenjivala i jedan i drugi deo ispita je ispitate polagala pod šiframa. Tek nakon što je završeno ocenjivanje, u drugom delu postupka i nakon što je odlučeno po prigovorima kandidata na te ocene, u drugom delu su tek otvorene te šifre i mi smo videli koji kandidati su dobili kakve ocene. Ova komisija je, značajno je reći, bila sastavljena od zamenika javnih tužilaca, dakle

kolega iz struke, od toga dva člana Državnog veća i jedan kolega zamenik apelacionog tužilaštva.

Nakon što su kandidati dobili svoje ocene na ispitu, nakon što su te liste objavljene, nakon što su imali mogućnost prigovora, nakon što su formirane rang-liste po okončanim odlukama po prigovoru, Državno veće tužilaca je, opet u skladu sa ovim pravilnikom koji sam na početku pomenula a koji je donet u skladu sa Zakonom o javnom tužilaštvu, sprovelo razgovore sa kandidatima.

Juče se, čini mi se, čula i primedba upravo vezana za te razgovore, gde je komentar bio da takvi razgovori znače novo utvrđivanje stručnosti i dostojnosti. Koliko je meni poznato, jedna grupa naših kolega je čak podnela inicijativu za ocenu ustavnosti tog dela ocenjivanja kandidata, zato je značajno da i sada istaknem da ovaj deo ocenjivanja kandidata nije ocena stručnosti i osposobljenosti, ona je vezana isključivo za pismeni ispit. Zašto? Zato što razgovor sa kandidatom koji obavljaju tri člana Državnog veća tužilaca ima za cilj, pre svega, da se stekne kompletan utisak o svakom kandidatu pojedinačno. Na taj razgovor dolaze kako kandidati koji su polagali ispit u Državnom veću tužilaca, tako i polaznici Pravosudne akademije čija se završna ocena sa Pravosudne akademije računa kao ocena stručnosti i dostojnosti.

Dakle, u jednom trenutku se svi kandidati nalaze pred članovima Veća. Da li je moguće da se predloži izbor zamenika javnog tužioca a da ga članovi Državnog veća tužilaca ne vide i ne razgovaraju sa njim, mislim da ćete se složiti sa mnom da to nije moguće i da to nije u redu. Sa druge strane, da li bi imalo smisla da članovi Državnog veća obavljaju razgovor sa kandidatima a da taj razgovor na neki način ne vrednuju? Posebno je značajno da pismeni ispit u tom sistemu vrednovanja važi ukupno pet bodova, dakle to je maksimalna ocena koja može da se dobije na pismenom ispitu, a sa druge strane, ocena razgovora je maksimalno tri boda. Dakle, razgovor i nekakav utisak ne može da nadvlada ono što je primarno, a to je provera stručnosti i osposobljenosti kroz ispit.

Jedno od pitanja je bilo da li postoje zapisnici o tim razgovorima. Ne, ne postoje zapisnici o tim razgovorima; ti razgovori se snimaju. Svi kandidati prethodno budu pozvani da potpišu saglasnost za snimanje tih razgovora i čini mi se da su svi, osim jednog kandidata, prihvatili da taj razgovor bude sniman i taj razgovor služi kao dokaz onoga što su članovi Komisije Državnog veća tužilaca cenili kod tog kandidata u toku razgovora.

Šta se ceni kroz taj razgovor? Kroz taj razgovor se ceni veština komunikacije, ceni se umešnost obrazlaganja pravnih stavova. Na tim razgovorima se priča o zakonima ili propisima koji su bitni za rad javnog tužilaštva. Priča se o etičkom kodeksu javnih tužilaca, priča se o Pravilniku o upravni u javnom tužilaštvu, znači o nečemu što će tim kolegama, budućim zamenicima javnog tužioca, biti značajno za njihov rad, izuzev, naravno, poznavanja propisa, ovih koji su bitni za samo donošenje odluke.

Takođe ono što je bitno, pošto je najveća polemika bila vezana upravo za taj razgovor, jeste da je pravilnikom propisano da tom razgovoru može

da prisustvuje svako. Svako ko se na vreme prijavi Državnom veću prisustvovaće tom razgovoru, osim ako kandidat izričito ne bude tražio da taj razgovor bude zatvoren za javnost. Naravno, snimci tih razgovora služe isključivo za rad Komisije Državnog veća tužilaca i ne mogu se davati u javnost, osim ukoliko se sa tim posebno saglase kandidati koji su dali pristanak.

Dakle, nakon što se dobije ocena na razgovoru, Komisija Državnog veća tužilaca i to Komisija za prethodno rangiranje sastavlja prethodnu rang-listu. Ta rang-lista se sastoji iz ocene sa ispita i ocene sa razgovora. Nakon toga kandidati imaju pravo prigovora na tu rang-listu i nakon okončanja odluke po prigovoru, donošenja odluka po prigovorima, Komisija Državnog veća tužilaca predlaže Veću određene kandidate za izbor. Uz svakog kandidata daje vrlo opširno obrazloženje o razlozima zbog čega se taj kandidat razlikuje u odnosu na druge kandidate koji nisu predloženi.

Ono što je činjenica koja je vezana za ovaj konkurs jeste da je, prvo, na tom konkursu učestvovao jako veliki broj kandidata: za 17 mesta konkurisalo je 178 ljudi, dakle 10 puta više od onoga što smo birali. Ono što je takođe činjenica jeste da smo imali jako, izuzetno veliki broj odličnih kandidata, ljudi koji su dobili maksimalne ocene i na pismenom delu testa i na razgovoru.

To, sa jedne strane, znači da mi ne moramo da brinemo za budućnost tužilaštva i kadrova koji će u budućnosti biti tu, ali sa druge strane znači da je Komisija imala vrlo ozbiljan i vrlo težak posao. Vrlo je ozbiljno pristupila tom poslu i kandidate koje je predložila Narodnoj skupštini smatra da jesu najbolji kandidati od svih tih najboljih, kojih je bilo prilično.

Predloženi kandidati imaju najviše ocene. Oni su na Komisiju ostavili najbolji utisak, utisak o stručnosti, o dostojnosti, o mogućnosti komunikacije, o tome da će sutra na pravi način obavljati posao za koji smo ih predložili.

Šta je još značajna stvar vezano za ovaj drugi deo ocene, zaboravila sam to da kažem malopre, jeste da ta ocena nije samo ocena razgovora. Ta ocena sadrži, osim toga, godine radnog iskustva koje ta komisija ceni, godine radnog iskustva po položenom pravosudnom ispitu, u toj oceni je sadržano i ocena eventualnih postdiplomskih studija koje je kandidat završio, ocena položenog pravosudnog ispita, ocena, odnosno taj deo ocene predstavljaju i objavljeni naučni i stručni radovi.

Dakle, to su ti elementi za koje Državno veće tužilaca smatra da su za kandidata, od kojih neki koji su predloženi imaju 10 i više godina radnog staža kao tužilački saradnici, ne nebitne prosečne ocene na fakultetu, naprotiv, te prosečne ocene na fakultetu je neko gledao kada ih je primao u sud, u tužilaštvo, kao pripravnike, po pravilu volontere, naglašavam. A, u nekim slučajevima, i posle položenog pravosudnog ispita većina ljudi su bili volonteri. Dakle, tada su se gledale prosečne ocene sa fakulteta. Sada se gledalo sve ovo o čemu sam vam pričala.

Budući da su se ovde pominjala imena i nekih pojedinačnih kandidata, ja ću se samo kratko osvrnuti na te diskusije. Zaista smatram nedopustivim da se kroz komentare o kandidatima koji su predloženi za bilo koju pravosudnu funkciju, da se njihov rad ili njihov kvalitet komentariše kroz odluke koje su ti kandidati donosili, pogotovo sa navođenjem brojeva tih odluka, tako da se u tu vrstu komentara apsolutno više neću upuštati, osim što smatram da je to nedopustivo.

Kada je reč o kandidatu Miljanu Dediću, kojeg je jedan od narodnih poslanika pomenuo, čitajući pritom i objavljujući imena članova porodice i posao koji rade, odgovorno tvrdim da je i taj kandidat, kao i svi drugi kandidati, izabran isključivo na osnovu ocena koje je dobio na ispitu i na osnovu utiska koji je Komisija Državnog veća tužilaca imala u tom razgovoru i ostalih kriterijuma koji se boduju kroz tu ocenu. Dakle, taj kandidat je imao maksimalan broj bodova, taj kandidat ima šest godina radnog staža kao tužilački saradnik i ima sve preporuke da sutra dobro, kvalitetno, efikasno obavlja funkciju na koju smo ga predložili.

To da li su nečiji roditelji takođe u pravosuđu svakako ne sme biti diskriminatorska okolnost (u odnosu na njihovu decu), niti ćemo to sebi dozvoliti. Svojevremeno je, ako se sećate, bila priča na temu sudija i advokat i tako dalje, pa je i Ustavni sud rekao da je to diskriminatorsko i da se takve stvari ne mogu primenjivati, tako da ne vidim razloga zašto bi dete nekoga ko radi u pravosuđu bilo diskriminisano prilikom predlaganja i izbora na javnotužilačku funkciju. Naprotiv, to samo može da znači da je dugo godina unazad od svojih roditelja učio stvari koje će mu u budućnosti biti potrebne.

Dakle, ja ću završiti ovu diskusiju, iako sam imala još toga da vam kažem, ali biće prilike za neki drugi konkurs. Pozivam narodne poslanike da u danu za glasanje glasaju o predlogu Državnog veća tužilaca, jer je Državno veće tužilaca predložilo kandidate za koje smatra da će stručno, savesno i odgovorno obavljati ovu odgovornu funkciju na koju su predloženi. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski. Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi ministri, poštovani članovi Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca, mislio sam da neće biti potrebe da uzmem reč na današnjem zasedanju, ali, jednostavno, mora se građanima Srbije jasno predočiti i staviti do znanja da neki koji su sebi dozvolili da juče i danas ponovo, kao i na nekim prethodnim zasedanjima, bez ikakvih argumenata, bez ikakvih dokaza, vređaju sopstvenu državu, vređaju sudije, vređaju tužilaštvo, vređaju ljude koji svoj posao rade na najčestitiji, najpošteniji i najsavesniji mogući način. Mora se reagovati i mora se to ponovo podvući.

Zaista, ne da nisam u dilemi, ja sam u trilemi zašto oni to i dalje rade, da li je u pitanju navika, da li je u pitanju strah, a možda i zabuna. Kada kažem navika, oni koji su 2009. godine svojim katastrofalnim odlukama unakazili srpsko pravosuđe i pokušali da ga potpuno unište, vređajući,

unižavajući više od hiljadu ljudi koji su bili sudije, tužioci, u Republici Srbiji, očigledno ne mogu tih navika i manira da se ratosiljaju.

Ono što je kolega Đukanović propustio da kaže, i neću ponavljati ono što je on govorio za Vlasotince kako se odlučivalo o tome ko će biti sudija a ko tužilac 2010. godine, tome da dodam da je ta bahatost išla do te mere da su stavljeni pečati Demokratske stranke i pečati Opštine Vlasotince na takve dopise. Možemo to pripisati čak i gluposti, ne samo bahatosti, ali ne možemo da bahatosti ne pripišemo to da je zloupotrebljena Bezbednosno-informativna agencija Republike Srbije, koja nikakva zakonska ovlašćenja niti je tada imala niti sada ima da na bilo koji način prikuplja podatke i učestvuje u izboru sudija i tužilaca.

Dokle je išla njihova bahatost i spremnost ka lažima govori i to da je Saša Janković, predsednički kandidat upravo tada vladajuće stranke koja je napravila masakr sa srpskim pravosuđem, pokušao to da zataška dajući lažni izveštaj da Bezbednosno-informativna agencija nije u tome učestvovala, ali na neki volšeban način tadašnja ministarka Snežana Malović je izašla i rekla da su određeni podaci dobijani od Bezbednosno-informativne agencije. I onda nemojte da nas čudi zašto misle da mogu da čine ono što su činili 2009. godine i zašto bi ponovo poželeti da to isto čine.

Gospodo i gospođe iz Visokog saveta sudstva, Državnog veća tužilaca i Ministarstva pravde, ja vama čestitam, prvo, na hrabrosti da među najboljima odlučujete i predlažete koji su najbolji među najboljim kandidatima, na hrabrosti da se upustite u popravljanje, prvo stavljanje na noge, a onda popravljanje onoga što smo mi u nekom trenutku mislili da se više nikada ne može staviti na noge posle onoga što je 2009. godine urađeno. Čestitam vam i na hrabrosti i na uspešnosti. Čestitam vam na temeljnosti i transparentnosti na koji način svoj deo posla u ovoj proceduri obavljate.

Nemojte da vas začudi ni onaj drugi stav moje trileme zašto neko vređa svoju državu, vređa najčasnije i najpoštenije ljude u ovoj državi, a to je strah. Znae, neko iz straha napada. Umesto da se plaši pravde, koja će ga pre ili kasnije stići, za ono što je činio mimo zakona, taj strah leći tako što kreće agresivno da napada i vređa ono od čega se najviše plaši, a očigledno se plaši pravde. A pravda je nešto što je neumitno i pravo je nešto što pre ili kasnije mora da ostvari pravi rezultat.

I daću sebi za pravo da kažem da su možda neki danas i juče bili čak i u zabludi, da su uvažene kolege sudije i uvažene kolegice iz tužilaštva pomislili da su u sudnici, pa su vežbali odbranu za buduće procese, iako su te odbrane jako naivne i smešne. Mislim da im takve odbrane i takvo ponašanje ni najgori advokat ne bi savetovao u Republici Srbiji, ali oprostite im što su zloupotrebili i vaše i naše vreme i vreme građana Srbije i ovog TV prenosa da pokušaju i sebe da slažu da nisu činili zlo, a činili su ga. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačkaka od 1. do 42. dnevnog reda.

Prelazimo na 43. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE (jedinstveni pretres).

Pre otvaranja pretresa, podsećam vas da, shodno članu 97. Poslovnika Narodne skupštine, ukupno vreme rasprave za poslaničke grupe iznosi pet časova, kao i da se ovo vreme raspoređuje na poslaničke grupe srazmerno broju narodnih poslanika članova poslaničke grupe.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine.

Da li neko do predstavnika predlagača želi reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno ovlašćeni predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, zaključujem jedinstveni pretres o Predlogu odluke.

Prelazimo na 44. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O UTVRĐIVANJU SASTAVA STALNIH DELEGACIJA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE U MEĐUNARODNIM PARLAMENTARNIM INSTITUCIJAMA (jedin-stveni pretres).

Pre otvaranja jedinstvenog pretresa, podsećam vas da, prema članu 97. Poslovnika Narodne skupštine, ukupno vreme rasprave za poslaničke grupe iznosi pet časova, kao i da se ovo vreme raspoređuje na poslaničke grupe srazmerno broju narodnih poslanika članova poslaničke grupe.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o izmenama Odluke o utvrđivanju sastava stalnih delegacija Narodne skupštine Republike Srbije u međunarodnim parlamentarnim institucijama.

Da li predlagač želi reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, zaključujem jedinstveni pretres o Predlogu odluke.

Ovim bismo danas završili sa radom.

Nastavljam u ponedeljak, sa početkom u 10.00 časova. Hvala.

(Sednica je prekinuta u 18.35 časova.)